S K A I T I K L I S

David Oganesian

SKAITIKLIS

Siaubo romanas

2026

David Oganesian
Skaitiklis
Siaubo romanas

© David Oganesian, 2026
Visos teisės saugomos. Jokia šios knygos dalis negali būti kopijuojama ar platinama be autoriaus leidimo.Knyga parašyta kartu su dirbtiniu intelektu Claude (Anthropic). Tuo pačiu būdu sukurti viršelis ir maketas.Tai grožinės literatūros kūrinys. Tylupė, jos gyventojai ir visi įvykiai yra išgalvoti. Bet koks panašumas į tikrus žmones ar vietas – atsitiktinis.

Spausdinta 2026 m. Tiražas – 2 egz.

Ateiviui.

T U R I N Y S

1. Liko 13 1
2. Liko 12 11
3. Liko 11 21
4. Liko 9 31
5. Liko 8 41
6. Liko 6 51
7. Liko 5 61
8. Liko 4 69
9. Liko 3 79
10. Liko 2 89
11. Liko 1 99
12. Liko 0 109

1

LIKO

13

Rūkas atėjo pirmadienį, kartu su tamsa.

Iš pradžių jis gulėjo tik upės slėnyje, baltas ir tingus, kaip vata, kurią kažkas pamiršo ant vandens. Paskui, apie šeštą, pradėjo kopti į kalną. Stovėjau prie virtuvės lango su arbatos puodeliu, kuris seniai buvo atvėsęs, ir žiūrėjau, kaip jis užlieja Pušyno gatvę: pirma tvoras, paskui mašinas, paskui kaimynų namą, kol iš jo liko tik vienas geltonas langas, kabantis tuštumoje.

Ant šaldytuvo kabėjo mamos raštelis. Mama visada rašo didžiosiomis raidėmis, lyg bijotų, kad neperskaitysim.

„SRIUBA PUODE. JOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. AŠ IKI 8 RYTO. MYLIU. M.“

Tą „MYLIU“ ji rašo kiekvieną kartą. Kartais man atrodo, kad tą žodį dažniau perskaitau, nei išgirstu.

Mama dirba slaugytoja rajono ligoninėje, o naktinės pamainos apmokamos geriau. Todėl trečdalį savaitės naktimis mūsų namuose budžiu aš: penkiolikmetė su nemiga ir aštuonmečiu broliu, kuris bijo tamsos labiau už viską pasaulyje.

– Ugne. – Jokūbas stovėjo laiptų viršuje, su pižama, ant kurios buvo dinozaurai, nors dinozaurai jam jau „vaikiški“. – Paliksi duris?

– Paliksiu.

– Praviras. Ne taip. – Jis parodė pirštais plyšį. – Va taip.

Plyšys buvo tokio pločio, kad iš koridoriaus į jo kambarį kristų šviesos ruožas. Jokūbas sakė, kad šviesos ruožas – kaip tiltas. Jei kas nors atsitiktų, jis galėtų juo bėgti pas mane.

Įjungiau jam naktinę lemputę – mėnulį, kuris švyti šiltai oranžine šviesa ir kurį mama nupirko vos prieš savaitę, nes senasis perdegė. Jokūbas du kartus patikrino, ar lemputė tikrai dega. Paskui dar kartą.

– Rūkas, – pasakė jis, žiūrėdamas į langą. – Jis gali įeiti?

– Rūkas yra tik vanduo ore.

– Bet jis gali įeiti?

– Ne, – pasakiau ir užtraukiau užuolaidas.

Mano kambarys – kitame koridoriaus gale, prie pat laiptų. Atsiguliau apsirengusi, su telefonu ant krūtinės, ir laukiau miego, kuris neateis. Jis niekada neateina laiku. Ateina apie penktą, kai jau nebeverta.

Apie pirmą nustojau apsimetinėti ir atsisėdau ant palangės su piešimo bloknotu. Mūsų gatvėje dega keturi žibintai. Rūke jie atrodė kaip skęstančios saulės – blyškios, išplaukusios, be kraštų.

Pirmas užgeso tas, kuris buvo toliausiai, prie posūkio į fabriką.

Nieko keisto. Žibintai genda.

Paskui užgeso antras. Paskui trečias. Lėtai, tolygiai, tarsi kažkas eitų gatvės viduriu į mūsų pusę ir kiekvienas žibintas užsimerktų, kai jis praeina pro šalį.

Ketvirtasis, prie mūsų vartelių, sumirksėjo.

Ir liko degti.

Ilgai žiūrėjau į rūką po juo. Nieko ten nebuvo. Tik pilka, judanti tuštuma, o joje – mano pačios atspindys stikle: plaukai, ratilai po akimis, telefono šviesa ant smakro.

Telefonas rodė 03:13.

Nežinau, kodėl tie skaičiai man įstrigo. Gal todėl, kad kai vėl pakėliau akis, visi keturi žibintai degė, lyg nieko nebūtų buvę.

. . .

Stotelė prie fabriko yra vienintelė vieta Tylupėje, kur autobusas sustoja visada, net kai vairuotojas vėluoja. Iš ten iki gimnazijos – per tiltą, dešimt minučių.

Rytą rūkas nebuvo išsisklaidęs. Jis tik pašviesėjo, tapo pieniškas, ir fabrikas iškilo iš jo dalimis: plytų siena, tuščios langų angos, bokštas. Bokšto

laikrodis rodė 3:13. Jis rodo 3:13 nuo tada, kai mano mama buvo mažesnė už Jokūbą.

– Labas rytas, nemirtingoji. – Matas Grigas jau stovėjo po stogeliu, gobtuvą užsitempęs ant akių, ir kramtė bandelę. – Vėl nemiegojai?

– Iš kur žinai?

– Atrodai kaip zombis iš pigaus filmo. Ne tas, kuris bėga. Tas, kuris lėtai eina ir dejuoja.

– Ačiū.

– Prašom. – Jis ištiesė man pusę bandelės. Matas visada perka dvi, nors sako, kad antra – „atsarginė“. – Žinai, kad tas laikrodis sustojo trečią trylika ne šiaip sau?

– Prasideda.

– Ne, rimtai. Senelis pasakojo. Devyniasdešimt pirmais, rudenį, fabrike naktį kažkas atsitiko, ir laikrodis sustojo. Ir nuo tada – „Tylupės prakeiksmas“. – Jis išpūtė akis ir pakišo smakrą po telefono šviesa. – Uuuu.

– O kas atsitiko?

– Nieko. – Matas nusijuokė. – Tai ir juokingiausia. Senelis pats neprisimena. Sako: „Kažkas buvo“, – ir viskas. Mechanizmas užšalo, tiek. Fizika, Ugne. Metalas ir šaltis.

Jis vėl įniko į telefoną, kažką jame taisė. Matas visada ką nors taiso: telefonus, ausines, mano piešimo planšetę, kuri neturėjo teisės veikti jau dvejus metus.

Tada pamačiau žmogų.

Jis stovėjo stotelės gale, ten, kur baigiasi stogelis ir rūkas tirštesnis. Aukštas. Arba ne – ilgas. Rankos nusvirusios palei šonus, per ilgos, lyg kažkas būtų jas ištempęs. Vienoje rankoje – telefonas. Ekranas švietė, ir ta šviesa buvo vienintelis aiškus dalykas jame.

Jis nežiūrėjo į telefoną.

Jis žiūrėjo į mane.

Taip man atrodė. Veido nemačiau. Tiksliau, mačiau, bet vos bandydavau įsižiūrėti, veidas išslysdavo, kaip žodis, kuris sukasi ant liežuvio galo.

– Matai? – sušnibždėjau.

– Ką?

– Ten. Gale.

Matas pakėlė galvą. Iš rūko išniro autobuso žibintai, du geltoni skrituliai, ir viską nušlavė šviesa.

Stotelės gale nieko nebuvo.

Įlipome. Atsisėdau prie lango ir žiūrėjau atgal, kol fabrikas dingo. Bandžiau prisiminti to žmogaus veidą, kad galėčiau nupiešti. Nosį. Akis. Burną.

Nieko. Tarsi kažkas būtų iškirpęs tą vietą iš mano atminties ir palikęs tik tuščią ovalą.

Ir telefono šviesą.

. . .

Kamilė Rudytė yra tas žmogus, apie kurį kalba net tie, kurie su ja nekalba. Ji visada atrodo taip, lyg ką tik būtų nusifotografavusi: plaukai, blakstienos, ta šypsena, kurią ji įjungia ir išjungia kaip lempą. Mes nesame draugės. Per devynerius metus ji man yra pasakiusi gal dvidešimt sakinių, ir pusė jų buvo „gali pasitraukti?“.

Tą antradienį ji į lietuvių kalbos pamoką atėjo paskutinė.

Be makiažo. Plaukai bet kaip suimti guma, viena sruoga kabojo per veidą, o ji jos net nenusibraukė. Po akimis – melsvi šešėliai, tamsesni už mano. Ji atsisėdo ir iš karto išsitraukė telefoną, padėjo jį ant suolo ekranu žemyn. Po kelių sekundžių apvertė. Pažiūrėjo. Vėl apvertė žemyn.

Ir taip visą pamoką.

– Rudyte. – Mokytoja Jasaitienė pakėlė akis nuo knygos. – Kokia pagrindinė „Anykščių šilelio“ mintis?

Kamilė žiūrėjo į suolą.

– Rudyte?

Kažkas sukikeno. Kamilė pakėlė galvą – lėtai, lyg jos kaklą kas nors laikytų po vandeniu – ir pasakė:

– Atsiprašau. Ką?

Pasakė per vėlai. Net trimis sekundėmis per vėlai, lyg klausimas būtų turėjęs atkeliauti iš labai toli.

Mokytoja kažką kalbėjo apie atidumą. Kamilė nebeklausė. Ji atsisuko.

Ir pažiūrėjo į mane.

Ne pro mane, ne į langą už manęs. Į mane. Taip žiūri žmogus, kuris ką tik suprato, kad tu esi atsakymas į klausimą, apie kurį pats nieko nežinai.

Nuleidau akis į sąsiuvinį. Kai po minutės vėl pažvelgiau, ji tebežiūrėjo.

. . .

Per ilgąją pertrauką visi nuėjo į valgyklą. Aš ne – valgykloje per daug žmonių ir triukšmo, o man reikėjo užbaigti piešinį dailės pamokai. Atsisėdau

ant palangės antro aukšto koridoriaus gale, ten, kur baigiasi kabinetai ir prasideda sandėliukas.

Kamilė atėjo tiesiai pas mane.

Tik vėliau supratau, kad ji manęs ieškojo. Kad ji žinojo, kur aš sėdžiu per ilgąsias pertraukas. Niekas to nežino. Net Matas ne visada.

– Ugne.

Ji niekada nebuvo ištarusi mano vardo. Jis nuskambėjo keistai, lyg ji būtų jį repetavusi.

– Labas, – pasakiau.

– Man reikia, kad tu kai ką padarytum. – Jos balsas buvo tylus ir lygus, bet rankos drebėjo taip, kad telefonas barškėjo į žiedus. – Tai užtruks sekundę. Tik vieną sekundę. Gerai?

– Kas atsitiko?

Ji neatsakė. Atrakino telefoną ir atsuko ekraną į mane.

Ekranas buvo pilkas. Ne juodas, ne baltas – pilkas kaip rūkas už lango. Viršuje mažomis raidėmis:

SKAITIKLIS

O per vidurį – vienas didelis skaičius.

3

Nieko daugiau. Jokių mygtukų, jokio meniu, nė laikrodžio viršuje. Tik tas skaičius, ir jis atrodė ne nupieštas, o įspaustas, lyg stiklas po juo būtų įdubęs.

Kuo ilgiau žiūrėjau, tuo labiau man rodėsi, kad nuo telefono dvelkia šaltis. Ne į pirštus – į veidą.

– Perskaityk, – pasakė Kamilė. – Tiesiog pasakyk, koks skaičius.

– Kam?

– Prašau. – Jos lūpos vos judėjo. – Tiesiog pasakyk jį balsu. Garsiai. Daugiau nieko neprašysiu, prisiekiu. Niekada.

Tai buvo kvaila. Koks nors iššūkis, pagalvojau. Kažkas filmuoja iš už kampo. Ir vis dėlto jos akyse buvo kažkas, kas nebuvo žaidimas. Pravėriau lūpas.

– Tr…

Suskambo skambutis.

Mūsų gimnazijos skambutis senas, elektrinis, jis ne skamba, o rėkia, ir koridoriaus gale kabo tiesiai mums virš galvų. Krūptelėjau, ir žodis liko gerklėje.

Kamilė sugriebė mane už riešo.

Jos pirštai buvo ledo šaltumo. Drėgni. Ji spaudė taip stipriai, kad vėliau ant riešo radau keturias raudonas dėmeles.

– Pasakyk, – sušnibždėjo ji. – Ugne, pasakyk, prašau, prašau…

Jos akyse nebuvo pykčio. Buvo kai kas blogiau. Taip žiūri žmogus, kuris kabo virš bedugnės ir mato tavo ranką.

– Rudyte! Vaitkute! – Koridoriaus gale stovėjo Jasaitienė su knygomis po pažastimi. – Skambučio negirdėjot? Į klasę.

Kamilė paleido mano riešą. Kelias sekundes ji stovėjo nejudėdama, ir aš mačiau, kaip kažkas jos veide užgęsta. Kaip žibintas rūke.

Paskui ji pasilenkė prie manęs taip arti, kad pajutau jos kvėpavimą – šaltą, lyg iš atidaryto šaldiklio, – ir pasakė:

– Atleisk.

Ir nuėjo.

Likusią dieną ji į mane nebežiūrėjo. Po paskutinės pamokos dingo pirmoji, net neužsisegusi striukės.

Visą kelią namo tryniau riešą ir galvojau, kodėl tas „atleisk“ nuskambėjo ne kaip atsiprašymas. Taip atsiprašoma ne už tai, kas jau padaryta.

Taip atsiprašoma už tai, kas dar tik bus.

. . .

Vakare, kol Jokūbas žiūrėjo animacinius filmukus, suradau Kamilę klasės pokalbių grupėje ir parašiau jai.

„Labas. Kas šiandien buvo? Tau viskas gerai?“

Žinutė nukeliavo. „Pristatyta.“

Ne „perskaityta“. Laukiau penkias minutes, dešimt. Kamilė, kuri į grupės žinutes visada atsako per kelias sekundes, kuri gyvena telefone, kuri, Mato žodžiais, „turbūt ir miega su juo“, žinutės neatsidarė.

Parašiau Matui.

„Kamilė per pertrauką rodė man savo telefoną. Ten kažkokia programėlė su skaičiumi. Prašė perskaityti jį balsu.“

Matas atrašė po dvidešimties sekundžių.

„ir perskaitei?“

„Ne. Suskambo skambutis.“

„nu tai ir gerai :D tikriausiai koks iššūkis iš tiktoko. perskaitai, ji nufilmuoja, paskui visi juokiasi kad tu kažką prisiekei ar pan.“

„Ji nefilmavo. Ji drebėjo, Matai.“

Ilgai rodė, kad jis rašo. Paskui nustojo. Paskui vėl.

„tai gal jai tiesiog blogai. gal su kuo išsiskyrė. žmonės būna keisti. nesuk galvos, nemirtingoji. eik miegot“

„Nesigaus.“

„žinau. bet pabandyk“

Padėjau telefoną ekranu žemyn. Supratusi, ką padariau – juk lygiai taip darė Kamilė, – apverčiau jį atgal.

Atsiverčiau bloknotą. Kai negaliu galvoti, piešiu, ir tada galvoti nebereikia: ranka dirba, o galva tyli. Piešiau fabriką iš stotelės pusės – bokštą, sustojusį laikrodį, rūką, laižantį plytas. Piešiau ilgai, gal valandą, kol Jokūbas iš apačios sušuko, kad filmukai baigėsi ir kad jis nori dantų pastos „su braškėm, ne mėtinės“.

Kai grįžau, pažiūrėjau į piešinį iš toliau.

Lapo kampe, apačioje, ten, kur paprastai rašau datą, buvo parašyta:

13

Mano ranka. Mano rašysena – su tuo kreivu trejetu, kurį pradinėse mokytoja taisė ketverius metus.

Neprisiminiau, kad jį rašiau. Nei kada. Nei kodėl. Ir data ne ta – šiandien buvo vienuolikta. Perbraukiau skaičių pirštu. Grafitas susitepė. Vadinasi, tikras.

Gal parašiau galvodama apie laikrodį. Trys trylika. Tikriausiai.

Tikriausiai.

. . .

Jokūbas užmigo pusę dešimtos. Patikrinau lemputę – degė. Durys praviros, šviesos ruožas per grindis. Tiltas.

Aš negulėjau. Sėdėjau lovoje su ausinėmis, kuriose negrojo jokia muzika, ir klausiausi namo. Mūsų namas senas, medinis, ir naktimis jis kalba: girgžda laiptai, kai keičiasi temperatūra, tiksi radiatoriai, vėjas kažką bando pasakyti per kaminą. Pažįstu visus tuos garsus. Nemiga išmokė mane klausytis.

Apie trečią išgirdau tylą.

Taip, tylą. Radiatoriai nustojo tiksėti. Laiptai nustojo girgždėti. Net šaldytuvas apačioje, dūzgiantis nuo tos dienos, kai jį parsivežėme, nutilo. Tyla buvo tokia tiršta, kad girdėjau savo pačios kvėpavimą kaip svetimą.

Ir pastebėjau, kad koridorius tamsus.

Šviesos ruožo iš Jokūbo kambario nebebuvo.

Išlipau iš lovos. Grindys buvo šaltesnės, nei turėtų būti, tarsi kažkas būtų palikęs atvirą langą. Ėjau koridoriumi, pirštais liesdama sieną. Telefono žibintuvėlio neįsijungiau. Nežinau kodėl. Gal nenorėjau, kad kas nors žinotų, kur esu.

Jokūbo durys buvo praviros. Lygiai tiek, kiek jis prašė.

Mėnulis ant jo naktinio stalelio buvo užgesęs.

Ne perdegęs – užgesęs, pilkas, kaip akmuo. Jokūbas miegojo ant šono, kumštį pasikišęs po skruostu, ir kvėpavo lėtai, ramiai. Jis nežinojo, kad tamsu. Jei dabar pabustų, imtų rėkti. Pasilenkiau prie lemputės, kad ją perjungčiau.

– Ugne.

Šnibždesys atsklido iš koridoriaus galo. Iš ten, kur laiptai leidžiasi žemyn į tamsą.

Sustingau, pirštais ant jungiklio.

Tai nebuvo mamos balsas. Ne Jokūbo. Ne vyro ir ne moters. Tai buvo daug balsų vienu metu – sausų, tylių, sulipusių į vieną, kaip šnarantys lapai. Ir visi jie mokėjo ištarti mano vardą taip, kaip jį taria tik žmonės, kurie mane pažįsta.

Sulaikiau kvėpavimą.

Tyla.

Gal pasigirdo. Gal sapnuoju. Gal…

– Ugne.

Arčiau. Ne laiptuose. Koridoriuje.

Prie mano kambario durų.

Plaučius degino. Neįkvėpiau. Jei įkvėpsiu, jis išgirs. Nežinau, iš kur tai žinojau, bet žinojau taip aiškiai, kaip žinai, kad ugnis karšta.

Ilgai nieko nevyko. Gal dešimt sekundžių. Gal minutę.

Paskui kažkas pajudėjo už Jokūbo durų. Ne žingsniai – žingsnių nebuvo. Tik vienas lėtas grindų girgžtelėjimas, kaip po labai lengvu daiktu.

Arba po labai ilgu.

Durų plyšys buvo juodas. Ir tame juodame plyšyje, ties pat grindimis, rangėsi rūkas – plonas, pilkas, lyg kažkas būtų jį įpūtęs.

Jis gali įeiti?

– Ugne, – sušnibždėjo tamsa už durų.

Taip arti, kad pajutau šaltį ant skruosto.

Telefonas išslydo man iš rankos ir trinktelėjo į grindis.

Ekranas nušvito.

03:13.

Ir lemputė užsidegė.

Mėnulis plykstelėjo oranžine šviesa, kambarys išniro iš tamsos: dinozaurų plakatas, lego pilis ant kilimo, Jokūbo kojinės. Durų plyšys. Tuščias koridorius už jo. Apačioje sudūzgė šaldytuvas. Tiktelėjo radiatorius.

Jokūbas apsivertė ant kito šono ir kažką sumurmėjo apie dantų pastą.

Visą likusią naktį prasėdėjau ant jo kambario grindų, nugara į lovą, veidu į duris, ir nesumerkiau akių, kol langas nepapilkėjo.

. . .

Mama grįžo be dešimties aštuonios, kvepianti ligonine ir lauko šalčiu. Pabučiavo Jokūbą į viršugalvį, man paglostė petį ir paklausė, ar miegojau. Pasakiau, kad truputį. Ji per daug pavargusi, kad pastebėtų, kai meluoju.

Ant mano riešo, po rankove, keturios dėmelės buvo patamsėjusios, tapusios melsvos – kaip pirštų atspaudai ant aprasojusio stiklo.

Telefoną atrakinau tik autobuse.

Pro langą slinko fabrikas, bokštas, sustojusios rodyklės. Pirmiausia atsidariau susirašinėjimą su Kamile. „Pristatyta.“ Ne „perskaityta“. Kamilė, kuri pirmą nuotrauką įkelia dar prieš pusryčius, savo paskyroje nieko nebuvo įkėlusi nuo sekmadienio.

Uždariau pokalbį. Ir tik tada pamačiau.

Pagrindiniame ekrane, tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo, buvo nauja piktograma.

Pilkas kvadratas. Be pavadinimo. Be paveikslėlio. Tik pilka spalva, kaip rūkas už autobuso lango.

Jos nesisiunčiau. Niekada nebuvau jos mačiusi – išskyrus vieną kartą, vakar, Kamilės rankose.

Pirštas pakibo virš jos. Žinojau, kad nereikia.

Ir paspaudžiau.

Ilgai žiūrėjau į skaičių. Jis žiūrėjo į mane.

Paskui atsegiau kuprinę, išsitraukiau bloknotą ir atverčiau vakarykštį piešinį. Lapo kampe, mano ranka, su tuo pačiu kreivu trejetu, stovėjo tas pats skaičius.

Parašytas dar prieš tai, kai jį gavau.

2

LIKO

12

Trečiadienį visą pirmą pamoką įtikinėjau save, kad tai virusas.

Taip būna. Paspaudi kokią nors nuorodą, ir tavo telefone apsigyvena kažkas, ko nekvietei. Matas kartą pusę pertraukos pasakojo, kaip jo pusbrolio kompiuteryje patys atsidarinėjo langai ir rinkosi raidės. Tai buvo tikra istorija. Ji turėjo paaiškinimą. Ji baigėsi tuo, kad pusbrolis viską ištrynė ir įsirašė iš naujo.

Po suolu, kad nematytų matematikos mokytoja, atsidariau nustatymus. Programos. Sąrašas abėcėlės tvarka: kalendorius, skaičiuotuvas, žemėlapis, žaidimai, kuriuos Jokūbas buvo įsirašęs ir pamiršęs. Peržiūrėjau du kartus. Paskui trečią, pirštu vedžiodama kiekvieną eilutę.

Skaitiklio nebuvo.

Grįžau į pagrindinį ekraną. Pilkas kvadratas stovėjo savo vietoje, tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo, ramus kaip akmuo.

Atsidariau atmintį – tą vietą, kur parodyta, kas kiek vietos užima. Nuotraukos, žinutės, muzika. Pačioje apačioje, po visomis spalvotomis juostelėmis, buvo eilutė be pavadinimo. Pilkas kvadratėlis ir šalia:

0 KB.

Nulis. Jis nesvėrė nieko. Telefonas tvirtino, kad jo nėra, o jis buvo, ir kai prikišau ekraną arčiau veido, nuo jo vėl padvelkė tas šaltis, lyg būčiau pravėrusi šaldiklį.

– Vaitkute, ar telefone yra atsakymas? – paklausė mokytoja.

Nebuvo. Įsikišau telefoną į kuprinę.

Antras paaiškinimas buvo Kamilė. Kamilė, kuri vakar maldavo perskaityti jos skaičių. Kamilė, kuri žinojo, kur sėdžiu per pertraukas. Gal tai jos pokštas – žiaurus, sudėtingas, toks, kokį sugalvoja žmonės, kurie per devynerius metus su tavimi neprakalbėjo, o paskui nusprendžia, kad tinki pajuokai. Gal ji kažkaip atsiuntė man tą programėlę. Gal visa klasė dabar laukė, kada išsigąsiu.

Bet Kamilės nebuvo.

Jos suolas prie lango stovėjo tuščias, kėdė pastumta po stalu taip tvarkingai, lyg ten niekas niekada nebūtų sėdėjęs. Per lietuvių pamoką Jasaitienė pažymėjo žurnale: „Rudytė serga." Niekas nieko nepaklausė. Mergaitės, su kuriomis Kamilė visada vaikščiodavo susikibusi, per pertrauką žiūrėjo į savo telefonus ir juokėsi iš kažko, kas nebuvo ji.

– Tavo maišai po akimis jau turi savo maišus, nemirtingoji, – pasakė Matas valgykloje ir pastūmė man bandelę. – Vėl nemiegojai?

– Truputį miegojau.

– Meluoji taip pat prastai, kaip piešia mūsų dailės mokytojas.

Galėjau jam pasakyti. Išsitraukti telefoną, padėti ant stalo tarp mūsų padėklų ir parodyti. Jis būtų paėmęs, pasukiojęs, įsijungęs nustatymus, kaip visada daro su sugedusiais daiktais, ir po dviejų minučių radęs paaiškinimą. Jis visada randa.

Bet vakar aš jam rašiau apie Kamilę, o jis man atsakė „tiktoko iššūkis :D". Jeigu dabar parodyčiau, kad turiu tą patį, būčiau ta, kuri užkibo. Kvaila. Lengvatikė. Mergaitė, kuri naktį išsigando gatvės žibintų.

Suvalgiau bandelę ir nieko nesakiau.

. . .

Tą vakarą mama buvo namie. Visą dieną ji miegojo po pamainos, o vakare išsivirė kavos į didžiausią mūsų puodelį, kepė blynus ir dainavo kartu su radiju, painiodama žodžius. Namai kvepėjo sviestu. Jokūbas sėdėjo ant virtuvės palangės ir pasakojo apie stegozaurą, kurio smegenys buvo graikinio riešuto dydžio.

Buvo taip normalu, kad beveik patikėjau.

Rūkas sugrįžo apie aštuntą. Mačiau, kaip jis atslenka gatve nuo fabriko pusės – ne iš karto, o pamažu, lyg kažkas trauktų pilką paklodę per stogus. Toliausias žibintas, tas prie posūkio, pasidarė neryškus. Paskui antrasis. Jų šviesa išsiplėtė, ištyško, tapo tokia, kokia būna saulė, kai žiūri į ją iš po vandens.

Nunešiau lėkštę prie kriauklės ir pažvelgiau pro langą virš Jokūbo galvos.

Po toliausiu žibintu kažkas stovėjo.

Nemačiau, kas. Tik siluetą – aukštą, per aukštą, ir rankas, nukarusias žemiau, nei turėtų. Vienoje rankoje kažkas švietė. Mažas stačiakampis, toks blankus, kad rūke beveik ištirpo.

Pilkas.

Ne baltas, kaip telefono ekranas naktį. Ne melsvas. Tokio pilkumo, kokį mačiau tik vieną kartą – šį rytą autobuse, kai atsidariau programėlę.

Lėkštė trinktelėjo į kriauklės kraštą.

– Jokūbai, – pasakiau. Balsas išėjo per tylus. – Pažiūrėk. Ten, prie paskutinio žibinto.

Jis prispaudė nosį prie stiklo. Ant lango liko apskritas garo pėdsakas.

– Kur?

– Prie posūkio. Ten stovi žmogus.

Jokūbas žiūrėjo ilgai, rimtai, kaip žiūri į paveikslėlius „surask skirtumus“. Paskui atsisuko į mane.

– Ten nieko nėra.

Pažvelgiau vėl. Figūra stovėjo. Ji nejudėjo, nesisupo, netrypčiojo nuo šalčio, kaip trypčioja žmonės, ko nors laukiantys lapkričio vakarą. Tik stovėjo.

Ir tada pakėlė ranką su ekranu. Lėtai. Aukščiau. Lyg rodytų jį man.

– Ugne? – Mama stovėjo su keptuve rankoje. – Kas ten?

Gatve pravažiavo automobilis. Jo žibintai perrėžė rūką, nušvietė tvorą, šaligatvį ir šviesos ratą po paskutiniu žibintu.

Tuščią.

– Nieko, – pasakiau. – Kaimynų katinas.

Jokūbas dar kartą prispaudė nosį prie lango ir prarado susidomėjimą. Aš likusį vakarą pro langus nebežiūrėjau. Užtraukiau užuolaidas virtuvėje, svetainėje, savo kambaryje. Mama paklausė, ar man ne bloga. Pasakiau, kad akis erzina šviesa.

. . .

Nemiegojau. Nė nebandžiau.

Sėdėjau lovoje, apsigaubusi antklode, užuolaidą praskleidusi per delną – tiek, kad matyčiau gatvę. Mama miegojo, Jokūbo mėnulis švietė koridoriaus gale. Telefonas gulėjo man ant kelių ekranu aukštyn.

Ant naktinio stalelio stovėjo senas žadintuvas raudonais skaičiais, kurį mama man padovanojo, kai buvau Jokūbo amžiaus. Programėlė laikrodžio neturėjo. Todėl žiūrėjau pakaitomis: raudoni skaičiai, pilkas skaičius. Raudoni. Pilkas.

03:09.

03:10.

Kartojau sau, kad nieko nebus. Kad tai programa, o programos dienų neskaičiuoja, jas skaičiuoja kalendoriai. Kad 03:13 – tik skaičius, kaip bet kuris kitas.

03:11.

Radiatorius tiktelėjo ir nutilo.

Ne kaip paprastai. Po tiktelėjimo visada būna dar vienas, tylesnis, lyg aidas. Šį kartą jo nebuvo. Apačioje nustojo dūzgęs šaldytuvas. Kažkur toli lojęs šuo nutilo vidury lojimo, ir likusi tyla buvo tokia tiršta, kad girdėjau, kaip gerklėje gurgteli mano pačios seilės, kai nuryju.

03:12.

Toliausias žibintas, prie posūkio į fabriką, užgeso.

Ne mirktelėjo. Užgeso, lyg kažkas būtų jį uždengęs delnu.

Antrasis.

Trečiasis.

Kiekvienas vis arčiau mūsų namo. Tarp jų – tiek laiko, kiek reikia nueiti nuo vieno stulpo iki kito, jei eini neskubėdamas. Jei žinai, kad tavęs laukia.

Ketvirtasis, prie mūsų vartelių, užgeso, ir gatvė dingo. Liko tik pilka tamsa už lango ir mano veidas, atsispindintis stikle.

Nuleidau akis į telefoną.

03:13.

Tikėjausi, kad skaičius persijungs, kaip persijungia laikrodžio skaitmenys: vienas dingsta, kitas atsiranda. Bet jis nepersijungė.

Trejetas ėmė blukti. Iš vidaus, iš pačio vidurio, lyg kažkas jį trintų trintuku iš kitos ekrano pusės. Jis plonėjo, pilkėjo, kol liko tik vienetas ir tuščia vieta šalia jo. Ekranas toje vietoje suraibuliavo, kaip vandens paviršius. Ir tada iš gilumos, pamažu, tarsi iš apačios būtų spaudžiamas minkštas molis, iškilo dvejetas.

Nuo ekrano padvelkė šaltis. Šį kartą stipresnis – į veidą, į akis, kaip kažkieno atodūsis.

Už lango vienas po kito užsidegė žibintai. Toliausias. Antras. Trečias.

Ketvirtasis, prie mūsų vartelių, neužsidegė.

Sekundę. Vieną sekundę jis liko tamsus, kai visi kiti jau degė, ir per tą sekundę aš žinojau, kad kažkas stovi tiesiai po juo. Prie mūsų vartelių. Žiūri į mano langą.

Ir skaičiuoja kartu su manimi.

Tada jis užsidegė. Šaligatvis buvo tuščias.

Radiatorius tiktelėjo du kartus. Sudūzgė šaldytuvas.

O aš sėdėjau ir negalėjau atitraukti akių nuo dvylikos.

. . .

Ketvirtadienį Kamilė grįžo.

Pamačiau ją per pirmą pertrauką koridoriaus gale ir iš pradžių nepažinau. Ta pati striukė, ta pati kuprinė, bet ji atrodė taip, lyg kas nors būtų nupiešęs Kamilę iš atminties ir pamiršęs spalvas. Plaukai be blizgesio. Lūpos pilkšvos. Ji ėjo palei sieną, ir žmonės prasiskirdavo prieš ją ne taip, kaip prieš populiarią mergaitę, o taip, kaip pasitraukiama nuo skersvėjo.

Visą rytą ji manęs vengė. Kai atsisėdau į savo vietą, ji nusuko galvą į langą. Kai per chemiją pažvelgiau į ją, ji taip skubiai palinko prie sąsiuvinio, kad nubraukė tušinuką ant grindų ir jo nepakėlė.

Per ilgąją pertrauką nuėjau į mergaičių tualetą antrame aukšte – seną, su sutrūkinėjusiomis plytelėmis ir veidrodžiu nuskilusiu kampu. Ten beveik niekas neina, nes viena kriauklė neveikia, o iš kitos bėga tik karštas vanduo.

Durys trinktelėjo man už nugaros.

Kamilė atsirėmė į jas nugara. Spragtelėjo skląstis.

– Neik, – pasakė ji. – Prašau. Tik minutę.

Ji verkė. Ne taip, kaip verkiama filmuose, gražiai. Jos veidas buvo sutinęs, nosis raudona, o ašaros tekėjo be garso, lyg ji jau seniai būtų pamiršusi, kaip verkti garsiai.

– Kamile, jeigu čia pokštas…

– Jie stovi rūke, – sušnibždėjo ji. – Supranti? Stovi ir žiūri. Kiekvieną naktį. Po mano langu. Prie stotelės. Vakar vienas stovėjo poliklinikos kieme, kai mama vežė mane pas gydytoją, ir gydytojas pasakė, kad čia tik nerimas, ir išrašė lašų, o jis stovėjo už lango ir žiūrėjo, ir jo ekranas…

Ji užsikirto. Išsitraukė telefoną iš kišenės, ir jos rankos drebėjo taip, kad jis vos neiškrito.

Ji atsuko ekraną į mane.

SKAITIKLIS

1

Vienetas. Toks pat įspaustas, toks pat pilkas. Vienišas ekrano viduryje, kaip paskutinis žmogus tuščioje salėje.

Mano lūpos prasivėrė. Nežinau, ką būčiau pasakiusi. Gal jos vardą. Gal tą skaičių.

Kamilė pažvelgė man į veidą, ir jos akys nuslydo žemyn – į mano ranką, kuria buvau įsitvėrusi kriauklės krašto. Rankovė buvo pasislinkusi. Keturios melsvos dėmelės ant riešo. Jos pirštų pėdsakai.

Ji ilgai į jas žiūrėjo. Paskui vėl pakėlė akis į mane, ir aš mačiau, kaip ji supranta. Ne iš dėmelių. Iš to, kaip aš žiūrėjau į jos vienetą. Taip į skaičių žiūri tik tas, kuris turi savo.

– O, – pasakė ji labai tyliai. – O ne.

Ji apvertė telefoną ekranu žemyn ir prispaudė prie krūtinės.

– Atleisk, – sušnibždėjo. – Atleisk man.

Daugiau ji nieko neprašė. Antradienį ji maldavo, griebė mane už rankos, žiūrėjo taip, lyg būčiau paskutinė virvė virš duobės. Dabar tik stovėjo ir kartojo tą vieną žodį, o aš nesupratau, už ką ji atsiprašo – kad parodė man tada ar kad nebeprašo dabar.

Pažvelgiau į veidrodį.

Mes abi buvome jame: aš prie kriauklės, Kamilė prie durų. Tikroji Kamilė nusišluostė veidą rankove ir nuleido rankas.

Kamilė veidrodyje vis dar laikė rankovę prie veido.

Vienas. Du.

Trys.

Tada ir ji nuleido ranką. Lėtai, lygiai tuo pačiu judesiu, tik pavėluotai, kaip aidas, atsiliekantis nuo balso.

Atsigręžiau. Kamilė žiūrėjo į mane, jos veidas buvo ramus, sausas. Grįžau akimis į veidrodį – jos atspindys tebeverkė.

Sprandas apšalo. Nusisukau nuo veidrodžio ir daugiau į jį nebežiūrėjau.

– Kamile, – pasakiau. – Kas tai yra? Kas atsitinka, kai…

Ji papurtė galvą.

– Niekam nesakyk, – atsakė. Žodžiai atėjo per vėlai, kaip anądien klasėje, lyg jos balsas sklistų iš toliau, nei ji stovėjo. – Net nebandyk.

Skląstis spragtelėjo. Durys užsidarė. Likau viena su karštu vandeniu, lašančiu iš čiaupo, ir veidrodžiu, į kurį nedrįsau pakelti akių.

. . .

Ketvirtadienio vakarą mama išėjo į pamainą. Ant šaldytuvo – raštelis: „KOTLETAI ŠALDYTUVE. JOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. MYLIU. M.“

Jokūbas atėjo pas mane su tuo savo veidu, kurį nutaiso, kai ko nors nori: galva pakreipta, akys didelės.

– Ugne, galima tavo telefoną? Tik dešimt minučių. Noriu pereiti lygį su pterodaktiliu.

Jis visada prašo. Kiekvieną vakarą, kai mama dirba. Ir aš visada duodu, nes tada jis sėdi ramiai, o aš galiu piešti. Jis žino mano kodą. Jis žino, kur jo žaidimai – antrame ekrane, apačioje.

Pirmame ekrane, tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo, stovėjo pilkas kvadratas.

Jokūbas ištiesė ranką.

– Ne!

Išsprūdo garsiau, nei norėjau. Daug garsiau. Atitraukiau telefoną taip smarkiai, kad trenkiausi alkūne į stalą, ir Jokūbas atšoko, lyg būčiau jam sudavusi.

– Niekada neimk mano telefono, girdi? Niekada!

Jis žiūrėjo į mane. Apatinė lūpa ėmė drebėti, kaip visada prieš verkiant, ir jis bandė ją sulaikyti, nes jam jau aštuoneri ir jis „nebe mažas“. Nesulaikė.

– Aš tik norėjau… – Ir apsiverkė. Apsisuko, nubėgo į savo kambarį, ir aš girdėjau, kaip jis krenta į lovą, kaip sugirgžda spyruoklės.

Stovėjau koridoriuje su telefonu rankoje ir jaučiau, kaip kažkas šalto ir sunkaus nusileidžia į skrandį. Norėjau eiti pas jį. Paaiškinti. Bet ką aš paaiškinčiau? Kad mano telefone gyvena kažkas, kas skaičiuoja? Kad nenoriu, jog jis pamatytų tą skaičių, nes nežinau, kas atsitinka tiems, kurie pamato?

Kamilė parodė man savo. Ir dabar aš turiu savo.

Ta mintis dar neturėjo žodžių. Buvo tik jausmas – kad jeigu Jokūbas kada nors pamatys pilką ekraną, tai, kas naktį vaikšto mūsų gatve, ateis jau ne pas mane.

Po valandos nuėjau pas jį. Jis miegojo susirietęs, su dinozaurų pižama, skruostai dar drėgni. Mėnulis švietė oranžine šviesa. Pravėriau duris tiek, kad ant grindų nukristų tiltas, ir atsisėdau ant slenksčio.

– Atleisk, – sušnibždėjau.

Ir tik ištarusi supratau, kieno tai žodis.

Telefoną tą naktį pasikišau po pagalve. Ne todėl, kad Jokūbas galėtų jį paimti, – jis miegojo. Todėl, kad nebegalėjau žiūrėti, kaip telefonas guli ant stalelio ekranu žemyn ir vis tiek šviečia.

Nes jis švietė. Atsiguliau, užgesinau lempą, ir pro pagalvės užvalkalą ėmė sunktis blanki pilka šviesa. Ne tolygiai. Ji tai sustiprėdavo, tai prigesdavo, lėtai, ramiai.

Kaip kvėpavimas.

. . .

Turbūt užsnūdau. Pirmą kartą per tris naktis.

Pabudau nuo vibracijos. Trumpos, vienos, tiesiai po skruostu, per pagalvę – lyg kažkas būtų bakstelėjęs man į galvą iš apačios.

Žadintuvas rodė 03:13.

Ištraukiau telefoną. Ekrane – pranešimas.

Kamilė Rudytė: jau

Vienas žodis. Mažosiomis raidėmis. Be taško. Kamilė, kuri net klasės grupėje rašydavo su šypsenėlėmis ir trimis šauktukais.

Atidariau pokalbį. Mano žinutė iš antradienio: „Labas. Kas šiandien buvo? Tau viskas gerai?“ Po ja – jos atsakymas. Pirmas ir paskutinis.

jau

Rašiau: „Kamile? Kur tu? Kas jau?“ Pirštai neklausė, raidės šokinėjo. Išsiunčiau. „Pristatyta.“

Ir tada jos žodis ėmė nykti.

Nuo galo. „u“ išbluko, lyg kažkas būtų jį nupūtęs. Paskui „a“. „j“ dar kelias sekundes kabojo vienas – ploniausias brūkšnelis tuščiame burbule. Tada nebeliko ir jo. Burbulas ištirpo.

Viršuje, pokalbio pavadinime, buvo jos vardas. Raidės bėgo atgal, viena po kitos, kaip siūlas, kurį kažkas iš kitos pusės traukia: Kamilė Rudyt. Kamilė Rud. Kamil. Ka.

Nieko.

Pokalbis liko. Mano žinutės liko: „Labas. Kas šiandien buvo? Tau viskas gerai?“ ir „Kamile? Kur tu? Kas jau?“ Jos kabojo baltuose burbuluose, adresuotos tuščiai vietai viršuje, kur turėjo būti vardas.

Niekam.

Atsidariau kontaktus. Ieškojau ties „K“. Kamilės nebuvo. Klasės grupėje – dvidešimt septyni nariai. Suskaičiavau du kartus.

Vakar buvo dvidešimt aštuoni.

Užsimerkiau ir pabandžiau prisiminti jos veidą. Jis buvo. Sutinęs, šlapias, pilkšvomis lūpomis, tame tualete prie durų. Ir kitas – su šypsena kaip lempa, iš rugsėjo pirmosios klasės nuotraukos. Prisiminiau viską: jos balsą, ledinius pirštus ant savo riešo, tą vieną žodį. Tai turėjo mane nuraminti. Nenuramino. Nes gulėjau tamsoje ir kažkodėl žinojau, kad šią minutę visoje Tylupėje žmonių, kurie ją prisimena, galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų.

Už lango degė visi žibintai. Rūkas tyliai glaudėsi prie stiklo.

Pilko kvadrato nespaudžiau. Nereikėjo. Jis atsidarė pats, vos pažvelgiau į ekraną, lyg būtų laukęs.

SKAITIKLIS

11

Kamilės vienetas virto žodžiu „jau“.

Iki šiol galvojau, kad jis skaičiuoja dienas. Tik dabar supratau, ką jis skaičiuoja iš tikrųjų.

Mane.

3

LIKO

11

Tą naktį daugiau neužmigau. Gulėjau ir žiūrėjau į raudonus žadintuvo skaičius, kol pilka tamsa už lango virto pilka šviesa. Skirtumo tarp jų beveik nebuvo. Tik rūkas tapo matomas.

Mama dar nebuvo grįžusi. Prikėliau Jokūbą, įpyliau jam dribsnių, padėjau šaukštą. Jis valgė žiūrėdamas į dubenėlį ir nė karto nepakėlė akių. Kai paklausiau, ar įdėti jam į kuprinę obuolį, tik truktelėjo pečiais. Palikau jį prie televizoriaus laukti mamos – ji turėjo grįžti po dvidešimties minučių ir nuvesti jį į mokyklą – ir išėjau.

Matas jau stovėjo stotelėje su popieriniu maišeliu.

– Su cinamonu, – pasakė, įkišdamas man į rankas bandelę. – Gydomoji. Atrodai kaip zombis, nemirtingoji. Mielas zombis, bet vis tiek.

Bandelė buvo šilta. Laikiau ją abiem delnais ir nevalgiau.

Rūkas buvo tirštesnis nei bet kurį kitą rytą. Fabriko bokštas virto tamsesne dėme pilkumoje, laikrodžio nesimatė, bet ir taip žinojau, ką jis rodo. Tvora tirpo po kelių metrų, o kelias už posūkio baigėsi niekur.

Išsitraukiau telefoną ir atsidariau klasės grupę. Penktadienio rytais ji paprastai ūžia: kas nors klausia, ar bus kontrolinis, kas nors siunčia nuotrauką iš autobuso, kas nors skundžiasi, kad pramiegojo. Šįryt irgi buvo. Gabija

atsiuntė kavos puodelį su širdele putose. Paulius paklausė, ar „Anykščių šilelį“ reikės mokėti mintinai. Trys žmonės atsakė „ne“.

Ir viskas.

Niekas neparašė „kur Kamilė“. Niekas neparašė „kodėl mūsų dvidešimt septyni“. Niekas nepastebėjo, kad kažko trūksta – kaip nepastebi, kad iš sakinio išbrauktas žodis, jei sakinys vis tiek skamba gerai.

– Ei. – Matas bakstelėjo man alkūne. – Tu kalbi su manim ar su telefonu?

– Atsiprašau.

Pakėliau akis ir pamačiau juos.

Ne vieną. Kelis.

Jie stovėjo ten, kur baigiasi tvora ir prasideda rūkas. Toje vietoje, kur pilkuma tokia tiršta, kad nebegali pasakyti, ar ten krūmas, ar stulpas. Aukšti, per aukšti, ir rankos jiems buvo per ilgos, kabojo žemiau kelių. Kiekvienas laikė blyškų pilką ekraną, ir tie ekranai degė rūke kaip skylės. Suskaičiavau penkis. Paskui šešis. Paskui supratau, kad kiekvieną kartą, kai sumirksiu, jų būna kiek kitaip, lyg jie keistųsi vietomis, kol nematau.

O vienas stovėjo arčiau.

Mažesnis už kitus. Ne prie tvoros, o pačiame stotelės gale, prie tvarkaraščio stulpo, kur pučia nuo upės. Beveik žmogaus ūgio. Rankos beveik normalaus ilgio. Ir per petį jam krito kažkas, kas galėjo būti arklio uodega.

Ekrano jis nekėlė. Laikė jį prispaudęs prie krūtinės, šviečiančia puse į save.

Balta pūkinė striukė. Su kailiuku ant gobtuvo.

Aš pažinau tą striukę. Žinojau, kad pažįstu. Mintis buvo čia pat, ant liežuvio galo, kaip žodis, kurį tuoj ištarsi, – ir aš pažiūrėjau į veidą, kad prisiminčiau, o veidas nuslydo nuo manęs. Ne išnyko. Nuslydo, kaip vanduo nuo stiklo. Pažiūrėjau vėl. Vėl nuslydo. O kartu su juo nuslydo ir mintis apie striukę, ir liko tik jausmas, kad kažką ką tik pamečiau ir nebežinau ką.

– Matai? – paklausiau. Balsas buvo svetimas.

– Ką?

– Ten. Prie stulpo.

Matas atsisuko. Pažiūrėjo tiesiai į jį. Tiesiai.

– Stulpą matau, – pasakė. – Su tvarkaraščiu, kurio niekas nesilaiko. O ką?

Atvažiavo autobusas. Jo žibintai perpjovė rūką dviem geltonais pjūviais, o kai jis sustojo, prie stulpo nebebuvo nieko.

Visą kelią per tiltą bandelė gulėjo man ant kelių. Taip jos ir nesuvalgiau.

Žiūrėjau pro langą į upę. Ji buvo tokia pat pilka kaip dangus, ir tiltas atrodė pakibęs tarp dviejų rūkų. Kažkodėl man buvo gaila, kad autobusas sustojo, atidarė duris ir išvažiavo, o prie stulpo niekas neįlipo. Lyg kažkas ten būtų laukęs ir vėl nesuspėjęs.

. . .

Pirma buvo lietuvių kalba.

Įėjau į klasę ir sustojau tarpduryje, ir kažkas iš paskos atsitrenkė man į nugarą.

Kamilės suolo nebuvo.

Ne tuščio. Išvis nebuvo. Eilė prie lango buvo trumpesnė vienu suolu, o kiti buvo pasislinkę taip, kad tarpo nebeliko. Lyg visada taip būtų buvę. Linoleume, ten, kur turėjo stovėti suolo kojos, nesimatė nei įspaudų, nei nubrozdinimų. Ant palangės, kur Kamilė pasidėdavo savo rožinę gertuvę, stovėjo Jasaitienės kaktusas. Jis ten stovėjo visada. Bent jau dabar atrodė, kad visada.

Atsisėdau į savo vietą. Rankos drebėjo, todėl suspaudžiau jas tarp kelių.

Jasaitienė kompiuteryje atsivertė dienyną ir ėmė skaityti pavardes, kaip kiekvieną rytą, nepakeldama akių.

– Adomaitis. Baranauskaitė.

Klausiausi, kaip pavardės slenka abėcėle. Kiekviena – kaip pakopa laiptais žemyn tamsoje. Juknevičiūtė. Kazlauskas. Paulauskas. Petraitytė.

– Rimkus.

– Čia.

– Sabaliauskaitė.

Jokios pauzės. Nė įkvėpimo. „Sabaliauskaitė“ atėjo iš karto po „Rimkaus“, glotniai, kaip ir turėjo. Tarp jų nebuvo vietos niekam.

– O Rudytė? – paklausiau.

Nenorėjau klausti. Išsprūdo pats.

Jasaitienė pakėlė akis virš akinių.

– Kas?

– Kamilė Rudytė. Jos šiandien nėra.

Jasaitienė pažvelgė į ekraną, paskui į mane. Ji neatrodė pikta. Ji atrodė taip, lyg būčiau paklaususi, kodėl šiandien niekas neatėjo su raudona kepure.

– Vaitkute, jei nori pajuokauti, palauk pertraukos, – pasakė. – Taip. Vaitkutė. Matau, čia.

Kažkas suprunkštė. Paskui prasidėjo pamoka, ir aš keturiasdešimt penkias minutes žiūrėjau į kaktusą.

Per pertrauką sugavau Gabiją ir Austėją prie spintelių. Jos visada būdavo trise: Kamilė per vidurį, jos dvi iš šonų, kaip skliaustai. Dabar jos stovėjo dviese, dalijosi viena ausine, ir tarp jų nebuvo jokio tarpo.

– Kur Kamilė? – paklausiau.

Jos susižvalgė. Ne taip, kaip susižvalgo žmonės, kai kažką slepia. Taip, kaip susižvalgo, kai nesupranta, ar kalbi su jomis.

– Kokia Kamilė? – paklausė Austėja.

– Rudytė. Jūsų… – Žodis „draugė“ įstrigo gerklėje. – Ji sėdėjo prie lango.

– Gal tu apie tą iš devintos? – Gabija suraukė nosį. – Su breketais? Ji Kamilė?

– Nesvarbu, – pasakiau. – Supainiojau.

Jos nuėjo. Austėja kažką sušnibždėjo Gabijai, ir Gabija nusijuokė – ne piktai. Lyg pasaulyje būtų atsiradęs dar vienas keistas dalykas, ir tas dalykas buvau aš.

Užsidariau tualeto kabinoje – ne senajame, to durų nė už ką nebūčiau pravėrusi, – ir atsidariau Instagramą. Įvedžiau „kamile.rudyte“. Rašiau lėtai, tikrindama kiekvieną raidę.

Paskyra nerasta.

Įvedžiau tik „Kamilė“. Išbėrė šimtus. Nė viena nebuvo ji.

Tada atsidariau klasės grupę ir paspaudžiau prisegtą nuotrauką. Rugsėjo pirmoji. Jasaitienė ją įkėlė dar rudens pradžioje ir parašė „Mano šaunuoliai :)“. Dvidešimt aštuoni žmonės trimis eilėmis ant gimnazijos laiptų, saulė, visi primerkę akis.

Kamilė stovėjo antroje eilėje. Per vidurį. Tarp Gabijos ir Austėjos.

Dabar ten buvo tarpas.

Nedidelis – vieno žmogaus pečių pločio. Pro jį matėsi laiptų turėklas, kurio anksčiau nebuvo matyti, nes kažkas jį užstodavo. Gabija ir Austėja stovėjo kaip stovėjusios, tik abi buvo šiek tiek pasisukusios į tą tuščią vietą. Lyg ten ką tik kas būtų pajuokavęs. O Austėjos ranka buvo pakelta iki juosmens aukščio ir sulenkta, lyg ji kažką apkabintų.

Priartinau. Jos pirštai buvo sugniaužti, lyg laikytų kažką už striukės.

Ji apkabino orą.

Užgesinau ekraną ir ilgai sėdėjau užsidariusi kabinoje, kol už sienos sužvangėjo skambutis.

. . .

Per ilgąją sėdėjome ant palangės antro aukšto gale. Matas valgė savo bandelę ir manąją, kurią jam atidaviau, ir pasakojo apie pusbrolį, kuris nusipirko droną ir jau pirmą dieną įskraidino jį į kaimyno obelį. Laukiau, kol baigs.

– Prisimeni Kamilę? – paklausiau.

– Kurią?

– Rudytę. Antradienį ji rodė man telefoną, čia, prie šitų durų. Tu sakei, kad tai koks nors tiktoko iššūkis.

Matas sukramtė, nurijo ir pažiūrėjo į mane su ta šypsena, kurią užsideda, kai nežino, ar aš juokauju.

– Aš sakiau „tiktoko iššūkis“? Aš? Nemirtingoji, aš net neturiu tiktoko. Mano močiutė turi tiktoką. Aš turiu orumą.

Laukiau, kol jis nusijuoks. Jis nusijuokė. Paskui pažiūrėjo į mane dar kartą ir nustojo.

– Ei, – pasakė tyliau. – Kada paskutinį kartą miegojai, nemirtingoji?

Neatsakiau. Kišenėje mano ranka jau gulėjo ant telefono. Galėjau jį išsitraukti. Atrakinti. Parodyti jam pilką kvadratą be pavadinimo, didelį įspaustą skaičių, šaltį, kuris dvelkia nuo ekrano. Matas taiso planšetes. Matas viskam randa paaiškinimą. Jis pažiūrėtų ir pasakytų „virusas“ arba „kažkas tave trolina“, ir aš jam patikėčiau, nes labai norėjau patikėti.

Niekam nesakyk. Net nebandyk.

Kamilės balsas. Toks, kokiu ji tai pasakė tualete, – sklindantis iš toliau, nei ji stovėjo.

Paleidau telefoną. Ištraukiau tuščią ranką.

Ir tada Matas, žiūrėdamas ne į mane, o į sandėliuko duris, pasakė:

– Žinai, antradienį aš tave čia mačiau.

Neatsakiau.

– Per visą ilgąją. Atėjau su bandelėm, o tu stovėjai štai čia. – Jis parodė į vietą tarp palangės ir durų, į tuščią linoleumo kvadratą. – Viena. Ir kalbėjai su durimis. Tyliai. Lyg jos tau atsakinėtų. Paskui pradėjai kažką sakyti, „tr“ ar panašiai, ir sugriebei sau už riešo. Taip stipriai, kad net susiraukei.

Jis pagaliau pažiūrėjo į mane.

– Nepriėjau, – pasakė. – Pagalvojau, kad repetuoji kokį vaidinimą. Atleisk. Turėjau prieiti.

Pažiūrėjau į savo riešą. Keturios dėmelės jau buvo pageltusios, apvalios, išsidėsčiusios lanku.

Keturios. Kaip pirštų galai.

Mano pirštai irgi paliktų keturias žymes, jei nykštį laikyčiau iš kitos pusės.

Antradienį Kamilė sugriebė mane už riešo. Aš tai prisiminiau – jos ledinius drėgnus pirštus, kvėpavimą lyg iš šaldiklio. Bet dabar, žiūrėdama į tas dėmeles, pirmą kartą nebebuvau tikra, kieno pirštai jas paliko.

. . .

Namie kvepėjo bulvėmis. Mama buvo išsimiegojusi po pamainos ir šiąnakt neturėjo eiti į darbą, todėl stovėjo prie viryklės su chalatu ir kojinėmis su avytėmis, o radijas ant palangės grojo kažką seno.

Jokūbas sėdėjo prie stalo ir dėliojo lego. Kai įėjau, jis nusisuko.

Atsisėdau priešais. Telefono neišsiėmiau. Nuo šaldytuvo nusiėmiau mamos raštelių bloknotą ir pieštuką ir nupiešiau pterodaktilį. Ne gražų – tokį, kokį jis mėgsta: ilgu snapu, piktomis akimis, sparnais per visą lapą. Jokūbas iš pradžių apsimetė, kad nežiūri. Paskui pasilenkė.

– Jų sparnai iš odos, – pasakė. – Ne iš plunksnų. Tu nupiešei plunksnas.

– Tai pataisyk.

Jis paėmė pieštuką, rūpestingai užbraukė mano plunksnas ir ištempė odą nuo sparno galo iki kojos. Paskui pažiūrėjo į mane, ir aš pamačiau, kad jis jau nebepyksta – tik nori, kad aš tai pastebėčiau.

– Atleisk už vakar, – pasakiau.

– Vakar tu buvai baisi.

– Žinau.

Jis pakrikštijo pterodaktilį Bulve, nes visur kvepėjo bulvėmis, ir nubėgo prisisegti jo virš lovos. Mama pažiūrėjo į mane per petį ir nusišypsojo.

Tada aš nusprendžiau.

Ne iš karto. Plovėme indus – ji plovė, aš šluosčiau, – ir aš visą laiką sukau tą sakinį galvoje kaip šlapią lėkštę rankose. Mama – slaugytoja. Ji kiekvieną naktį mato žmones, kuriems blogai, ir nesuklumpa. Jei kuris nors suaugęs gali išgirsti kažką neįmanomo ir nepradėti juoktis, tai ji. O jei jai pasakysiu, nebebūsiu viena.

Padėjau lėkštę. Atsisukau.

– Mama, – pasakiau. – Mano telefone yra programėlė, kuri skaičiuoja…

Radijas nutilo.

Ne išsijungė. Dainininkės balsas nutrūko vidury žodžio, ir muzika kartu, bet lemputė ant radijo tebedegė. Šaldytuvas nustojo dūzgti. Iš čiaupo tebe-

bėgo vanduo – mačiau, kaip srovė krinta į kriauklę, kaip purslai šoka nuo šaukšto, – bet jis bėgo be garso.

Taip tylu būna 03:11.

Kišenėje telefonas tapo ledinis. Šaltis perėjo pro džinsus, pro odą, iki pat kaulo, ir aš išsitraukiau telefoną, nes neišsitraukti negalėjau. Ekranas užsidegė pats.

Tai buvo ne skaičius. Tai buvo blyksnis, atspindys, kurį pamatai ir nebesi tikra, ar matei.

Paskui minusas išbluko, ir ekrane vėl pasirodė vienuolika – ir tuoj pat ėmė blukti iš vidaus. Iš pilko ekrano dugno iškilo:

Šaldytuvas sudūzgė. Radijas pabaigė žodį. Vanduo vėl ėmė čiurlenti.

Mama užsuko čiaupą ir atsisuko. Ji šypsojosi ta pavargusia, šilta šypsena, su kuria rytais grįžta iš pamainos.

– Ko liko, saulyte? – paklausė. – Namų darbų?

Žiūrėjau į ją. Ji žiūrėjo į mane. Jos akyse nebuvo nieko – nei išgąsčio, nei klausimo. Ji išgirdo kažką kita. Kažką, kas skambėjo gerai.

– Taip, – pasakiau. – Namų darbų.

– Penktadienio vakarą? – Ji perbraukė man per plaukus šlapia ranka. – Eik miegoti. Tu visa pilka. Namų darbai palauks.

Šiąnakt bus devyni. Ne dešimt – devyni. Atidaviau vieną dieną už vieną nebaigtą sakinį, kurio niekas neišgirdo.

Ir dar kai ką supratau, stovėdama su šluoste rankoje. Tylos nesukėlė nei mama, nei radijas. Kažkas klausėsi kartu su mumis. Kažkas uždengė jai ausis, kol aš kalbėjau, ir atitraukė rankas tik tada, kai buvo tikras, kad ji nieko neišgirdo.

Atsisukau išeiti ir sustojau.

Tarpduryje stovėjo Jokūbas. Dinozaurų pižama, basas. Nežinau, kiek laiko jis ten stovėjo. Ir žiūrėjo ne į mane.

Į telefoną mano rankoje.

Apverčiau jį ekranu žemyn taip greitai, kad vos neišmečiau. Taip, kaip darydavo Kamilė.

– Ką ten turi? – paklausė.

– Nieko. Žadintuvą.

Jis dar kurį laiką žiūrėjo į juodą telefono nugarėlę. Paskui į mane.

– Rytoj duosi pažaisti?

– Rytoj, – pasakiau.

Tai buvo pirmas kartas, kai jam pamelavau taip, kad pati išgirdau.

. . .

Kambaryje užsidegiau stalinę lempą, ne viršutinę, ir atsisėdau ant lovos su piešinių sąsiuviniu ant kelių. Kai negaliu nurimti, piešiu – nesvarbu ką, savo ranką, puodelį, užuolaidos klostes. Pieštukas šnara popieriuje, ir mintys nutyla.

Atsiverčiau paskutinį piešinį.

Ir užverčiau.

Ir vėl atverčiau, lėtai, lyg lapas galėtų įkąsti.

Iš lapo į mane žiūrėjo Kamilė.

Ne ta iš tualeto, sutinusi ir pilka. Ta iš rugsėjo pirmosios. Arklio uodega, viena sruoga išsprūdusi prie ausies, šypsena kaip lempa. Nupiešta minkštu pieštuku, šešėliai užtrinti pirštu, kiekviena blakstiena atskirai. Taip kruopščiai aš piešiu tik tada, kai sėdžiu valandų valandas ir pamirštu, kur esu.

Kampe, kur visada rašau datą, – mano rašysena.

XI 14

O po ja, didžiosiomis raidėmis, spaudžiant taip, kad popierius vienoje vietoje įplyšo:

KAMILĖ, NEPAMIRŠK

Aš jos nepiešiau.

Aš to nerašiau.

Šalia ant antklodės gulėjo pieštukas. Vakar jis buvo naujas, ilgas kaip mano delnas. Dabar jis buvo nusmailintas iki pat galo – trumpas galiukas, kurio pirštais nebeįmanoma suimti. Pažiūrėjau į savo dešinę ranką. Delno kraštas buvo pilkas nuo grafito. Toks jis būna tik tada, kai piešiu ilgai.

Keturiolikta. Šiandien. Šiandien aš buvau stotelėje, klasėje, ant palangės, virtuvėje. O naktį gulėjau ir žiūrėjau į žadintuvą.

Taip man atrodė.

Laikiau sąsiuvinį ir galvojau: tai vienintelis Kamilės pėdsakas visame pasaulyje. Jos nebėra sąrašuose, nuotraukose, telefonuose, draugių galvose. Ji yra tik čia – lape, kurį mano ranka nupiešė be manęs. Ir užrašas skirtas ne Kamilei.

Man.

Užsimerkiau ir pabandžiau prisiminti jos veidą be piešinio.

Veidas buvo. Bet blankesnis nei ryte, kaip nuotrauka, per ilgai pragulėjusi saulėje. Kraštai jau slydo. Lygiai taip pat, kaip šįryt stotelėje slydo kitas veidas – virš baltos pūkinės striukės su kailiuku ant gobtuvo.

Atsimerkiau.

Prie tvarkaraščio stulpo. Ten, kur pučia nuo upės. Ten, kur Kamilė kiekvieną rytą laukdavo autobuso, atsirėmusi į stulpą ir įbedusi akis į telefoną.

Ji tebelaukė.

4

LIKO

9

03:11 radiatorius po langu nutilo.

Šitą tvarką aš jau mokėjau kaip daugybos lentelę. Pirma nutyla radiatoriai. Paskui šaldytuvas apačioje, kuris dūzgia visą mano gyvenimą ir kurio niekada negirdžiu, kol jis neužsičiaupia. Paskui šunys kitapus gatvės. Tada žibintai – nuo toliausio, prie posūkio į fabriką, vienas po kito link mūsų vartelių, lyg kas nors neskubėdamas eitų gatve ir pirštu juos užspaustų.

Sėdėjau lovoje su telefonu ant kelių, ekranu aukštyn. Pirmą kartą per tris dienas pati norėjau į jį žiūrėti.

03:13. Dešimtukas išbluko iš vidaus, lyg kas būtų jį išgėręs per šiaudelį. Ekranas suraibuliavo kaip vanduo, į kurį įmestas akmenėlis, ir iš pilkumos iškilo devynetas – sunkus, įspaustas.

SKAITIKLIS

9

Šaltis dvelktelėjo į veidą. Už lango ketvirtasis žibintas, tas prie mūsų vartelių, užsidegė sekunde vėliau už kitus.

Aš nelaukiau, kol sugrįš šaldytuvo dūzgimas. Grįžau į pagrindinį ekraną ir uždėjau pirštą ant pilko kvadrato tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo.

Visą vakarą apie tai galvojau. Apie Kamilės portretą, apie užrašą, kurio nerašiau, apie ranką, kuri dirba be manęs. Ir apie tai, kad visą savaitę elgiausi kaip mergaitė iš filmo, kurią norisi papurtyti: žiūrėjau, bijojau, slėpiau. Nė karto nepabandžiau paprasčiausio dalyko. To, ką daro kiekvienas, kai telefone atsiranda šlamštas.

Piktograma suvirpėjo. Iššoko langelis.

Pašalinti programėlę?

Spustelėjau *Pašalinti.*

Langelis dingo. Pilkas kvadratas liko.

Vienas. Du. Trys.

Ir tik tada jis išnyko – pavėlavęs, kaip Kamilės atspindys tame veidrodyje su nuskilusiu kampu. Lyg būtų ilgai svarstęs, ar paklusti. Tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo atsivėrė tuščia vieta, o paskui piktogramos susislinko ir ją užpildė, lyg ten niekada nieko nebūtų buvę.

Atsidariau nustatymus, atminties langą, nuslinkau iki pat apačios. Eilutės be pavadinimo nebebuvo.

Apačioje sudūzgė šaldytuvas. Radiatorius pabudo ir ėmė tiksėti. Jaučiau, kaip namas atsikvepia.

Per lengva? Taip. Ir tada žinojau, kad per lengva. Bet mano kūnas nebeklausė, kas lengva, o kas ne. Jis nebuvo miegojęs savaitę.

Išjungiau telefoną – visiškai, laikydama mygtuką, kol ekranas užgeso. Atitraukiau apatinį komodos stalčių, kur guli megztiniai, kurių niekada nedėviu, ir užkišau telefoną po jais, į patį dugną. Uždariau stalčių. Paskui dar įstūmiau keliu, kad tikrai užsidarytų.

Atsiguliau. Pagalvė kvepėjo mūsų skalbikliu.

Užmigau taip, kaip nebuvau užmigusi nuo vasaros – kaip akmuo krenta į šulinį.

Paskutinis dalykas, kurį girdėjau, buvo radiatoriaus tiktelėjimas. Vienas, garsus.

Radiatorius mano kambaryje yra po langu.

Tas tiktelėjimas atėjo iš kampo.

. . .

Pabudau nuo šviesos. Ne nuo pilkos – nuo tikros, geltonos, lapkritinės, kuri pro užuolaidų plyšį krito ant grindų. Žadintuvas rodė 9:40. Kurį laiką tiesiog gulėjau ir nesupratau, kodėl galvoje taip lengva.

Tada pajutau šaltį prie skruosto.

Telefonas gulėjo ant pagalvės. Prie pat mano veido, taip arti, kad nosimi beveik liečiau jo kraštą. Ekranu aukštyn. Įjungtas.

Neatsisėdau. Gulėjau ir žiūrėjau į komodą. Apatinis stalčius buvo uždarytas. Lygiai, iki galo, taip, kaip vakare įstūmiau keliu.

Paėmiau telefoną dviem pirštais, lyg jis būtų šlapias.

Pagrindiniame ekrane, tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo, vėl buvo piktograma. Bet nebe pilkas kvadratas.

Mažytė nuotrauka.

Iš pradžių nesupratau, kas joje. Tamsus fonas, šviesi dėmė per vidurį. Padariau ekrano nuotrauką ir išdidinau. Pirštai drebėjo taip, kad du kartus nepataikiau.

Tai buvau aš. Miegojau, pasikišusi ranką po skruostu, burna praverta. Matėsi visa lova ir pusė kilimo. Pačiame apatiniame kadro krašte matėsi durys – praviros per plaštaką, nors aš visada jas uždarau. Pro tą tarpą ties grindimis į kambarį buvo įslinkęs rūkas, lėtas ir baltas kaip ant stalo išsiliejęs pienas.

O ant pagalvės, prie mano veido, šviesėjo telefonas.

Vadinasi, kai buvo daroma nuotrauka, jis jau buvo ištrauktas iš stalčiaus. Kažkas jį išėmė. Įjungė. Padėjo man prie veido. Ir tik tada atsitraukė, kad geriau matytų.

Pažiūrėjau, iš kur nufotografuota.

Iš viršaus. Lova matėsi įstrižai, kaip žiūrint nuo spintos. Bet dar aukščiau. Viršutiniame kadro krašte buvo patekęs lubų kampas ir suskilinėjusių dažų lopinėlis, kurį aš pažįstu, nes kiekvieną naktį į jį spoksau.

Kampas priešais langą. Ten, kur dvi sienos susieina su lubomis.

Mūsų namas senas, lubos beveik trijų metrų. Kai reikia pakeisti lemputę, mama lipa ant kopėčių ir vis tiek stiebiasi.

Atsisėdau ir pažiūrėjau į kampą.

Jis buvo tuščias. Saulės ruožas jo nesiekė – ten visada prieblanda. Tapetai su blankiomis smilgomis ir viršuje tas pats lopinėlis.

Užlipau ant lovos galvūgalio, laikydamasi už sienos, ir ištiesiau ranką, kiek tik galėjau. Pirštų galai vos siekė tapeto per sprindį žemiau kampo.

Tapetas buvo drėgnas. Ir šaltas – ne vėsus, kaip sienos lapkritį, o šaltas kaip langas naktį, kai prie jo prispaudi kaktą.

Nušokau ir ilgai tryniau pirštus į pižamą.

Paskui atidariau programėlę. Nežinau, ko tikėjausi.

Ji buvo tokia pati.

. . .

Mama virė avižinę košę su obuoliais – tą, kurią verda tik savaitgaliais, kai nėra po pamainos. Radijas ant palangės murmėjo orus: saulėta, iki minus trijų, vakare iš upės slėnio kils rūkas.

Jokūbas sėdėjo savo vietoje, kojomis nesiekdamas grindų, ir šaukštu kasė košėje kanalus, kad nutekėtų sviestas.

– Labas rytas, miegale. – Mama pabučiavo mane į viršugalvį. – Tu net nesukrutėjai, kai rytą pravėriau tavo duris. Pirmą kartą per amžius.

Tai durys buvo praviros dėl jos. Ryte. Įsikibau į tą mintį kaip į turėklą.

Atsisėdau. Telefoną pasidėjau ant kelių, ekranu žemyn.

Jokūbas pakėlė galvą nuo kanalų.

– Mama, ko tu naktį stovėjai Ugnės kampe?

Mama pylė man košę ir nesustojo.

– Miegojau, zuiki. Kaip akmuo.

– Ne, naktį. Kai buvo tamsu. Aš ėjau į tualetą, ir Ugnės durys buvo atviros, ir tu stovėjai kampe. Labai ramiai.

– Tau prisisapnavo.

Jokūbas susiraukė, lyg mama būtų neteisingai išsprendusi uždavinį.

– Tai kas tada buvo toks aukštas?

Mama nusijuokė ir priglaudė delną jam prie kaktos – ji visada taip tikrina temperatūrą, net kai juokiasi. Jokūbas vėl įbedė šaukštą į košę. Jis nebuvo išsigandęs. Jis tiesiog norėjo žinoti, kaip norėjo žinoti, kodėl stegozauro smegenys tokios mažos.

Mano šaukštas pakibo virš lėkštės. Košė nuo jo nuvarvėjo atgal.

– Koks aukštas? – paklausiau. Balsas išėjo per lygus.

Jokūbas pagalvojo.

– Iki lubų. – Jis parodė šaukštu aukštyn, ir lašas košės nukrito ant staltiesės. – Bet sulinkęs. Kaip tu, kai skaitai lovoj.

– Jokūbai, valgyk, – pasakė mama. – Ir nebežiūrėk vakarais tų savo dinozaurų.

Aš galvojau ne apie kampą. Aš galvojau apie tai, kad mano broliukas naktį vienas ėjo koridoriumi, basas, pro mano duris. Ir sustojo. Ir žiūrėjo. O tai, kas stovėjo kampe, leido jam žiūrėti.

Jokūbas nusilaižė šaukštą ir pažvelgė į mano kelius.

– O tu žadėjai, – pasakė jis. – Rytoj. Tai dabar jau rytoj.

– Telefone virusas, – pasakiau. – Bjaurus. Viską sugadino. Matas ateis pataisyti.

– Kokį virusą?

– Bjaurų, sakau.

Jis žiūrėjo į mane taip pat, kaip vakar tarpduryje. Jis žinojo, kad meluoju. Aštuonmečiai visada žino. Jie tik dar nemoka to pasakyti.

Po stalu apverčiau telefoną ir parašiau Matui. Prieš kiekvieną žodį sustodavau ir klausydavausi: ar radijas dar kalba, ar telefonas nešąla. Apie Skaitiklį – nė raidės. Tik tai, ką būtų galėjęs parašyti bet kas.

kažkas mane nufotografavo miegančią. ateik

Parašiau mažosiomis, kaip jis. Taip atrodė mažiau baisu.

Radijas kalbėjo. Telefonas buvo šiltas nuo mano kelių.

Atsakymas atėjo po minutės: *ką būsiu dvyliktą imu kompą*

. . .

Matas atėjo dvyliktą su kuprine, iš kurios kyšojo laidai, susiraizgę kaip makaronai. Mama pasiūlė košės, jis mandagiai atsisakė ir vis tiek suvalgė dvi riekes duonos su sviestu.

Mano kambaryje jis išsidėliojo kompiuterį ant stalo ir pradėjo kalbėti dar neatsisėdęs.

– Šnipinėjimo programa. Šimtas procentų. Paspaudei kokią nuorodą, ir dabar kažkas valdo tavo kamerą. Mačiau video, kaip tokiu būdu…

– Kamera neperšoka į kampą prie lubų, Mat.

Jis nutilo. Pažiūrėjo į kampą. Į mane.

– Tai gal kažkas fotografavo savo telefonu ir paskui įmetė į tavo.

Tai buvo dar blogiau, ir jis pats tai suprato. Pakasė pakaušį.

– Gerai. Pirma – virusas. Duok.

Laikiau telefoną sekunde ilgiau, nei reikėjo.

– Tik ištrink, gerai? Neatidaryk. Tiesiog ištrink per kompiuterį arba kaip ten.

– Ugne, kaip aš ištrinsiu, jei neatidarysiu?

– Pabandyk.

Jis pažiūrėjo į mane taip, kaip vakar ant palangės, kai pasakojo apie sandėliuko duris. Paskui linktelėjo. Padaviau telefoną ekranu žemyn.

Iš apačios sušuko Jokūbas:

– Ugnė-ė! Mama kalba telefonu, o man batai užsimazgė!

Mazgas buvo užveržtas taip, kaip moka užveržti tik aštuonmečiai. Krapščiau jį nagais gal penkias minutes, kol Jokūbas trypčiojo ir pasakojo, kad galiniame kieme balos užšalo ir jis jas visas sudaužys. Mama virtuvėje kalbėjosi su ligonine dėl pamainos. Paskui durys trinktelėjo, Jokūbas išbėgo, ir aš lipau atgal laiptais.

Jau ant viršutinio laiptelio pajutau, kad koridoriuje šalčiau.

Kambario durys buvo praviros. Matas sėdėjo atsisukęs į langą. Kompiuterio ekranas buvo užmigęs, juodas. Mano telefonas – jo rankose, ir jo veidas buvo apšviestas iš apačios. Pilkai.

Jis nejudėjo.

Matas, kuris niekada nenustygsta vietoje. Kuris kalba, net kai kramto, juokauja, net kai lūžta kaulas, – kai septintoje klasėje nukrito nuo dviračio, visą kelią į polikliniką pasakojo anekdotus. Matas sėdėjo ir tylėjo.

– Mat.

Jis pakėlė akis. Lėtai, lyg tai būtų sunku.

– Jis šaltas, – pasakė Matas.

Tik tiek. Ir pažiūrėjo į savo pirštus, lyg jie būtų ne jo.

Pačiupau telefoną.

SKAITIKLIS

9

– Aš nieko neatidarinėjau, – tyliai pasakė jis. – Prijungiau laidą, ir jis… pats. – Jis nurijo seilę. – Ugne, kas čia? Ką jis skaičiuoja?

Jis nepasakė skaičiaus. Jis net nežiūrėjo į ekraną. Jis žiūrėjo į mane.

– Tai ne virusas, – pasakiau. – Tai…

Radiatorius po langu nutilo.

Apačioje mamos balsas nutrūko vidury žodžio. Kompiuterio ventiliatorius, kuris ūžė visą laiką, sustojo. Tyla krito ant namo kaip antklodė – ta pati, kurią pažįstu iš 03:11. Telefonas delne ėmė šalti, ir aš jaučiau, kaip ekrano viduje kažkas laukia, pasiruošęs blykstelėti.

Užčiaupiau burną. Nurijau likusį žodį.

Vienas. Du. Trys.

Apačioje mama pasakė „…antradienį, taip, galiu“. Radiatorius tiktelėjo. Ventiliatorius atsidusęs vėl įsisuko.

Matas žiūrėjo į mane, ir jo kakta buvo drėgna.

– Kas ką tik buvo? Viskas nutilo. Tu irgi girdėjai, kad viskas nutilo?

– Negaliu, – pasakiau.

– Ką negali?

– Pasakyti.

Jis nusijuokė. Vieną kartą. Bet tai nebuvo jo juokas.

Žiūrėjau į jo ranką – ji vis dar buvo sulenkta, lyg laikytų telefoną, kurio nebėra. Ir pagalvojau apie antro aukšto koridorių. Apie Kamilę, kuri atkišo man ekraną prie pat veido. Apie tą naktį po to, kai pamačiau jos skaičių. Apie balsus iš koridoriaus.

Aš neleidau tai minčiai pasibaigti. Uždariau ją kaip stalčių ir įstūmiau keliu.

. . .

– Gerai, – pasakė Matas. Jis kalbėjo per greitai, kaip žmogus, kuris bėga, kad nepargriūtų. – Logika. Jei ne programa, tai kažkas fiziškai. Dronas. Pusbrolis savo droną įskraidino į obelį, žinai, kokie jie dabar maži.

– Langas buvo uždarytas.

– Tai per stiklą. – Jis jau rengėsi striukę. – Eisiu į kiemą ir nufotografuosiu tavo langą. Jei iš lauko to kampo nesimato – vadinasi, buvo viduje. Tada bent žinosim.

Diena buvo tokia šviesi, kokių lapkritį Tylupėje beveik nebūna. Dangus mėlynas ir kietas kaip stiklas, žolė balta nuo šerkšno, nė lopinėlio rūko. Atidariau langą, ir į kambarį įsiveržė šaltis, kvepiantis dūmais iš kaimynų kamino.

Matas apėjo visą plotą po mano langu. Nebuvo kopėčių žymių. Nebuvo pėdsakų šerkšne – tik jo paties, tamsiai žali, kur jis žengė. Jis pakėlė galvą ir prisimerkė prieš saulę.

– Stovėk! – šūktelėjo. – Kaip modelis!

Bandė juokauti. Aš bandžiau nusišypsoti. Abiem prastai sekėsi.

Jis pakėlė telefoną. Spragtelėjo. Nuleido jį prie akių pažiūrėti.

Ir nebepakėlė galvos.

Kieme buvo taip tylu, kad girdėjau, kaip galiniame kieme Jokūbas daužo ledą. Matas stovėjo palinkęs prie ekrano. Paskui jo veidas pradėjo keistis – ne iš karto, o pamažu, nuo lūpų į skruostus, kol tapo baltas kaip šerkšnas po jo kojomis.

– Ugne, – pasakė jis. Tyliai. Bet aš išgirdau kiekvieną raidę. – Eik iš ten.

– Ką?

– Eik iš kambario. Neatsisuk.

Aš neatsisukau.

Mano sprandas žinojo pirmas. Ten, kur prasideda plaukai, buvo šalta. Ne nuo atviro lango – lango šaltis buvo priešais, ant veido. Šitas buvo už nugaros ir aukščiau. Ir jis buvo arčiau, nei ištiestos rankos ilgis.

Durys buvo už manęs. Šalia to kampo.

Ėjau atbulomis. Žiūrėjau į langą, į mėlyną dangų, į Matą apačioje, kuris nebežiūrėjo į ekraną – jis žiūrėjo į mane, ir jo lūpos be garso kartojo: *neatsisuk, neatsisuk, neatsisuk.*

Žingsnis.

Šaltis sprande sustiprėjo. Plaukai ant pakaušio sujudėjo, nors skersvėjis pūtė iš kitos pusės.

Žingsnis.

Kažkas virš manęs iškvėpė. Ne oras. Šaltis.

Ranka užčiuopiau durų staktą. Peržengiau slenkstį atbula, ir tik koridoriuje apsisukau ir bėgau laiptais žemyn taip, kad linko keliai.

Kieme Matas atkišo man savo telefoną. Pats nežiūrėjo.

Nuotraukoje buvo mano langas, saulė ant stiklo, aš lango rėme. O už manęs – ne mano kambarys. Vietoj lovos, komodos ir lempos – pilka. Kambarys buvo pilnas rūko iki pat lubų, lyg langas būtų akvariumas, pripiltas pieno.

O kampe po lubomis kažkas buvo susilenkęs. Kaip sulankstyta kėdė. Kaip Jokūbas sakė – kaip aš, kai skaitau lovoj. Rankos per ilgos, nukarusios žemiau, nei turėtų baigtis kūnas. Viena laikė ekraną. Pilką, šviečiantį. Atsuktą į mano nugarą.

Bandžiau pažiūrėti į veidą. Veidas nuslydo. Liko tik ekranas.

– Kai fotografavau, ten nieko nebuvo, – pasakė Matas. Jo balsas drebėjo. – Mačiau tave. Lempą. Spintą. Tik tave.

Jis pradėjo sakyti „gal“ ir nebaigė.

– Ne, – pasakė pats sau. – Nėra jokio „gal“.

. . .

Ant laiptų prie galinių durų sėdėjom, kol saulė nusileido už pušyno. Jokūbas vaikščiojo po kiemą ir ieškojo nesudaužytų balų. Matas laikė telefoną kišenėje ir nė karto jo neišsitraukė.

– Nesakyk, – pasakė jis pagaliau. – Aš mačiau, kas atsitiko viršuj, kai bandei. Matau, kad negali. Tai ir nebandyk.

Kamilės žodžiai. Jis nežinojo, kad kartoja juos.

– Aš pats išsiaiškinsiu, – pasakė Matas. – Senelis visada sako, kad neprisimena, kas buvo tą rudenį fabrike. Devyniasdešimt pirmais. Visada tais pačiais žodžiais, lyg būtų išmokęs. Šiandien paklausiu kitaip.

Jis atsistojo, kai nuo upės pradėjo kilti rūkas. Rūkas ropojo gatve žemai, kaip šuo, sekantis pėdsaką. Žibintai jame užsidegė vienas po kito ir atrodė kaip skęstančios saulės.

Prie vartelių, po ketvirtuoju žibintu, Matas atsisuko ir pakėlė ranką. Aš pamojau jam. Rūkas užėjo jam iki kelių, iki juosmens, iki pečių. Ir jo nebeliko greičiau, nei žmogus spėja nueiti.

Septintą mama išėjo į pamainą. Ant šaldytuvo liko raštelis:

SRIUBA PUODE. ĮJOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. DURYS – TILTAS. MYLIU. M.

Aš nėjau į savo kambarį. Sėdėjau ant kilimo Jokūbo kambaryje, atsirėmusi į jo lovą, oranžinio mėnulio šviesoje. Telefonas gulėjo šalia ant grindų, ekranu žemyn. Virš lovos ant sienos kabojo Bulvė, ir jos odiniai sparnai šešėlyje atrodė ilgesni, nei aš piešiau.

23:52 telefonas suvirpėjo į kilimą.

Apverčiau.

girdėjau savo vardą

Mažosiomis. Be taško. Kaip visada.

Be „:D“.

Kai Matui baisu, jis visada jį prideda. Šįkart buvo per baisu net tam.

Parašiau *Mat?* Parašiau *kur tu.* Paskambinau – trys pypsėjimai ir tyla. Po žinutėmis atsirado žodis *Perskaityta.* Ir daugiau nieko.

Visą naktį neapverčiau telefono. Kai 03:11 nutilo radiatoriai, aš tik stipriau apkabinau kelius ir klausiausi, kaip Jokūbas kvėpuoja.

Žinutė atėjo sekmadienio rytą, 7:58. Be teksto. Tik nuotrauka – ekrano kopija.

Pilkas fonas. Viršuje mažomis raidėmis vienas žodis. Per vidurį – įspaustas skaičius.

Matas jį gavo šiąnakt. Dėl manęs.

Ir jam buvo likę mažiau nei man.

5

LIKO

8

8:06 Matas parašė dar kartą. *ateinu.* Ir nieko daugiau.

Tik tada apverčiau savo telefoną. Visą naktį jis gulėjo ekranu žemyn ant Jokūbo kilimo, ir aš nė karto nepažiūrėjau, kas jame darėsi 03:13. Dabar jis buvo šaltas kaip šaukštas, pamirštas ant palangės.

Aštuoni. Mato – šeši. Kamilės buvo trys, kai ji pirmą kartą man parodė.

Skaičiavau tai kaip skolas.

Mama grįžo 8:10. Girdėjau, kaip ji apačioje nusiauna batus, kaip atsisėda ant laiptų ir kurį laiką tiesiog sėdi. Paskui užlipo, pabučiavo Jokūbą į pakaušį, mane – į kaktą. Ji kvepėjo ligonine ir šalčiu.

– Jūs ką, čia miegojot? Ant grindų?

– Jam buvo baisu, – pasakiau.

Jokūbas pažiūrėjo į mane, bet nieko nesakė.

Mama užsidarė savo kambaryje ir po penkių minučių jau nieko nebegirdėjo. Po naktinės pamainos ji miega kaip akmuo, iki pat pietų, su ausų kamšteliais ir užuolaida, segtukais prisegta prie rėmo.

Kai pasakiau Jokūbui, kad išeinu su Matu, jis atsisėdo lovoje.

– Aš irgi.

– Ne.

– Kodėl?

– Nes tu lieki su mama.

– Mama miega. – Jis pasakė tai taip, lyg mama būtų išvažiavusi. – Miegančios nesiskaito.

Atsiklaupiau prie lovos. Norėjau pasakyti jam bent mažą tiesos kampelį, bet vos apie tai pagalvojau, telefonas kišenėje atšalo, ir aš užsičiaupiau.

– Grįšiu iki tamsos. Pažadu.

Jis ilgai į mane žiūrėjo. Paskui pasilenkė prie stalelio ir spragtelėjo naktinę lemputę. Oranžinis mėnulis užsidegė vidury dienos – blankus, nereikalingas, kaip žvakė saulėje.

– Ką darai?

– Tada aš budėsiu, – pasakė Jokūbas.

. . .

Matas atėjo be kuprinės. Be laidų, be kompiuterio, be bandelių. Stovėjo prie vartelių, po ketvirtuoju žibintu, toje pačioje vietoje, kur vakar jį prarijo rūkas, ir laikė rankas kišenėse.

– Labas, nemirtingoji, – pasakė jis. Bet pasakė taip, lyg skaitytų iš lapelio.

Akys raudonos. Jis irgi nemiegojo.

– Mat, aš…

– Nereikia. – Jis žiūrėjo pro mane, į mano kambario langą. – Jie mane pašaukė „Matuk“. Žinai, kas mane taip vadina? Tik mama. Ir tik tada, kai sergu.

Jis papasakojo viską vienu atodūsiu, lyg bijotų, kad sustojęs nebeprisivers tęsti. Grįžęs nuo senelio jis sėdėjo savo kambaryje prie kompiuterio ir ieškojo internete ko nors apie Tylupę ir devyniasdešimt pirmuosius. Nieko nerado. 23:50 nutilo kompiuterio ventiliatorius. Paskui šaldytuvas apačioje. Paskui šuo kaimynų kieme, kuris loja visą naktį, kiekvieną naktį, kiek Matas save prisimena.

Ir tada iš spintos.

– Iš mano spintos, Ugne. Kur kabo mano mokykliniai marškiniai. – Jis nusijuokė, bet tai nebuvo juokas. – Daug balsų. Bet jie visi žinojo, kaip mama sako „Matuk“. Su ta pačia intonacija. Lyg būtų jos klausęsi metų metus.

– Kodėl neatsakei? Aš rašiau…

– Žinau. Mačiau. – Jis žiūrėjo į savo batus. – Bet bijojau pakelti telefoną. Bijojau, kad atsakymą parašys ne mano pirštai.

Aš nesupratau, ką jis turi galvoje. Paskui prisiminiau trylika, kreivą trejetą piešinio kampe, ir supratau.

Į centrą ėjome pėsčiomis – sekmadieniais autobusas važiuoja du kartus per dieną. Diena vėl buvo šviesi, šerkšnas ant tvorų tirpo, ir nuo to, kad viskas aplink buvo taip normalu, man darėsi tik blogiau.

Matas pasakojo nežiūrėdamas į mane.

Senelis vakar jį išklausė ir pasakė tą patį, ką visada: devyniasdešimt pirmais nieko nebuvo. Nieko. Fabrikas dirbo, žmonės dirbo, paskui fabriką uždarė, ir tiek. Bet kai Matas paklausė apie laikrodį, senelis atsistojo, nuėjo prie spintos ir ilgai prieš ją stovėjo, lyg pamiršęs, ko atėjo. Paskui išėmė albumą.

– Jis nežinojo, kodėl jį ima, – pasakė Matas. – Aš mačiau. Jis žiūrėjo į savo rankas kaip į svetimas.

Matas išsitraukė telefoną, apvertė ekranu aukštyn – greitai, kaip nuplėšia pleistrą – ir parodė man nuotrauką, kurią buvo nufotografavęs.

Nespalvota, sulenkta per vidurį. Fabriko kiemas. Dvi eilės vyrų darbo drabužiais, vieni šypsosi, kiti prisimerkę nuo saulės. Pirmoje eilėje, trečias iš kairės, – jaunas Mato senelis su ūsais.

O antroje eilėje, tarp dviejų vyrų, buvo tarpas.

Pečių pločio. Pro jį matėsi plytų siena. Vyras kairėje buvo pasilenkęs į tą pusę, petimi beveik liesdamas orą. Vyras dešinėje laikė ranką sulenktą, lyg ką tik būtų ką nors apkabinęs.

Man pasidarė silpna, lyg kas būtų ištraukęs laiptelį iš po kojos.

Aš jau buvau mačiusi tokį tarpą. Rugsėjo pirmosios nuotraukoje, tarp Gabijos ir Austėjos.

– Nugarėlėje vardai, – pasakė Matas ir perbraukė į kitą kadrą.

Rašalu, senelio pasvirusia rašysena: *Jonas P., Vytautas G., Algis Š., , Kęstutis M.*

Du kableliai iš eilės. Ir tarp jų – nieko. Lyg senelis kadaise būtų užrašęs vardą, o vardas paskui būtų išėjęs, palikęs tik skyrybą.

– Paklausiau, kas čia buvo, – tarė Matas. – Jis žiūrėjo, žiūrėjo. Ir sumykė: „Laikraščiai. Bibliotekoj.“ Ir nuėjo gulti. Septintą vakaro.

Aš tylėjau. Galvojau tik viena: tai ne pirmas kartas. Prieš trisdešimt penkerius metus kažkas jau stovėjo tarp dviejų žmonių. Ir jo nebeliko.

Norėjau papasakoti Matui apie Kamilę. Jis dabar turėjo savo skaitiklį – gal su juo jau galima. O gal ne. Telefonas kišenėje gulėjo kaip ledo gabalas, ir aš nedrįsau patikrinti.

. . .

Biblioteka sekmadieniais nedirba. Ant durų kabojo lapelis su darbo laiku, o viduje, pro stiklą, degė viena lempa.

Matas pabeldė. Paskui dar kartą. Pagaliau prie durų priėjo nedidelė moteris su megztiniu ant pečių ir akiniais ant grandinėlės, ir Matas, nė nemirktelėjęs, pamelavo, kad rytoj reikia atiduoti projektą apie Tylupės istoriją ir kad mokytoja liepė naudoti tikrus šaltinius, ne internetą.

Anksčiau jis po tokio melo būtų man mirktelėjęs. Dabar ne.

– Danutė, – prisistatė moteris ir mus įleido. – Bet tik valandėlei. Aš čia lentynas tvarkau, man irgi sekmadienis.

Viduje kvepėjo dulkėmis ir klijais. Palubėje zyzė lempos – tolygiai, kaip vabzdžiai vasaros vakarą. Ponia Danutė nuvedė mus į galinį kambarį, kur ant žemų lentynų gulėjo įrišti laikraščiai: storos knygos žaliais viršeliais, ant nugarėlių aukso raidėmis – metai.

„Tylupės žinios“. 1991.

Matas ištraukė antrąjį pusmetį ir atvertė ant stalo. Lapai buvo pageltę ir trapūs, kraštai trupėjo po pirštais. Spalis. Lapkritis.

Mes radome jį iš karto. Arba jis mus.

Lapkričio 23-iosios numeris, antras puslapis, per tris skiltis:

KUR DINGSTA TYLUPĖS JAUNIMAS?

Skaičiau, ir akys kas kelis žodžius užkliūdavo už tuštumos.

Rašau apie tai, kuo niekas netiki. _____ (19 m.) paskutinį kartą mačiau fabriko kieme. Po savaitės dingo _____ (17 m.), po jos – _____ (16 m.). Jų tėvai sako, kad tokių vaikų neturėjo. Mokykloje jų suolų nėra. Bet aš juos prisimenu. Prieš dingdami jie nemiegojo, nuolat žiūrėjo į _____ ir sakė, kad naktį girdi _____.

Tarpai nebuvo užtušuoti. Ne iškirpti. Raidės aplink juos stovėjo tvarkingai, kaip žmonės eilėje, o ten, kur turėjo būti vardas, buvo tik švarus, šviesus popierius. Lyg spaustuvė būtų pamiršusi juos atspausdinti.

Po straipsniu – dvi nuotraukos, tokios, kokias daro mokykloje. Fonas, užuolaida, kėdės atlošo kraštas. O per vidurį – šviesesnė dėmė, žmogaus pečių ir galvos formos. Lyg kas būtų iškirpęs žmogų, bet palikęs popierių.

Jei skaitote tai ir prisimenate bent vieną iš jų – _____.

O apačioje, kur turėjo būti parašas: _____, *mūsų korespondentas.*

– Net to, kas rašė, nebėra, – sušnibždėjo Matas.

Mano pirštai patys nuslydo į paskutinę puslapio skiltį. Ten, tarp skelbimų apie parduodamą karvę ir šulinių kasimą, buvo trumpa žinutė:

Lapkričio 19-osios naktį sustojo „Tylupės popieriaus“ bokšto laikrodis. Rodyklės rodo 3 val. 13 min. Administracija žada sutaisyti iki Naujųjų metų.

– Nesutaisė, – pasakė Matas.

Ir aš supratau, kas mane gąsdina labiausiai. Ne tušti tarpai. O tai, kad laikraštis vis dar prisiminė, kokio dydžio buvo tie žmonės. Kad liko forma. Kėdė. Užuolaida. Petys, į kurį pasilenkė kitas petys.

Taip dabar dingo Kamilė. Taip kada nors dingsiu aš.

. . .

– A, tas numeris.

Ponia Danutė stovėjo tarpduryje su dviem puodeliais arbatos. Ji padėjo juos ant stalo krašto, toli nuo laikraščių.

– Jūs žinot, kas čia parašyta? – paklausiau.

– Ne, vaikeli. Ten juk nieko neparašyta. – Ji gūžtelėjo pečiais. – Senas Bružas apie tai kalbėdavo. Bet jis keistas.

Ji papasakojo, kad Bružas metų metus ateidavo kiekvieną ketvirtadienį ir prašydavo to paties numerio. Sėdėdavo prie šito stalo, nieko neskaitydavo, tik glostydavo pirštu tuščias vietas. Lėtai, švelniai, lyg kam nors plaukus. Prieš kelerius metus nustojo – kojos. Gyvena prie upės, už fabriko.

– Langai laikraščiais užklijuoti, nepraleisit.

Ji šypsojosi. Šilta, pavargusi šypsena, kaip mamos. Suaugęs žmogus, kuris prisiminė bent tiek – kad kažkas glostė tuščią vietą.

Ir aš pagalvojau: jei ji prisimintų Kamilę, bent vienas suaugęs žmogus žinotų, kad Kamilė buvo. Bent vienas.

Matas pamatė mano veidą anksčiau, nei aš ką nors pasakiau.

– Ugne. Ne.

– Mano klasėje buvo mergaitė, – pradėjau. – Kamilė Rudytė. Ji sėdėjo prie lango, turėjo rožinę gertuvę, ir penktadienį…

Lempos nustojo zyzti.

Ne užgeso – degė toliau. Tik nutilo vidury garso, lyg kas būtų užspaudęs joms burną.

Mano balsas tęsė į tylą kaip į vatą:

– …penktadienį ji neatėjo, ir niekas…

Matas sugriebė mano ranką. Per vėlai. Jaučiau tai dar prieš pažiūrėdama: telefonas kišenėje sušalo per džinsus, iki pat kaulo.

Išsitraukiau jį.

Aštuonetas išbluko iš vidaus. Iškilo naujas skaičius.

Lempos vėl suzyzė.

Ponia Danutė sumirksėjo. Pažiūrėjo į mus, paskui į atverstą laikraštį tarp mūsų – taip, lyg nežinotų, kas jį išėmė.

– Jūs kažko norėjot, vaikai? – mandagiai paklausė ji. – Sekmadienį mes nedirbam.

Lyg būtume ką tik įėję.

Ant stalo krašto garavo du puodeliai arbatos, kuriuos ji pati atnešė.

Išėjome. Lauke Matas vis dar laikė mano ranką ir nepaleido, nors nebereikėjo. Jo pirštai buvo šalti. Kaip Kamilės, tą antradienį.

Aš sudeginau dieną. Visą dieną savo gyvenimo. Ir niekas nepasikeitė. Kamilė liko niekas. Ponia Danutė liko maloni. Tik aš turėjau viena diena mažiau.

– Kodėl? – paklausė Matas, kai jau buvome prie paminklo aikštėje. Ne piktai. Tyliai.

– Norėjau, kad kas nors suaugęs žinotų.

– Ji nežinos. – Jis pagaliau paleido mano ranką. – Niekas nežinos. Supranti? Tik mes.

Tik mes. Šeši ir septyni.

Mes ilgai stovėjome aikštėje. Pro šalį ėjo moteris su vežimėliu, vyras vedžiojo šunį, iš kavinės kvepėjo cinamonu. Sekmadienis. Visi gyveno taip, lyg turėtų begalę dienų, ir niekas jų neskaičiavo.

– Einam pas Bružą, – pasakė Matas. – Kol dar šviesu.

Bet kol perėjome visą miestelį, šviesu nebebuvo.

. . .

Kai priėjome fabriką, jau temo. Lapkritį Tylupėje sutemsta pusę penkių, ir ne palengva, o iš karto, lyg kas užtrauktų užuolaidą.

Takas prie upės vedė pro griuvėsius. Raudonos plytos sutemose atrodė rudos, išdaužyti langai – kaip išmuštų dantų eilė. Viršuje, bokšte, laikrodis rodė tą patį, ką rodė trisdešimt penkerius metus.

3:13.

Nuo upės kilo rūkas. Iš pradžių tik plona juosta virš vandens, paskui storesnė, paskui jis išlipo ant kranto ir atsigulė ant tako, mums prieš kojas.

Jis buvo šaltas kitaip nei oras. Oras kandžiojo skruostus, o rūkas lindo po striuke, į rankoves, už apykaklės, kaip vanduo, kai brendi į ežerą. Upės nebesimatė. Tik girdėjosi, kaip ji teka, tamsi ir lėta, ir kaip kažkur ant vandens kas kelias sekundes pliumpteli, lyg kas mėtytų akmenėlius.

Matas įsijungė telefono žibintuvėlį. Šviesos ruožas įsmigo į rūką ir sustojo per du žingsnius, lyg būtų atsitrenkęs į sieną. Matas jį išjungė.

– Be jo geriau matau, – pasakė jis. Ir tai buvo tiesa. Ir dėl to buvo dar blogiau.

Mano kišenė nušvito.

Pro striukės audinį – pilka šviesa. Pažiūrėjau į Matą. Jo kišenė švietė lygiai taip pat. Nė vienas neišsitraukėme telefonų.

Tada pamačiau juos.

Jie stovėjo palei taką, kairėje, tarp tako ir upės. Aukšti. Ilgarankiai. Išsirikiavę tolygiai, kas keliolika žingsnių, kaip tvoros stulpai. Ir kiekvienas laikė ekraną.

Visi ekranai buvo atsukti viena kryptimi.

Ten, kur ėjome mes.

Ieškojau baltos striukės. Neradau. Nežinojau, ar man nuo to lengviau.

Mes ėjome. Už nugaros kažkas ėjo kartu. Žingsniai drėgnu taku – vienas, kitas. Tokiu pat greičiu kaip mūsų.

Sustojau.

Žingsniai sustojo.

Vienu žingsniu vėliau.

– Neatsisuk, – pasakė Matas. Jo balsas buvo plonas. – Tik neatsisuk.

Neatsisukau. Ėjome toliau. Žingsniai ėjo toliau.

Stulpai nejudėjo. Jie nesilenkė prie mūsų, nesiekė mūsų savo per ilgomis rankomis. Jie tik stovėjo ir švietė, ir jų pilka šviesa gulė ant tako kaip ženklai. Čia. Čia. Dar toliau.

Rūkas mūsų nepuolė.

Jis rodė kelią.

Ir aš nežinojau, kodėl rūkui reikia, kad mes ten nueitume.

Pagalvojau apie Jokūbą. Apie oranžinį mėnulį, uždegtą vidury dienos. *Tada aš budėsiu.* Pažadėjau grįžti iki tamsos. Tamsa jau buvo atėjusi, o aš ėjau toliau nuo namų, į rūką, tarp stulpų, kurie švietė.

Kelias buvo trumpesnis, nei turėjo būti. Rodos, ėjome vos penkias minutes, o fabrikas už nugaros jau buvo pradingęs, ir bokšto laikrodžio nebesimatė.

. . .

Trobelė stovėjo pačiame krante, žema, lyg pusiau įsmukusi į žemę. Langai iš vidaus buvo užklijuoti laikraščiais, pageltusiais, raibais, ir pro juos sunkėsi blanki šviesa. Ant laikraščių – raidžių šešėliai.

Ir iš vidaus sklido tiksėjimas.

Ne vieno laikrodžio. Daugybės. Dešimčių. Vieni greičiau, kiti lėčiau, ne kartu, ne į taktą – lyg lietus ant skardinio stogo.

Prie durų gulėjo batų valymo grotelės, apaugusios samanomis, ir stovėjo kibiras su užšalusiu vandeniu. Ant staktos kažkas buvo prikalęs vinimis seną laikrodžio ciferblatą, aprūdijusį, be stiklo. Ir be rodyklių.

Paskutinis stulpas stovėjo visai šalia, prie pat tvoros. Jo ekranas buvo atsuktas tiesiai į duris.

– Gal neikim, – sušnibždėjo Matas. Ir tuoj pat pats atsakė: – Ne. Einam.

Jis pakėlė ranką ir pabeldė.

Visi laikrodžiai nutilo.

Vienu metu. Visi. Kaip vienas.

Tyla buvo ne tokia, kaip 03:11. Šita buvo žmogaus tyla. Kažkas viduje sulaikė kvėpavimą.

Už mūsų sustojo ir žingsniai.

Paskui viduje sugirgždėjo grindys. Lėtai, sunkiai. Grandinėlė. Spynos liežuvėlis.

Durys prasivėrė.

Senis buvo aukštas. Tokio aukščio, kad jam teko palenkti galvą po staktomis. Žili šeriai, nuo senumo pilkas megztinis, rankos didelės, gyslotos, viena įsikibusi į durų kraštą.

Į mus jis nepažiūrėjo.

Jis žiūrėjo virš mūsų pečių. Į rūką. Ilgai, atidžiai, nuo vieno stulpo prie kito, ir jo lūpos be garso judėjo, lyg jis skaičiuotų.

Lyg tikrintų, kas atėjo kartu su mumis.

Paskui jo akys nusileido.

Į mane. Į mano kišenę, kur pro striukės audinį pilkai švietė telefonas. Ir vėl į mano veidą.

– Kiek tau liko?

LIKO

6

– Septyni, – pasakiau.

– Šeši, – tuo pačiu metu pasakė Matas, ir jo balsas lūžo ant paskutinio garso.

Senis krūptelėjo. Ne kaip žmogus, kurį kas nors išgąsdino, o kaip tas, kuriam prie pat ausies trinktelėjo durys. Jo ranka nuslydo nuo staktos ir sugriebė mano rankovę – stipriai, sausais, šaltais pirštais.

– Niekada, – pasakė jis tyliai. – Niekada nesakykit garsiai. Prie žmonių.

Jis vėl žvilgtelėjo virš mūsų pečių, į rūką.

– Ir niekam neleiskit perskaityti. Niekam. Girdit?

Linktelėjom abu. Nežinojau, kodėl linkčioju. Žinojau tik, kad jo pirštai dreba.

Jis atsitraukė ir įleido mus.

Trobelė buvo vienas kambarys su krosnimi kampe, stalu, dviem taburetėmis ir lova, užklota kareivine antklode. O visa kita buvo laikrodžiai. Jie kabojo ant visų sienų: sieniniai su švytuoklėmis, plastikiniai virtuviniai, žadintuvai su dviem varpeliais, kišeniniai ant vinučių, sukabinti grandinėlėmis kaip karoliai. Dešimtys. Gal šimtas.

Visi stovėjo.

Bružas užkabino grandinėlę, du kartus pasuko raktą, užšovė skląstį.

Ir laikrodžiai vėl pradėjo tiksėti.

Ne iš karto. Po vieną. Pirma didysis prie krosnies – tik. Paskui žadintuvas ant palangės. Paskui kažkuris po lubomis. Paskui kišeninis prie durų, visai šalia mano ausies. Paskui du kampe, vienu metu.

Lyg kambaryje kažkas eitų nuo vieno prie kito ir liestų juos pirštu.

Niekas kambaryje nėjo.

Bružas priėjo prie lango, nagu atlenkė laikraščio kampą ten, kur jis buvo atšokęs nuo stiklo, ir prikišo akį prie plyšio. Jo lūpos vėl judėjo be garso.

– Devyni, – pasakė jis. – Prie tvoros devyni.

Paleido kampą. Laikraštis tyliai prigulė atgal.

– Ir dar vienas, mažas, – pridūrė, neatsisukdamas. – Bet tas ne čia. Tas kažkur kitur stovi.

Matas pažiūrėjo į mane. Aš – į jį. Nė vienas nepaklausėm, kur.

. . .

Jis užkaitė arbatinuką ant krosnies ir ilgai sėdėjo nieko nesakydamas. Paskui įkišo ranką po megztiniu, ties krūtine, ir išsitraukė kažką ant grandinėlės.

Kišeninį laikrodį. Varinį, nusitrynusį iki rausvumo, su įlenktu dangteliu.

Jis jo neatidarė. Tik laikė abiem delnais, kaip laiko paukščiuką.

– Devyniasdešimt pirmais aš buvau sargas, – pradėjo jis. – Naktinis. Fabrike. Vienas vaikinas iš pamainos… jaunas, devyniolikos… vis rodydavo man laikrodį. Sakydavo: „Dėde Broniau, pažiūrėk, jis negerai rodo.“ Aš nežiūrėjau. Kam man.

Laikrodžiai tiksėjo.

– O vieną rytą jo nebebuvo. Ir niekas jo nebeprisiminė. Tik kieme, ant grindinio, gulėjo jo laikrodis. Atviras. Aš pakėliau. Ir pamačiau.

Jis spustelėjo dangtelį.

Ciferblatas buvo baltas, su romėniškais skaičiais aplinkui. Rodyklių nebuvo. Tik per vidurį, ten, kur jos turėtų būti pritvirtintos, metale buvo įspaustas skaitmuo. Ne nupieštas – įspaustas, kaip pirštu į molį.

Nulis.

Nuo laikrodžio dvelkė šaltis. Tas pats kaip nuo mano ekrano. Pajutau jį veidu per visą stalą.

– Tą naktį girdėjau savo vardą, – tęsė Bronius. – O ryte radau tokį pat palto kišenėje. Mano rodė keturiolika. Paskui dvylika. Paskui dešimt… Tada dingo antrasis vaikas. Septyniolikos. Ir tada aš supratau, kad ir aš.

Jis pakėlė akis į užklijuotą langą.

– Jie stovėdavo prie fabriko tvoros. Kiekvieną naktį vis daugiau. Aš eidavau su žibintuvėliu aplink kiemą, kaip ir priklauso sargui, o jie žiūrėdavo. Ir šviesdavo. Tada dar ne telefonai. Laikrodžiai. Visi atidaryti, visi į mane.

Jis nusišypsojo. Baisiau už bet kokį verksmą.

– Turėjau brolį. Antaną. Pagranduką. Tėvai mirė, kai jam buvo šešeri, tai aš jį ir užauginau. Jam buvo šešiolika. Juokingas toks, ausys atlėpę. Viską imdavo į rankas. Visur kišdavo nosį.

Pagalvojau apie Jokūbą. Apie tai, kaip jis kasdien tiesia ranką į mano telefoną.

– Jis rado laikrodį mano palto kišenėje. Atidarė. Ir juokais, va taip. – Bronius pakėlė laikrodį prie akių, kaip daro vaikai. – Perskaitė: „Keturi. Kas čia per laikrodis, Broniau? Keturios valandos?“

Arbatinukas ant krosnies pradėjo švilpti. Niekas nepajudėjo.

– Kas garsiai perskaito skaičių iš tavo ekrano, tas jį pasiima. Visą. Tavo dingsta, – pasakė Bronius taip, lyg kartotų išmoktą maldą. – Aš kitą rytą pabudau, ir kišenėje nieko nebuvo. Nieko. O Antanas turėjo keturias dienas.

Jis ilgai tylėjo.

– Ir žinot, ką aš pajutau tą sekundę? Kai jis perskaitė?

Jo akys buvo vandeningos ir labai šviesios.

– Palengvėjimą.

Laikrodžiai tiksėjo. Visi kitaip. Nė vienas kartu.

– O jūs negalėjot… – Matas nurijo seiles. – Atsiimti? Perskaityti atgal?

– Galėjau, – pasakė Bronius. – Užteko paimti iš jo ir ištarti. Keturias dienas jis vaikščiojo su tuo laikrodžiu po namus. Valgė prie šito stalo. Miegojo ant tos lovos. O aš kiekvieną vakarą sakydavau sau: rytoj. Rytoj perskaitysiu.

Rytoj, pagalvojau aš. Tą patį žodį aš pasakiau Jokūbui, kai jis paprašė telefono.

– Ir kiekvieną rytą neperskaitydavau.

– Paskutinę naktį jis atėjo pas mane. Dvylika minučių po trijų. Įspaudė man jį į delną. – Senis sugniaužė kumštį aplink laikrodį. – Ir pasakė: „Kad prisimintum.“ Ir išėjo pro duris. Pats. Aš bėgau paskui, bet rūkas buvo kaip siena. Trys trylika bokšto laikrodis sustojo. Girdėjau, kaip sustojo.

Jis atsistojo, padėjo laikrodį ant stalo ir abiem rankom nukėlė nuo krosnies arbatinuką.

– Ir viskas. Trisdešimt penkeri metai. Nė vieno. Kas eina pats, tas uždaro duris.

Jis pastatė ant stalo puodelius. Vieną, du, tris, keturis. Pripylė visus. Ketvirtąjį pastatė priešais tuščią taburetę, prie lango.

Paskui sustojo su arbatinuku rankoje ir susiraukė.

– Kam aš ketvirtą įpyliau?

Jis sutrikęs nusijuokė.

– Senatvė. – Pažiūrėjo į mus, lyg pirmą kartą matytų. – Tai… apie ką aš čia? Apie fabriką? Ten nieko nebuvo, vaikai. Devyniasdešimt pirmais nieko nebuvo.

Tais pačiais žodžiais kaip Mato senelis.

Matas sustingo. Aš rankovės kraštu, nelietusi metalo, pastūmiau laikrodį per stalą link Broniaus rankos.

Jo pirštai užkliuvo už grandinėlės. Jis paėmė laikrodį.

Ir jo veidas sugriuvo.

Ne iš karto. Kaip namas, kai pirma įskyla vienas langas, paskui antras, ir tada pasvyra visa siena. Jis atsisėdo ant taburetės. Abiem rankom prispaudė laikrodį prie krūtinės ir sulinko, ir ilgai, ilgai nieko nesakė.

– Todėl ir nešioju, – pagaliau sušnibždėjo jis. – Dieną po megztiniu. Naktį ant kaklo. Jei pamesiu – jo nebebus. Niekur. Net manyje.

Ketvirtasis puodelis garavo priešais tuščią taburetę.

. . .

Aš žiūrėjau į tą garą ir galvojau apie Kamilę.

Apie tai, kaip ji sugriebė mane už riešo. Kaip maldavo: *Perskaityk. Balsu. Prašau.* Kaip aš jau tariau „Tr…“.

Jeigu būčiau ištarusi iki galo, jos skaitiklis būtų dingęs. Jos trejetas būtų tapęs mano. O penktadienį 03:13 į rūką būčiau išėjusi aš. Ir Kamilė rytą prie stotelės nebeprisimintų, kad kada nors kalbėjo su kažkokia Ugne.

Ji tai žinojo. Ji žinojo, ko prašo.

Ir tada ji pasakė „Atleisk“.

Ne „atleisk, kad nieko nepasakojau“. Ne „atleisk, kad tave įtraukiau“.

Atleisk, kad bandžiau.

Turėjau ant jos pykti. Bandžiau. Bet vietoj pykčio iš kažkur giliai iškilo kitas jausmas, lėtas ir šaltas, kaip rūkas nuo upės.

Aš ją supratau.

Aš supratau, ką reiškia tas palengvėjimas, apie kurį kalbėjo Bronius. Užtektų pakišti ekraną. Užtektų paklausti: *Ei, kiek čia parašyta?* Juokais. Kaip žaidžiant.

Rankos ant kelių buvo šlapios. Nusibraukiau jas į džinsus ir neleidau sau galvoti, kam galėčiau pakišti.

Tada prisiminiau dar vieną dalyką.

Laikraštį. „Tylupės žinios“, lapkričio dvidešimt trečioji. Keturios dienos *po* to, kai sustojo laikrodis. Po to, kai išėjo Antanas.

O po straipsniu, ten, kur turėjo būti autoriaus vardas, – tuščia vieta. Švarus popierius.

Korespondentas išėjo vėliau. Po Antano. Durys neužsidarė.

Pažvelgiau į Matą. Jis žiūrėjo į Bronių, ir jo akyse buvo kažkas, ko nemačiau nuo šeštadienio. Viltis. Jis tikėjo. Kas eina pats, tas uždaro duris. Buvo tvarka, buvo taisyklė, buvo išeitis.

Prasižiojau.

Ir užsičiaupiau.

Bronius trisdešimt penkerius metus gyveno su ta mintimi, kaip su laikrodžiu po megztiniu. Matas ją ką tik gavo į rankas. Ir jei aš ją atimsiu, mums nebeliks nieko. Tik tiksėjimas.

Gurkštelėjau arbatos. Ji buvo karšta, o aš vis tiek nesušilau.

. . .

Bronius išleido mus apie pusę aštuonių.

– Eikit, – pasakė prie durų. – Kol jie dar tik žiūri.

Už mūsų jis užkabino grandinėlę. Laikrodžiai viduje vienu metu nutilo, ir aš pagalvojau, kad jis dabar vėl stovi prie lango ir skaičiuoja.

Ėjome takeliu atgal. Telefonai kišenėse nebešvietė. Rūkas buvo toks tirštas, kad Matą, ėjusį per žingsnį priekyje, kartais girdėjau geriau, nei mačiau: jo batus ant užšalusio tako, jo kvėpavimą, šnarantį striukės rankovių audinį.

– Žinai, ką aš galvoju? – pasakė jis. – Kad jis tuos laikrodžius renka, kad nebūtų tylu.

Tai turėjo būti juokelis. Nė vienas nesusijuokėm.

Ilgai tylėjom. Paskui aš pasakiau:

– Matai, mano klasėje buvo mergaitė.

Ir sustojau. Laukiau tylos. To, kaip išnyksta upės pliuškenimas, kaip ausis užkemša vata. Laukiau šalčio kišenėje.

Upė pliuškėjo. Kažkur toli lojo šuo. Telefonas buvo šiltas nuo mano šlaunies.

– Kamilė, – pasakiau. – Kamilė Rudytė.

Niekas nenutilo.

Su tais, kurie turi, galima.

Aš papasakojau viską. Koridorių prie sandėliuko. Skaičių 3. Tualetą ir jos atspindį, kuris vėlavo. Žinutę „jau“. Stulpą prie stotelės.

Matas klausėsi nė karto nepertraukdamas. Kai baigiau, jis ilgai ėjo tylėdamas, o paskui sustojo ir prispaudė pirštus prie smilkinio.

– Balta striukė, – pasakė jis lėtai. – Su kailiuku… ant gobtuvo?

– Taip.

Jis susiraukė, lyg jam kas būtų įsmeigęs adatą už akies.

– Skauda, – sumurmėjo. – Kai bandau prisiminti. Kaip… kaip pirštu į mėlynę.

Toliau ėjome lėčiau. Ir tada Matas pasakė labai tyliai, į rūką, ne man:

– Tai užtektų, kad kas nors perskaitytų…

– Ne.

Pasakiau greičiau, nei pagalvojau. Garsiau, nei norėjau.

Jis nieko neatsakė. Bet ir neatsiprašė.

Tik tada pastebėjau, kad palei taką nebėra stulpų. Nė vieno. Rūkas tarp mūsų ir upės buvo tuščias, pilkas ir lygus kaip sušalusi balta drobė.

Jie dingo ne todėl, kad išsigando ar pavargo.

Jie dingo, nes mums nebereikėjo rodyti kelio.

. . .

Mama stovėjo tarpduryje su paltu, užsimetusi jį ant chalato, ir su telefonu rankoje.

– Kur tu buvai?!

Ji niekada taip nerėkia. Jos balsas buvo piktas, bet po pykčiu drebėjo kažkas kita, ir tai buvo daug baisiau.

– Pas Matą, – pamelavau. – Telefonas išsikrovė.

– Aštuonis kartus skambinau! Jokūbas sakė, tu žadėjai iki tamsos! Aš jau galvojau…

Ji nepasakė, ką galvojo. Tik sugriebė mane ir apkabino taip stipriai, kad sutraškėjo striukė. Jos plaukai kvepėjo ligoninės muilu ir miegu. Tada ji mane atstūmė ir vėl pradėjo barti, ir aš stovėjau ir linkčiojau, ir galvojau, kad ji niekada nesužinos, kur aš iš tiesų buvau.

Net jeigu labai norėčiau. Net jeigu atsisėsčiau priešais ją ir paimčiau už rankų. Ji išgirstų „namų darbus“. O aš vėl prarasčiau dieną.

– Daugiau taip nedaryk, – pasakė ji pagaliau, jau tyliai. – Girdi? Aš negaliu… aš negaliu dar ir dėl tavęs.

– Nedarysiu.

Dar vienas melas. Jų vis daugėjo, ir jie buvo vis lengvesni.

Jokūbas sėdėjo ant laiptų, pižama su dinozaurais, oranžinis mėnulis glėbyje, ištrauktas iš lizdo.

– Dvidešimt nulis septyni, – pasakė jis, žiūrėdamas į virtuvės laikrodį. – Tu vėlavai tris valandas ir trisdešimt septynias minutes.

Kažkas manyje susitraukė.

Per vakarienę jis skaitė viską. Raštelį ant šaldytuvo: „PIENAS – 2 VNT.“ – „Du“. Kalendorių – „Šešiolikta“. Mamos telefoną, kurį ji paliko ant stalo atverstą, – „Ugnė, Ugnė, Ugnė… Aštuoni kartai, mama. Aštuoni.“

Jis visada taip darė. Jam aštuoneri, jis neseniai išmoko greitai skaityti ir skaito viską, kas parašyta: iškabas, šampūno buteliukus, automobilių numerius.

Anksčiau tai buvo miela.

Dabar kiekvienas jo ištartas skaičius skambėjo man kaip spyruoklė, užspausta spąstuose. Kaip tas „Keturi“, kurį Antanas ištarė juokais.

Telefonas gulėjo mano kišenėje ekranu į šlaunį. Laikiau ant jo delną visą vakarienę.

Kai Jokūbo akys nuslydo nuo mamos telefono ir sustojo ties mano kišene, aš pasakiau „Valgyk“ taip šiurkščiai, kad mama padėjo šakutę. Jokūbas nuleido galvą ir ilgai stumdė žirnelius po lėkštę. Daugiau jis tą vakarą nieko neskaitė.

Vėliau, kai paguldžiau jį ir pravėriau duris taip, kad šviesos ruožas kristų tiesiai iki slenksčio, Jokūbas pasakė, jau užsimerkęs:

– Aš budėjau.

– Žinau. Ačiū.

– Prie vartelių kažkas stovėjo. – Jis žiovavo. – Galvojau, kad tu.

Aš sustingau prie durų.

– Pamojavau, – sumurmėjo jis į pagalvę. – Jis irgi pamojavo.

Ir užmigo. Ramiai, kaip miega vaikai, kurie dar nežino, kad yra ko bijoti.

Jis neturėjo skaitiklio. Jis nebuvo matęs ekrano. Aš tuo buvau tikra.

Bet jis jau matė juos.

. . .

Aš budėjau prie lango.

Prieš tai dar kartą nuėjau iki Jokūbo durų. Mėnulis švietė oranžiškai, Bulvė kabojo virš lovos ištiestais odiniais sparnais, brolis miegojo ant pilvo, viena koja išlindusi iš po antklodės. Pataisiau duris. Tiltas buvo vietoje.

Grįžusi pagalvojau apie Broniaus žodžius. *Ir dar vienas, mažas. Bet tas ne čia. Tas kažkur kitur stovi.*

Ne prie Broniaus tvoros. Ne prie tako.

Kažkur kitur.

Užuolaida buvo atitraukta per pirštą. Raudoni žadintuvo skaičiai švietė man į nugarą. Gatvė buvo tuščia, keturi žibintai skendo rūke kaip keturios blankios saulės.

03:11.

Namas nutilo. Radiatorius po langu. Šaldytuvas apačioje. Kaimynų šuo. Viskas.

03:12.

Toliausias žibintas prie posūkio į fabriką užgeso.

Paskui antras. Arčiau.

Paskui trečias.

Paskui ketvirtasis, prie mūsų vartelių.

Tamsa.

Telefonas mano rankoje atšalo taip greitai, kad vos jo neišmečiau. Ekranas nušvito pats.

Septynetas išbluko iš vidaus, ekranas suraibuliavo, ir iš pilkumos iškilo:

Žibintai vėl užsidegė. Toliausias. Antras. Trečias.

Telefonas sudūzgė. Mato žinutė. Be žodžių, be „:D“. Vienas skaitmuo.

5

Jis irgi nemiegojo. Jis irgi sėdėjo kažkur prie savo lango ir žiūrėjo, kaip jo skaičius tirpsta.

Ketvirtasis žibintas užsidegė sekunde vėliau.

Ir po juo kažkas stovėjo.

Ne aukštas. Ne ilgarankis. Beveik žmogaus ūgio. Arklio uodega. Balta pūkinė striukė, ir ant gobtuvo – kailiukas, šlapias nuo rūko, sulipęs į spygliukus.

Veido aš nemačiau. Jis nuslysdavo, vos tik į jį pažiūrėdavau.

Ji stovėjo prie mūsų vartelių. Ten, kur vakare Jokūbui kažkas pamojavo.

Nuo mano kvėpavimo stiklas aprasojo. Nubraukiau rasą rankove, greitai, kol neišsigandau to, ką pamatysiu.

Ji nedingo.

Striukė buvo švari. Nė dėmelės, nė raukšlelės. Tokia pat, kokia buvo paskutinį rytą, kai Kamilė laukė autobuso prie tvarkaraščio stulpo ir dar buvo Kamilė.

Ilgai ji tik stovėjo, ekraną prispaudusi prie krūtinės, kaip tąryt prie stotelės.

Paskui lėtai jį nuleido. Ir pakėlė.

Atsuko į mano langą.

Ekranas buvo pilkas. Toks pats pilkas kaip mano. Bet jame nebuvo skaičiaus.

Jame buvo raidės. Įspaustos taip pat giliai kaip skaičiai.

UGNĖ

Po mano vardu ekrane buvo dar viena eilutė.

Tuščia. Lyg sąrašas dar nebūtų baigtas.

7

LIKO

5

Ji dingo ne iš karto. Ji dar spėjo pasukti galvą.

Žadintuvas rodė 03:14. Kamilė vis dar stovėjo po ketvirtuoju žibintu ir laikė pakeltą ekraną su mano vardu, o aš buvau prispaudusi kaktą prie stiklo taip stipriai, kad ryte ten radau raudoną dėmę.

Paskui ji nuleido ekraną ir vėl prispaudė jį prie krūtinės.

Ir lėtai pasuko galvą. Ne į mane. Pro mane. Taip suka galvą žmogus, kai iš kito kambario jį kažkas pašaukia vardu. Ji žiūrėjo į kitą mūsų namo galą – ten, kur koridoriaus pabaigoje, už sienos su dinozaurų plakatu, buvo Jokūbo langas.

Žibintas sumirksėjo. Po juo liko tik šlapias asfaltas.

Basa nubėgau koridoriumi. Šviesos ruožas ant grindų tebebuvo – oranžinis, siauras, mūsų tiltas. Jokūbas miegojo ant pilvo, viena ranka nukarusi nuo lovos, o atšokęs Bulvės sparnas virš jo galvos virpėjo nuo radiatoriaus šilumos. Priėjau prie lango ir pažvelgiau žemyn.

Iš čia ketvirtojo žibinto beveik nesimatė. Tik šviesos kraštas ant tvoros ir vartelių kampas.

Ji žiūrėjo į šitą langą taip, lyg žinotų, kas už jo miega.

Atsisėdau ant grindų prie jo lovos. Jis kvėpavo lėtai ir giliai, ir kas kelis įkvėpimus truputį sušvilpdavo nosimi, kaip visada, kai būna peršalęs. Iš po antklodės kyšojo kulnas. Užtraukiau antklodę. Jis kažką sumurmėjo per miegus – kažkokį skaičių – ir apsivertė į sieną.

Likau ant jo kilimo iki ryto ir bandžiau galvoti tvarkingai, kaip Matas, punktais. Vardas. Po vardu – tuščia eilutė. Sąrašas? Eilė? Ar kas nors turi būti kitas? Ir kas tą kitą įrašo?

Kai tik mintis priartėdavo prie atsakymo, aš ją nustumdavau. Kaip stalčių, kurį įstumi keliu, kad neišlįstų megztiniai.

Kažkuriuo metu turbūt užsnūdau, nes atsibudau savo lovoje. Neprisiminiau, kaip į ją grįžau.

Ant pagalvės gulėjo atverstas bloknotas. Lape buvo nupieštas telefonas – mano telefonas, su įskilusiu kampu, kruopščiai, mano ranka. Ekrane didžiosiomis raidėmis: UGNĖ. O po vardu – linija. Ne žodis, ne raidė. Tik linija, vedžiota pieštuku tiek kartų, kad grafitas blizgėjo kaip metalas, o per vidurį popierius buvo prairęs, ir pro skylutę matėsi kitas, švarus lapas.

Nieko ten nebuvo parašyta. Tik vieta, kur turėtų būti.

Dešinės rankos rodomasis pirštas maudė, lyg visą naktį būčiau kažką spaudusi.

. . .

Mama buvo namie ir kepė kiaušinienę. Bloknotą užverčiau ir įkišau giliai į kuprinę, po vadovėliais, lyg jis galėtų kam nors papasakoti, kas jame nupiešta. Mama paklausė, kas man ant kaktos. Pasakiau, kad miegojau ant rankos. Ji patikėjo. Ji tiki vis lengviau, o aš meluoju vis lengviau, ir kartais man atrodo, kad tai irgi kažkoks skaitiklis, tik jo niekas nerodo.

Stotelėje prie fabriko Jokūbas iškart nubėgo prie tvarkaraščio stulpo ir pradėjo garsiai skaityti:

– Septyni penkiasdešimt du! Aštuoni dvylika! Aštuoni keturiasdešimt…

Prie to paties stulpo, kur kas rytą stovėdavo Kamilė. Liepiau jam atsitraukti. Jis nesuprato kodėl, bet atsitraukė, ir dar ilgai žiūrėjo į stulpą, lyg ten būtų kas nors parašyta smulkiau.

Matas atėjo be bandelių. Per visus metus, kai važinėjame tuo pačiu autobusu, tai buvo pirmas kartas. Jis atsistojo šalia, susikišęs rankas į kišenes, ir, neištraukęs vienos, per striukės audinį parodė man keturis pirštus.

– Ryte, – pasakė jis. – Norėjau mamai pasakyti.

Mano skrandis susitraukė į kumštį.

– Ji kepė blynus prieš darbą. Aš atsisėdau ir pradėjau: „Mama, žinai, mano telefone…“ Ir viskas nutilo. Keptuvė nustojo čirškėti, nors aliejus burbuliavo. Telefonas kišenėje – lyg iš šaldiklio. Blykst – minus vienas. – Jis spoksojo į fabriko bokštą. – O tada ji atsisuko ir paklausė: „Ką, Matuk?“

Aš laukiau.

– Ta pačia intonacija, Ugne. Lygiai ta pačia. Kaip spintoje. – Jis bandė nusijuokti ir nepavyko. – Ir aš sėdžiu prie stalo ir nežinau, kas iš ko išmoko. Jie iš jos ar ji iš jų.

Žinojau, kad Matas gyvena su mama ir patėviu. Nežinojau, kad patėvio vardas – Valdas ir kad Matas jį taria taip, lyg kramtytų vielą.

– Žinai, kodėl aš rašau be taškų ir be didžiųjų raidžių? – paklausė jis. – Kad būtų mažiau ko skaityti. Valdas per vakarienę paima mano telefoną ir skaito žinutes garsiai. Pažymius iš dienyno irgi. Su balsais. Mamai juokinga. – Jis truktelėjo pečiais. – Valdas visada viską skaito garsiai.

Jo balsas buvo ramus. Per ramus. Taip kalba žmogus, kuris jau kažką suskaičiavo, ir atsakymas jam tiko.

Atvažiavo autobusas. Jokūbas užlipo pirmas ir atsisėdo prie lango. Aš atsisėdau šalia Mato ir visą kelią per tiltą žiūrėjau į jo rankas. Jos ramiai gulėjo ant kelių. Pirmą kartą, kiek save prisimenu, jos nieko netaisė.

Per pamokas negirdėjau nė žodžio. Jasaitienė kažką aiškino apie „Anykščių šilelį“, apie tai, kaip miškas prisimena tai, ką žmonės pamiršta, o aš sąsiuvinio paraštėje vėl ir vėl brėžiau liniją. Pastebėjau tai tik tada, kai pieštukas pradūrė lapą.

Per ilgąją pertrauką sėdėjau ant palangės prie sandėliuko. Matas neatėjo. Mačiau jį koridoriaus gale prie kabineto durų – jis stovėjo vienas, žiūrėjo į telefoną ir jo lūpos tyliai judėjo, lyg jis kažką repetuotų.

Paulius tą dieną du kartus garsiai perskaitė visai klasei kažkieno žinutę iš grupės. Visi juokėsi. Aš nesijuokiau. Aš žiūrėjau į jo burną ir galvojau, kaip lengvai ji taria žodžius, kurie ne jo.

. . .

Po pamokų rūkas jau buvo nusileidęs ant miesto, nors buvo tik pusė trečios. Žibintai prie gimnazijos degė kaip vakare.

Stotelėje laukė ir Jokūbo pradinukai – mažų spalvotų kuprinių būrys. Jokūbas garsiai skaitė visų pravažiuojančių mašinų numerius:

– E, K, S, šeši šimtai dvidešimt! L, G, B, trys šimtai…

– Ei, kalkuliatoriau!

Paulius iš mūsų klasės. Jis nutraukė Jokūbui nuo galvos mėlyną kepurę su bumbulu ir iškėlė aukštai, kur aštuonmetis nepasiektų.

– Kiek bus du plius du, kalkuliatoriau? Nu? Garsiai!

Kiti juokėsi. Jokūbas šokinėjo ištiesęs ranką, raudonu veidu. Neverkė. Jis niekada neverkia prie svetimų. Verkia vėliau, namie, į pagalvę, kai mano, kad negirdžiu.

Ir manyje kažkas tapo šalta ir lygu. Kaip ledas ant balos. Kaip ekranas.

Mintis atėjo ne kaip mintis, o kaip skaičiavimas. Tvarkingas, ramus, Mato balsu. Šeši. Pauliui. Šeštadienio naktį jis išeitų į rūką, ir pirmadienį jo suolo klasėje nebūtų. Gabija su Austėja nežinotų, kas toks Paulius. Jo mama dengtų stalą viena lėkšte mažiau ir nežinotų kodėl. Ir niekas niekada nebepavadintų Jokūbo kalkuliatoriumi.

Tai buvo taip paprasta, kad net nebuvo baisu.

Sugriebiau Paulių už riešo. Stipriai. Jis nustebęs atsisuko, kepurė nukrito ant šlapio asfalto. Kita ranka išsitraukiau telefoną, atsukau ekraną į jį – nuo Jokūbo, į šalį – ir išgirdau savo balsą:

– Paskaityk, Pauliau. Garsiai. Tu juk mėgsti.

Telefonas mano delne buvo šiltas.

Pirmą kartą. Ne kambario temperatūros, o šiltas, kaip gyvas daiktas, kuris pagaliau sulaukė to, ko norėjo.

Už stadiono tvoros, rūke, visi ilgarankiai vienu metu pakėlė savo ekranus. Visa eilė pilkų kvadratų pakilo į orą ir sustingo. Jie laukė.

Jie man pritarė.

Privažiavo autobusas, ir jo tamsiame lange pamačiau save. Mergaitę, kuri laiko berniuką už riešo ir kiša jam į veidą telefoną.

Aš pasukau galvą į langą.

Atspindys pasuko galvą vėliau.

Visa sekunde vėliau. Kaip Kamilės atspindys senojo tualeto veidrodyje.

Atgniaužiau pirštus. Paulius atšoko, prisispaudęs ranką prie krūtinės. Ekrano jis taip ir nepamatė – jis visą laiką žiūrėjo į mano veidą. Ir išsigando ne ekrano.

Ant jo riešo liko keturios raudonos dėmelės. Išsidėsčiusios lanku.

Aš tą lanką pažinojau. Mano pačios riešas jį tebeturėjo, jau pageltusį. Pažiūrėjau į savo pirštus. Jie buvo balti ir lediniai, kaip Kamilės tą dieną prie sandėliuko.

– Tu… nenormali, Vaitkute, – pasakė jis tyliai, visai nesišaipydamas, ir į autobusą nelipo. Nuėjo pėsčiomis į rūką, vis atsigręždamas.

Jokūbas pakėlė savo kepurę, nupurtė vandenį ir pažiūrėjo į mane.

– Ką tu jam parodei?

– Nieko. Lipk.

Už tvoros ekranai vienas po kito nusileido. Lėtai. Lyg nusivylę.

Kai užlipau į autobusą, Matas jau sėdėjo gale. Jis viską matė. Supratau tai iš to, kaip jis į mane nežiūrėjo.

. . .

Nuo fabriko stotelės Jokūbas nubėgo pirmas, spardydamas balas. Mačiau jį iki pat vartelių – mėlyną kepurę rūke, kaip plūdę ant vandens.

Matas ėjo šalia ir ilgai tylėjo.

– Valdui net nereikėtų nieko sakyti, – pagaliau pasakė jis. – Užtektų palikti telefoną ant stalo. Atrakintą. Jis vis tiek viską skaito garsiai.

– Ne!

Užrėkiau taip, kad nuo tvoros nuskrido varna. Matas net nesustojo.

– O tu ką ką tik darei?

Atsakymas įstrigo man gerklėje kaip kaulas.

– Tai buvo kitaip, – pasakiau.

– Kuo?

– Jis tyčiojosi iš Jokūbo.

– O Valdas tyčiojasi iš manęs. Trejus metus. Kiekvieną vakarą. – Matas spyrė akmenuką, ir jis nuriedėjo į rūką be garso. – Tai kuo kitaip, Ugne? Kad Paulius tavo, o Valdas mano?

Aš nieko neatsakiau. Nes neturėjau ko.

Jis sustojo kryžkelėje, kur jo kelias suka į kairę, ir pagaliau į mane pažiūrėjo. Akys raudonos, bet sausos.

– Tau liko šeši, man keturi, – pasakė jis tyliai, lyg skaitytų kažką, parašytą jo galvos viduje. – Tau lengva būti gerai.

Jis apsisuko ir nuėjo. Nepamojo.

Galėjau jį pašaukti. Galėjau papasakoti, kad šią naktį Kamilė parodė man ne skaičių, o mano vardą. Kad po juo yra tuščia vieta. Kad mano ranka visą naktį vedžiojo tą vietą pieštuku, lyg bandytų kažką įrašyti.

Nepapasakojau. Dar viena paslaptis į tą patį stalčių.

Stovėjau kryžkelėje ir supratau, kad nebegaliu jo sustabdyti. Ne todėl, kad jis nepaklausytų. Todėl, kad po to, ką padariau stotelėje, nebeturiu teisės.

Ir jis tai žinojo. Ir aš žinojau, kad jis žino.

. . .

Vakare mama virė makaronus su malta mėsa ir niūniavo su radiju. Namuose kvepėjo svogūnais ir šiluma. Atsiguliau ant sofos „tik minutei“ ir pajutau, kaip dvi bemiegės naktys užgula mane lyg šlapia antklodė.

Pabudau nuo tylos.

Ne visiškos. Mama virtuvėje dar kažką niūniavo, puodo dangtis barškėjo. Bet šaldytuvas tylėjo.

Mūsų šaldytuvas dūzgia visada. Jis tyli tik 03:11.

Atsisėdau. Telefono kišenėje nebuvo.

Jokūbas sėdėjo ant laiptų, trečioje pakopoje nuo apačios, susirietęs, su mano telefonu rankose. Jo veidas buvo pilkas nuo ekrano šviesos. Ne mėlynas, kaip nuo žaidimų. Pilkas. Akys plačios, nemirksinčios. O lūpos jau judėjo – jis juk viską skaito garsiai, iškabas, šampūnus, numerius, – jos jau formavo pirmą garsą.

– Š…

Neprisimenu, kaip perbėgau kambarį. Prisimenu tik, kad telefonas jau buvo mano rankoje, o Jokūbas žiūrėjo į savo tuščius delnus, lyg juose kažką būtų pamiršęs.

Ekranas buvo pilkas. SKAITIKLIS. Ir per vidurį, įspaustas – šešetas.

Jis jo neištarė. Jis nespėjo.

Vienas garsas. Dar vienas garsas – ir mano skaitiklis būtų dingęs, o jo atsiradęs. Šeši. Jam. Aštuonmečiui, kuris miega su mėnuliu.

Šaldytuvas virtuvėje vėl sudūzgė, lyg nieko nebūtų buvę.

Kojos manęs nebelaikė. Atsisėdau ant laiptų šalia jo, į tą pačią pakopą, ir prispaudžiau telefoną prie šlaunies ekranu žemyn, taip stipriai, kad per džinsus pajutau jo kampą. Šiltas jis nebebuvo. Jis vėl buvo šaltas, kaip visada, ir dabar tas šaltis man atrodė beveik malonus. Šaltas reiškė, kad niekas nieko nepaėmė.

Šiandien stotelėje aš kišau tą patį ekraną Pauliui į veidą. Laukiau, kol jis ištars. Norėjau, kad ištartų.

O dabar vos neištarė Jokūbas. Ir rūkas tikriausiai būtų lygiai taip pat pakėlęs ekranus ir lygiai taip pat pritaręs. Jam nesvarbu, kas. Jam svarbu tik, kad garsiai.

– Aš tik norėjau pažaisti, – sušnibždėjo Jokūbas. – Tu sakei „rytoj“. Jau buvo rytoj.

– Žinau.

Jis ilgai žiūrėjo į mano rankas.

– Ten buvo nuotrauka, – pasakė jis. – Vietoj žaidimo. Tu miegojai. – Jis susiraukė, kaip raukiasi, kai nesueina namų darbų atsakymas. – Ugne, kas tave fotografavo, kai miegojai?

– Matas. Pokštas.

– Iš lubų?

Mama iš virtuvės pašaukė vakarienės.

Per vakarienę Jokūbas neskaitė nieko. Nei laikrodžio ant mikrobangės, nei raštelio ant šaldytuvo, nei užrašų ant makaronų pakuotės. Mama juokais pabeldė jam į kaktą:

– Kas mūsų kalkuliatoriui? Baterijos išsikrovė?

Jokūbas tik truktelėjo pečiais ir stumdė maltą mėsą lėkštėje. Tik vieną kartą pakėlė akis į mane – ilgai, atidžiai, lyg tikrintų, ar aš dar čia.

Jis nepasakė skaičiaus garsiai. Bet jis jį matė.

O aš žinojau, kas nutinka tiems, kurie mato.

. . .

Tą naktį sėdėjau savo lovoje su atviromis durimis ir žiūrėjau ne į langą, o į koridorių. Į oranžinį šviesos ruožą ant grindų, kuris ėjo nuo Jokūbo durų beveik iki manųjų. Mūsų tiltą.

Galvojau: gal neužtenka pažiūrėti. Gal reikia ilgiau. Gal jis nespėjo įsižiūrėti.

Matas irgi tik žiūrėjo.

Vidurnaktį nuėjau patikrinti. Jokūbas miegojo, Bulvė kabojo, mėnulis švietė. Stovėjau tarpduryje ir galvojau apie tuščią eilutę po savo vardu. Apie Kamilės galvą, lėtai pasisukusią į šitą langą. Apie tai, kas ką įrašo.

Grįžau į savo kambarį, kol mintis nespėjo užsibaigti.

Pro mamos duris sklido jos ramus kvėpavimas. Norėjau įeiti, įlįsti jai po antklode kaip tada, kai buvau maža ir bijojau perkūnijos, ir viską papasakoti. Apie Kamilę. Apie stulpus prie tako. Apie tai, ką šiandien beveik padariau stotelėje.

Bet žinojau, kas nutiktų. Namas nutiltų. Telefonas atšaltų. Mama atsisuktų ir mieguistai paklaustų „Ką, saulyte?“, ir aš nebežinočiau, ar tai ji klausia, ar jie.

Vėl atsisėdau ant lovos ir laikiau telefoną ekranu žemyn.

03:11 namas nutilo. Radiatoriai. Šaldytuvas apačioje. Kaimynų šuo, kuris loja kas naktį, nutilo vidury lojimo.

03:12 už lango geso žibintai. Į langą nežiūrėjau, bet užuolaidos kraštas tamsėjo kas kelias sekundes, lyg kažkas eitų gatve ir neštų tamsą su savimi.

Telefonas delne atšalo.

03:13.

Šešetas išbluko iš vidaus, kaip užgęstanti žarija. Ekranas suraibuliavo, ir iš pilkumos iškilo naujas skaičius.

Telefonas sudūzgė. Matas. Be žodžių.

3

Trys. Tiek, kiek turėjo Kamilė tą antradienį koridoriaus gale, kai sugriebė mane už riešo ir maldavo perskaityti. Tada aš nesupratau, kodėl jos akys tokios. Dabar įsivaizdavau Mato akis. Jis sėdi savo kambaryje, prie spintos, kurioje kažkas kalba jo mamos balsu, ir žiūri į tą patį skaitmenį. Ir už sienos miega Valdas, kuris viską skaito garsiai.

Ir tada užgeso tiltas.

Ne žibintas lauke. Oranžinis ruožas koridoriuje. Jis nesumirksėjo, nesutrūkinėjo – jo tiesiog nebeliko, lyg kažkas būtų uždaręs Jokūbo duris. Bet durys negirgždėjo.

Tamsoje kažkas basomis kojomis ėjo per koridorių. Lėtai. Mažais žingsniais.

Sugirgždėjo grindlentė pusiaukelėje, ta, kuri girgžda visada. Paskui – dar viena, arčiau.

Tarpduryje kažkas sustojo.

Telefono šviesa iš apačios apšvietė pižamą su dinozaurais. Jokūbas. Akys atmerktos, bet jis žiūrėjo ne į mane – kažkur pro mane, į kampą prie lubų.

– Ugne, – pasakė jis. – Kažkas mane šaukė.

Negalėjau pajudėti. Negalėjau įkvėpti.

Jis dar pastovėjo. Pasikasė skruostą. Ir pagaliau pažiūrėjo tiesiai į mane.

– Tavo balsu.

8

LIKO

4

Jokūbas stovėjo tarpduryje ir laukė, kol aš ką nors pasakysiu.

– Iš koridoriaus, – pridūrė jis, lyg būčiau paklaususi. – Šaukė iš koridoriaus. Bet tu buvai čia. Aš mačiau tavo telefoną pro duris.

Jis pasakė tai ramiai, taip, kaip sako, kad stegozauro smegenys – graikinio riešuto dydžio. Kaip faktą, kurį jau patikrino.

Žinojau, ką turėčiau jam pasakyti. Kad mano telefone yra programėlė. Kad jei kas nors šaukia tave iš tuščios vietos, niekada negalima atsiliepti. Niekada.

– Jokūbai, klausyk. Mano telefone yra…

Radiatorius po langu nustojo tiksėti. Tyla užgulė kambarį kaip antklodė, užmesta ant galvos, ir telefonas delne ėmė šalti.

Užsičiaupiau. Suskaičiavau iki trijų. Radiatorius tiktelėjo.

– Tau prisisapnavo, – pasakiau.

Melas išėjo lengvai. Kiekvienas išeidavo vis lengviau, ir tai gąsdino labiau už tylą.

– Aš nemiegojau.

– Miegojai. Lunatikai irgi galvoja, kad nemiega. Eik čia.

Atlenkiau antklodę. Jis įlipo ir įsispraudė prie sienos, šaltomis pėdomis prie mano blauzdų. Jis kvepėjo braškių pasta – vėl valėsi dantis prieš miegą ir neišsiskalavo. Po kelių minučių jo kvėpavimas sulėtėjo.

Aš nemiegojau. Telefoną laikiau ekranu žemyn ant pilvo ir žiūrėjau į lubas. Ne į kampą. Į lubų vidurį, kur kabo lempa.

Prieš aušrą, kai langas pradėjo pilkėti, Jokūbas per miegus iškėlė ranką. Pirštai atsigniaužė ir susigniaužė, atsigniaužė ir susigniaužė. Taip jis moja mamai pro autobuso langą.

Mojavo į kampą prie lubų.

Nepasukau galvos. Žinojau: jei pažiūrėsiu, kažkas ten pamojuos ir man.

Ir tada iš koridoriaus, visai tyliai, atsklido:

– Jokūbai.

Mano balsas. Ne panašus – mano. Su tuo mažu lūžiu per vidurį, „Jo-kūbai“, kaip kiekvieną rytą žadinu jį į mokyklą. Toks, kokį girdžiu įrašuose ir kurio nekenčiu.

– Ką? – sumurmėjo Jokūbas per miegus.

Užspaudžiau jam burną delnu.

Jo kvėpavimas buvo šiltas ir drėgnas. Jis sumykė ir neatsibudo. Koridoriuje kažkas laukė atsakymo – jaučiau tą laukimą kaip skersvėjį ant kaklo. Ilgai. Paskui apačioje suskambo mamos žadintuvas, ir namas vėl pradėjo girgždėti.

Delną atitraukiau tik tada, kai išgirdau mamos žingsnius ant laiptų.

Ant jo skruosto liko raudonas mano pirštų pėdsakas. Keturi ruoželiai lanku.

Pažiūrėjau į savo riešą, į pageltusias Kamilės dėmeles. Paskui vėl į jo skruostą. Ir užklojau jį iki pat ausų, kad mama nepamatytų.

Per pusryčius Jokūbas nieko neprisiminė. Valgė košę, kasė šaukštu obuolių gabaliukus į krūvelę lėkštės krašte. Ant pieno pakelio buvo užrašyta „3,2 %“, ir jis į jį žiūrėjo ilgai, bet garsiai neperskaitė. Jau antrą dieną jis nieko neskaitė garsiai.

. . .

Mama prausėsi, vanduo būgnijo per sieną. Jos telefonas krovėsi ant virtuvės stalo, prie cukrinės.

Kodą žinojau – Jokūbo gimtadienis. Perverčiau visus ekranus: orai, ligoninės grafikas, mūsų nuotraukos, kalendorius su raudonai pažymėtu antra-

dieniu – PAMAINA. Pilko kvadrato nebuvo. Tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo – nieko.

Padėjau telefoną atgal taip, kaip gulėjo, laidu į tą pačią pusę.

Jokūbas neturi savo telefono. Bet jis turi planšetę.

Mėlyną, su dinozaurų lipdukais. Ji sugedo vasarą, kai nukrito nuo sūpynių, ir mama pasakė „paskui nunešim pataisyti". „Paskui" mūsų namuose reiškia stalčių. Kol Jokūbas valėsi dantis, atidariau jo rašomojo stalo stalčių. Planšetė gulėjo po spalvotais pieštukais ir lipdukų lapais.

Ekranas juodas. Paspaudžiau mygtuką. Dar kartą. Ilgai, kol suskaudo pirštą. Nieko.

Bet planšetė buvo šalta.

Ne tokia, kaip daiktai stalčiuje, kurių niekas seniai nelietė. Šalta kaip langas naktį. Kaip tapetas mano kampe. Pieštukai aplink ją buvo kambario temperatūros – patikrinau, paliečiau kiekvieną.

Laikiau ją dviem pirštais, kaip negyvą paukštį. Įdėjau į maišelį, apsiaviau mamos šlepetes ir išėjau į kiemą. Rūkas dar gulėjo ant gatvės, šerkšnas traškėjo po padais. Šiukšlių konteineris stovi prie pat vartelių, po ketvirtuoju žibintu. Dienos šviesoje žibintas atrodė paprastas – pilkas stulpas su pilka galva. Atkėliau dangtį, įmečiau maišelį. Dangtis trinktelėjo.

Kai grįžau, Jokūbas jau sėdėjo prie stalo.

– Kur buvai?

– Šiukšles išnešiau.

Mama, šluostydamasi plaukus rankšluosčiu, kilstelėjo antakius:

– Kas tau šiandien? Nesirgsi?

Nusijuokiau. Tikrai nusijuokiau, pirmą kartą per savaitę. Kažkas pagaliau veikė. Daiktą galima išmesti. Dangtį galima uždaryti.

Taip sau sakiau visą kelią iki mokyklos. Ir kai prie pradinukų vartelių Jokūbas atsisuko ir pamojavo man mėlyna kepure su bumbulu, aš jam pamojavau ir neatsigręžiau pažiūrėti, ar kas nors už mano nugaros pamojavo kartu.

Konteineris – plastikinis. Dangtis – uždarytas. Šiukšliavežė atvažiuoja ketvirtadieniais.

Kažkas pagaliau veikė.

. . .

Per ilgąją pertrauką ant palangės atsisėdo Matas.

Ne šalia. Per bandelės ilgį nuo manęs. Ir tą bandelę padėjo tarp mūsų, ant popierinio maišelio.

– Viena, – pasakė jis. – Antrą suvalgiau. Iš nervų.

Paėmiau. Ji buvo atšalusi, bet aš vis tiek valgiau, nes jei nevalgyčiau, reikėtų kalbėti.

– Vakar palikau telefoną ant stalo, – pasakė Matas, žiūrėdamas į sandėliuko duris. – Atrakintą. Valdas prieš miegą visada eina pro virtuvę atsigerti. Atsidariau Skaitiklį ir palikau. Ekranu aukštyn.

Bandelė įstrigo gerklėje.

– Antrą valandą nusėlinau atgal. Jis tebegulėjo ten. Šviesa užgesusi, ekranas užgęsęs. Nežinau, ar Valdas ėjo pro šalį. Nežinau, ar pažiūrėjo. – Jis patrynė veidą. – Pasiėmiau ir iki ryto sėdėjau virtuvėj. Tamsoj. Kad jis neatsikeltų ir… nežinau ko.

– Trys, – pasakiau tyliai. Ne klausimas.

– Trys. Vis dar mano. – Jis pagaliau pažiūrėjo į mane. – Aš ne toks, kaip tu galvoji. Bet ir ne geresnis. Tiesiog išsigandau anksčiau, nei spėjau tapti blogas.

Tada aš jam papasakojau. Apie Kamilę po ketvirtuoju žibintu. Apie ekraną, kurį ji atsuko į mano langą. Apie raides, įspaustas kaip skaičiai, – UGNĖ. Ir apie tuščią eilutę po jomis. Apie liniją, kurią mano ranka brėžė, kol prairo popierius. Apie Jokūbą tarpduryje ir balsą, kuris šaukė jį iš koridoriaus.

Kai pasakiau „mano balsu“, koridorius nenutilo. Telefonas buvo šiltas. Matas klausėsi, ir jo rankos nieko netaisė.

– Sąrašas, – pasakė jis, kai baigiau. Ne man. Lubom. – Tu pirma. Tuščia eilutė – kitas.

Daugiau jis nieko nepasakė. Ir aš nieko. Abu žinojom, kas kitas, ir abu žiūrėjom į sandėliuko duris, kad tik nereikėtų to ištarti.

– Viskas vyksta trylika po trijų, – po ilgos tylos prabilo Matas. Jo balsas pasikeitė – toks būdavo, kai jis aiškindavo, kodėl neveikia mano planšetė. – Žibintai. Skaičiai. Kamilė. Antanas. O Tylupėj yra tik vienas daiktas, kuris sustojo trylika po trijų ir taip ir liko.

– Laikrodis.

– Jei kur nors yra išjungimas, – pasakė jis, – tai ten. Fabrike.

– Kada?

Jis nusibraukė trupinius nuo kelnių.

– Šiąnakt. Man liko trys, Ugne. Negaliu laukti, kol bus dar mažiau.

– Mama pamainoje.

– Tai tuo labiau.

Galvojau apie Jokūbą vieną namuose, su tiltu ir mėnuliu. Bet jei ten tikrai yra išjungimas, jo iš koridoriaus niekas daugiau nebešauks. Dvi valandos. Grįšiu dar jam nepabudus.

. . .

Raštelis ant šaldytuvo, didžiosiomis raidėmis:

BLYNAI ŠALDYTUVE. JOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. DURYS – TILTAS. MYLIU. M.

Jokūbas susirangė po antklode. Oranžinis mėnulis degė ant spintelės, Bulvė kabojo virš lovos, jos sparnai šešėlyje buvo ilgesni nei dieną. Pravėriau duris tiek, kad ant koridoriaus grindų nukristų šviesos ruožas.

– Tu niekur neisi? – paklausė jis.

– Niekur.

Jis žiūrėjo į mane taip, kaip vakar nuo laiptų. Tikrino. Paskui apsivertė ant pilvo ir užsimerkė.

„Rytoj.“ „Niekur.“ Mano melai darėsi vis trumpesni. Kaip žodžiai, kuriuos sako žmonės, kai jau išeina.

02:20 apsirengiau tamsoje. Laiptais nusileidau prie pat sienos, kur negirgžda. Prie durų stabtelėjau ir pasiklausiau – viršuje tylu, tik apačioje dūzgė šaldytuvas. Užrakinau iš lauko ir raktą įsikišau giliai į kišenę, prie telefono.

Prie vartelių atsisukau. Jokūbo langas švietė oranžiškai, šiltai, vienintelis šviesus langas visoje gatvėje.

Ketvirtasis žibintas virš manęs zyzė. Konteinerio dangtis buvo uždarytas. Nežiūrėjau į jį ilgiau nei sekundę.

Matas laukė kryžkelėje, gobtuvas ant akių, rankos kišenėse. Nė vienas nepasisveikinom.

Ant tako prie upės telefonai mūsų kišenėse nušvito patys. Pilkai, per audinį. Laukiau, kad kairėje, tarp tako ir vandens, išnirs pirmasis stulpas – aukštas, su per ilgomis rankomis, ekranu ta kryptimi, kur einame.

Jo nebuvo.

Nebuvo nė vieno. Nei antro, nei dešimto. Upė nepliumpsėjo. Už nugaros niekas nėjo vienu žingsniu vėliau. Rūkas gulėjo tuščias ir tylus, lyg niekam nebereikėtų mūsų vesti.

Lyg mes jau patys žinotume kelią.

– Nepatinka man tai, – sušnibždėjo Matas. – Kai jie stovėjo, bent žinojai, kur jie.

– O dabar?

Jis neatsakė. Tik ėjo greičiau.

Fabrikas išniro iš rūko anksčiau, nei turėjo, – kaip ir tada. Pirma tamsi plytų masė, paskui išdaužtų langų eilė, paskui bokštas. Matas kalbėjo pusbalsiu, be sustojimo, kaip visada, kai bijo: jei rasim mechanizmą, jei rasim laidus, jei ten kas nors sujungta su laikrodžiu, mes galim tai perkirpti, sudaužyti, išjungti. Jis kišenėje nešėsi atsuktuvą ir reples. Girdėjau, kaip jos skimba į raktus.

Aš nieko nesakiau. Galvojau, kad joks atsuktuvas neperkirps to, kas moka kalbėti mano balsu.

. . .

Pro fabriko tvorą įlindom per skylę, kurią žino visi Tylupės vaikai. Bokšto laikrodis kabojo virš mūsų rūke, baltas ciferblatas kaip antras mėnulis. 3:13.

Matas sunėrė delnus, aš užlipau ant jų, paskui ant palangės – lange vietoj stiklo liko tik dantytas kraštas. Viduje kvepėjo šlapiu popieriumi ir rūdimis. Matas įsiropštė paskui mane ir įjungė žibintuvėlį.

Iš pradžių pamaniau, kad sienos sutrūkinėjusios.

Paskui Matas pakėlė šviesą aukščiau.

Brūkšniai. Keturi stačiai, penktas skersai. Ir vėl. Ir vėl. Nuo grindų iki lubų, nuo vieno salės galo iki kito, eilė po eilės, tokie tankūs, kad siena atrodė pilka. Ne dažais. Ne kreida. Įbrėžti į tinką kažkuo kietu ir smailiu. Apačioje, prie grindų, brūkšniai buvo seni, užsinešę dulkėmis. Kuo aukščiau, tuo šviežesni.

Matas ilgai nieko nesakė. Tik jo lūpos judėjo. Žinojau, ką jis daro: skaičiuoja vieną metrą ir daugina iš sienos ilgio.

– Apie dvylika tūkstančių, – pagaliau sušnibždėjo jis. – Gal trylika.

– Kiek dienų nuo devyniasdešimt pirmų?

Jo lūpos vėl sujudėjo.

– Trisdešimt penki kart trys šimtai šešiasdešimt penki. – Jis nurijo seilę. – Dvylika tūkstančių septyni šimtai. Su trupučiu.

Kažkas čia trisdešimt penkerius metus kiekvieną naktį įbrėždavo po vieną.

Paliečiau vieną brūkšnį pirštu. Jis buvo gilus, nagas įlindo iki pusės. Tinkas – šaltas ir drėgnas, kaip rūsio siena. Kas taip brėžia? Ne kas nors, kas skaičiuoja dienas iki išėjimo. Kas nors, kas skaičiuoja dienas, kurias išlaikė.

Atitraukiau ranką ir nusivaliau į striukę.

Ėjom palei sieną iki pat galo. Galinėje eilėje, prie lango, šviesa sustojo ties paskutine grupe.

Keturi brūkšniai. Penkto nebuvo.

Ketvirtasis – baltas, šviežias. Ant grindų po juo – tinko dulkių žiupsnelis, dar niekieno neišmindytas.

Matas nuleido žibintuvėlį, ir mes pamatėme grindis.

Telefonai. Dešimtys. Seni mygtukiniai su antenomis, sulankstomi, raudoni, sidabriniai, išmanieji įskilusiais ekranais. Ne išmėtyti – išdėlioti eilėmis. Visi ekranais aukštyn, kaip veidai, žiūrintys į lubas. O tarp jų, per vidurį, gulėjo kišeninis laikrodis atlaužtu dangteliu ir sutrupėjusiu stiklu.

Pasilenkiau. Ir atitraukiau ranką. Bronius irgi kadaise pakėlė laikrodį kieme.

Telefonas kišenėje sudūzgė: 03:11. Lašėjimas kažkur salės gale nutilo vidury lašo.

03:12. Mato žibintuvėlis sumirksėjo ir užgeso pats.

Tamsa. Visiška. Girdėjau tik Mato kvėpavimą ir savo.

03:13.

Visi telefonai ant grindų atsimerkė.

Vienu metu. Dešimtys pilkų ekranų – tuščių, be skaičių, be raidžių – nušvito iš apačios ir apšvietė mūsų smakrus, šnerves, akių duobes. Kišenėje suledėjo mano telefonas. Išsitraukiau. Penketas išbluko iš vidaus.

SKAITIKLIS

4

Matas atsuko į mane pilką veidą ir iškėlė du pirštus.

. . .

Tada iš gilesnės salės, iš ten, kur tarp staklių gulėjo rūkas, kažkas pasakė:

– Ugne.

Ne tas sausas šnaresys. Ne daug balsų viename. Vienas. Jaunas, truputį užkimęs, toks, koks būdavo po ilgosios pertraukos, kai ji su Gabija juokdavosi koridoriuje.

– Kas čia? – sušnibždėjo Matas. Jis neatpažino.

Aš atpažinau.

– Kami…

Mato delnas užspaudė man burną. Šaltas, drebantis. Lygiai taip kaip praėjusią naktį mano – Jokūbui.

– Ugne, – pakartojo Kamilė. Arčiau.

Ir tada prie jos prisidėjo kiti. „Ugne.“ „Ugne.“ „Matuk.“ Iš visų salės kampų, iš už staklių, iš po lubų. Rūkas pajudėjo link mūsų tarp telefonų eilių, ir ekranai jame tamsėjo vienas po kito, lyg kažkas eitų per juos.

Pro durų angą salės gale pasilenkė figūra. Per aukšta durims – pirmi išlindo galva ir pečiai, paskui rankos, ilgos, iki pat grindų. Pro kitą angą – dar viena.

Bėgom.

Atgal pro langą nebuvo kaip – ten jau buvo rūkas. Bėgom į kitą pusę, per vieną tamsią salę, per kitą, įsikibę vienas kitam į rankoves. Kelią rodė tik mano telefonas – pilka šviesa kišenėje, per audinį, tiek, kad matytųsi grindys po kojom. Už nugaros žingsniai. Mūsų žingsnis – jų žingsnis. Vienu vėliau. Visada vienu vėliau.

Durys trečios salės gale buvo užvirtusios. Matas trenkėsi į jas petimi, vieną kartą, antrą, ir jos atsivėrė su tokiu girgždesiu, kad turėjo girdėti visa Tylupė. Niekas negirdėjo. Tylupė miegojo.

– Ugne, – pasakė Kamilė už mūsų. Visai arti. Ir tada, tyliau, beveik meiliai: – Palauk manęs.

Taip ji sakydavo Gabijai prie spintelių. Palauk manęs. Aš tai girdėdavau kiekvieną rytą devynerius metus ir niekada negalvojau, kad prisiminsiu.

Nepalaukiau.

Matas užkliuvo už bėgio grindyse. Telefonas išlėkė jam iš rankos, nuslydo per betoną ir dingo po didžiulėmis staklėmis su volais. Iš ten sušvito pilka šviesa.

– Mano telefonas! – Jis jau lenkėsi.

Sugriebiau jį už striukės ir trūktelėjau.

– Palik!

– Ugne, ten mano…

– Palik!

Šviesa po staklėmis užtemo. Kažkas pasilenkė prie jos. Nelaukėm, kol pamatysim, kas.

. . .

Pro išlaužtas vartų duris išvirtom į kiemą. Rūkas čia buvo plonesnis, šaltas oras degino gerklę. Matas sulinko, rankomis įsirėmęs į kelius. Aš atsirėmiau į plytų sieną ir laukiau, kol žingsniai išeis paskui mus.

Jie neišėjo.

Matas pirmas pakėlė galvą. Ir pamiršo iškvėpti.

Bokšto laikrodis. Baltas ciferblatas virš mūsų.

Didžioji rodyklė buvo pajudėjusi. Nedaug. Per vieną padalą.

3:14.

– Trisdešimt penkeri metai, – sušnibždėjo Matas. – Jis trisdešimt penkerius metus…

Jis nebaigė. Jo ranka pati nuslinko prie kišenės, kurioje turėjo būti telefonas, ir sustojo ant tuščio audinio.

– Mano dvejetas ten, – pasakė jis. – Po staklėmis.

– Ne šiąnakt.

– Žinau. – Jis pažiūrėjo į juodas fabriko duris. – Bet jis grįš. Jie visada grįžta, tiesa?

Nieko neatsakiau. Žiūrėjau į rodyklę.

Aš galvojau apie sieną. Apie keturis brūkšnius ir tinko dulkių žiupsnelį, kurio niekas neišmindė. Kažkas trisdešimt penkerius metus kiekvieną naktį įbrėždavo po brūkšnį. Laikė. O šiąnakt penktojo neįbrėžė.

Lyg kažkas, kas laikė, paleido.

Ir tada pagalvojau apie Jokūbą.

Jis miegojo namie vienas. Durys pravertos tiek, kad ant grindų kristų šviesos ruožas. Tiltas.

Jokūbas visada sakė, kad tiltas – tam, kad jis galėtų ateiti pas mane.

Niekada nepagalvojau, kad tiltu galima eiti ir į kitą pusę.

9

LIKO

3

Kryžkelėje Matas sustojo, ir aš vos neatsitrenkiau į jo nugarą.

– Tau tiesiai, – pasakė jis, nors abu tai žinojom. – Man į kairę.

– Eik su manim.

– Ir ką? Miegosiu ant jūsų kilimo, o ryte tavo mama klaus, iš kur aš atsiradau? – Jis bandė nusišypsoti. Pakilo tik vienas lūpų kampas. – Bėk. Jis ten vienas.

Jis nubėgo pirmas. Be telefono, be žibintuvėlio, gobtuvas šokinėjo ant nugaros, ir rūkas užsivėrė už jo kaip vanduo už akmens.

Aš bėgau tiesiai.

Pušyno gatvėje degė visi keturi žibintai. Ramiai, nezyzdami, ir tai buvo blogiau, nei jei būtų mirksėję. Durys buvo užrakintos, lygiai taip, kaip palikau. Spyna atsisuko be garso.

Laiptais užbėgau palei sieną, kur negirgžda. Jokūbo durys pravertos. Ant grindų – oranžinis ruožas.

Tik jis krito ne ta kryptimi.

Tiltas visada eina iš jo kambario į koridorių, link manęs. Dabar mėnulis stovėjo nebe ant spintelės, o ant palangės, laidas įtemptas skersai kambario kaip virvė, ir švietė į langą. Į rūką.

Jokūbas miegojo ant pilvo, viena ranka nukarusi nuo lovos. Kvėpavo. Klausiausi, kaip jis kvėpuoja, kol pamačiau, kad mano kvėpavimas virsta garu.

Kambaryje buvo šalta kaip laiptinėje sausį.

Langas iš vidaus buvo aprasojęs. Rasoje, tiesiai prieš mėnulį, – delno atspaudas. Mažas, penki išskėsti pirštai. Jokūbo dydžio. Laikytas ilgai, nes nuo pirštų galiukų žemyn nutekėjo plonos vandens juostelės.

O lauko pusėje stiklą dengė šerkšnas. Ir šerkšne, lygiai prieš mažąjį delną, buvo keturios ištirpusios dėmelės.

Lanku.

Kaip mano riešas. Kaip Pauliaus. Kaip Jokūbo skruostas.

Čia antras aukštas. Po langu – tik lygi siena ir užšalusi gėlių lysvė.

Nušluosčiau rasą rankove, kol stiklas sucypė. Lauko pusės pasiekti negalėjau. Pastačiau mėnulį atgal, atsisėdau ant kilimo nugara į lovą ir taip išsėdėjau iki ryto, žiūrėdama į keturias dėmeles. Jos užšalo tik prieš aušrą.

Ryte, kol mama dar nebuvo grįžusi, Jokūbas valgė dribsnius ir žiūrėjo į juos, ne į mane.

– Tu grįžai anksčiau, – pasakė jis.

– Anksčiau už ką?

– Už save. – Jis sėmė pieną be dribsnių, lėtai, kaip visada, kai galvoja. – Stovėjai už lango ir sakei, kad tau šalta. Tai aš tave šildžiau.

Mano šaukštas atsitrenkė į dubenėlio kraštą.

– Jokūbai. Tavo langas antrame aukšte.

– Žinau. – Jis pagaliau pakėlė akis. Ramias, išsimiegojusias. – Tu buvai labai aukšta.

Norėjau pasakyti, kad tai buvau ne aš. Pradėjau: „Jokūbai, tas, kuris…“ – ir užsičiaupiau, laukdama, kada nutils šaldytuvas. Šaldytuvas dūzgė toliau. Telefonas kišenėje liko šiltas. Vis tiek nebedrįsau tęsti.

– Daugiau nieko nešildyk, – pasakiau. – Naktį. Gerai?

– Bet tau buvo šalta.

Ir jis vėl pasilenkė prie dribsnių, lyg tai paaiškintų viską.

. . .

Matas stotelėje laikė telefoną rankoje. Ne kišenėje – rankoje, lyg bijotų, kad jis vėl išeis.

– Ant pagalvės, – pasakė, kai priėjau. – Grįžau, o jis guli. Ekranu aukštyn. Kaip tavo.

Jis parodė man piktogramą. Vietoj pilko kvadrato – nuotrauka. Tamsus kadras iš apačios: rūdijantis volas, bėgis grindyse, telefono kraštas. Ir virš telefono kažkas pasilenkęs. Rankos sulinkusios daugiau kartų, nei turėtų, kaip žiogo kojos. Veido vietoje kadras susiliejęs, ir kai bandžiau įsižiūrėti, mano akys pačios nuslydo žemyn.

Į ranką.

Toje rankoje nebuvo ekrano. Buvo kišeninis laikrodis. Atidarytas, dangtelis atlenktas, baltas ciferblatas be rodyklių.

Visi, kuriuos iki šiol mačiau, laikė ekranus. Šitas laikė laikrodį. Šitas stovėjo rūke dar tada, kai telefonų nebuvo.

Matas paspaudė piktogramą ir pakreipė telefoną taip, kad matyčiau tik aš.

Aš turėjau keturis. Jis – vieną. Tarp mūsų buvo trys dienos, ir jos pasidarė platesnės už upę.

– Vakar buvo du, – sušnibždėjau.

– Buvo. – Jis įsikišo telefoną į vidinę kišenę ir užsitraukė užtrauktuką iki smakro. – Kai grįžau, Valdas sėdėjo virtuvėje. Tamsoje. Ketvirtą ryto.

Valdas nešaukė. Įjungė virdulį, išėmė du puodelius. Ir pasakė: „Pirmadienį palikai telefoną ant stalo. Atrakintą. Apverčiau. Svetimų neskaitau."

– Svetimų, – pakartojo Matas ir trumpai nusijuokė. – Mano pažymius jis skaito garsiai, su balsais. O vienintelio dalyko, kurio tikrai nereikėjo skaityti, neskaitė. Ir dar paklausė, kodėl aš savaitę nemiegu. Normaliai paklausė. Ne kaip per vakarienę.

– Ir tu…

– Ir aš pradėjau pasakoti. Pirmą kartą per trejus metus. „Valdai, mano telefone yra…" – Jis pažiūrėjo į savo pirštus. – Ir virtuvė nutilo. Virdulys, laikrodis ant mikrobangės. Jis kažką sakė, o aš mačiau tik lūpas. Kai garsas grįžo, jis klausė, ar dėti cukraus.

Jis papūtė į delnus.

– Turbūt brangiausia arbata Tylupėje. Diena už puodelį.

Juokelis nukrito tarp mūsų, ir niekas jo nepakėlė.

Tada pastebėjau tvorą.

Prie fabriko jų stovėjo daugiau nei bet kada. Visada jie žiūrėdavo į kelią, į tą pusę, iš kurios atvažiuoja autobusas. Šįryt ne.

Visi ekranai buvo atsukti į Matą.

Kai jis žengė žingsnį prie bordiūro, ekranai pasisuko kartu. Lėtai, vienas po kito, kaip saulėgrąžos paskui saulę.

Matas žiūrėjo į juos ir nesislėpė.

– Jie žino, – pasakė jis. – Visi žino nuo ryto. Tik mano mama dar nežino.

Autobuse jis atsisėdo prie lango. Kol važiavom pro fabriką, ekranai sukosi paskui mus, ir tik ant tilto, kai rūkas liko už nugaros, Matas pagaliau iškvėpė.

. . .

Per ilgąją pertrauką papasakojau jam apie Jokūbo langą. Delnas iš vidaus, keturios dėmelės iš lauko, „sakei, kad tau šalta“. Matas klausėsi nė karto nepertraukęs. Paskui išsitraukė sąsiuvinį. Paskutiniame lape jau buvo kažką skaičiavęs: stulpeliai, rodyklės, išbraukti skaičiai.

– Aritmetika, – pasakė jis. – Aš perskaitau tavo. Garsiai. Mano vienetas dingsta, man – tavo keturi. Tau – nieko. Tu laisva.

– Tau – keturios dienos.

– Trimis daugiau nei dabar. Supranti, kaip apsimoka? – Jis apvedė ketvertą tris kartus. – Aš technikos žmogus, Ugne. Aš skaičiuoju.

Visą matematikos pamoką žinojau, kad jis tai pasiūlys. Ir visą pamoką ieškojau, ką atsakyti, – nes norėjau sutikti taip stipriai, kad bijojau savęs.

– Jei neturėsiu skaitiklio, pamiršiu Kamilę, – pasakiau. – Iškart. Kaip Gabija. O po keturių dienų – tave. Nebeliks nė vieno, kuris žinotų, kad jūs buvot.

– Pakentėsiu.

– Ir nebematysiu, kas stovi po Jokūbo langu.

Jis nustojo apvedinėti ketvertą.

– O jei manęs nebus sąraše, – pasakiau tyliau, – nebus ir pirmos eilutės. Tada pirma bus tuščioji.

Matas ilgai žiūrėjo į savo stulpelius. Paskui išplėšė lapą ir lankstė jį, kol šis pasidarė kietas kaip kortelė.

Tada aš ištiesiau ranką.

– Tada atvirkščiai. Duok savo.

Jis suprato iš karto. Apvertė telefoną ekranu žemyn, padėjo ant palangės ir atsisėdo ant jo.

– Nė nebandyk, nemirtingoji.

– Matai…

– Tu sakei „ne“, kai aš norėjau Valdui. Dabar aš sakau „ne“. Lygu.

Taip ir sėdėjom: jis – ant savo telefono, aš – laikydama savąjį delne ekranu žemyn, lyg jis būtų karštas. Kaip Kamilė tame pačiame koridoriuje prieš savaitę. Tada maniau, kad ji keista.

Virš mūsų sužvangė skambutis. Nė vienas nepajudėjom.

– Tai bent prisimink, – pasakė Matas, nežiūrėdamas į mane. – Tu vienintelė galėsi.

. . .

Vakare jis palydėjo mane iki pat namų, nors kryžkelėje jo kelias suka į kairę. Nė vienas apie tai neužsiminė.

Duris atidarė mama – chalatas miltuotas, mentelė rankoje.

– Matai! Šimtą metų tavęs nemačiau. Ko tu toks permatomas? Eikš, blynai karšti.

Jis bandė atsisakyti. Mama nesiklausė. Po dešimties minučių Matas valgė ketvirtą blyną su uogiene ir sakė: „Ponia Rasa, jūs geriausiai kepat visoj Tylupėj“, o mama juokėsi ir dėjo penktą.

Jokūbas atėjo su mėnuliu rankose.

– Jis mirksi. Nuo tos nakties.

Aš žinojau, nuo kurios. Laidas, įtemptas per visą kambarį.

Matas nusišluostė pirštus, išsitraukė atsuktuvą ir atsisėdo ant grindų. Jokūbas atsitūpė šalia, nosimi beveik prie jo rankų.

– Kontaktas atšokęs, – paaiškino Matas. – Kaip dantis. Matei? Dabar įstatom atgal.

Aš žiūrėjau į jo rankas. Nuo pirmadienio jos nieko netaisė – slėpėsi kišenėse, laikė telefoną, drebėjo ant palangės. O dabar vėl darė tai, ką moka, greitai ir tiksliai, lyg nieko nebūtų nutikę.

Mėnulis užsidegė. Lygiai, oranžiškai.

– Dabar neužges? – paklausė Jokūbas.

– Niekada. Duodu garantiją.

– Kiek metų?

Matas užtruko sekunde per ilgai.

– Visam laikui.

Jokūbas patenkintas linktelėjo ir pažiūrėjo į jį iš apačios.

– O tu bijai tamsos?

– Baisiai.

– Tai įsijunk šviesą. Visą.

– Įsijungsiu, – pasakė Matas. – Pažadu.

Prie vartelių, po ketvirtuoju žibintu, jis įsikišo rankas į kišenes.

– Iki rytojaus, nemirtingoji.

– Iki rytojaus.

Abu žinojom, kad tai melas. Abu pasakėm vis tiek. Taip buvo lengviau – kaip apversti telefoną ekranu žemyn.

Šįkart rūkas jo neprarijo. Jis tiesiog nuėjo, vis mažesnis, kaip eina žmonės, kurie rytoj grįš, ir pasuko už kampo.

Virtuvėje mama tebekepė. Visą kalną – ir jam, kad pasiimtų rytojui. Jis nepasiėmė. Rytoj mama ras šaldytuve per daug blynų ir nežinos, kam juos kepė. Kaip Bronius su ketvirtu puodeliu.

Paėmiau nuo Jokūbo stalo mėlyną tušinuką ir ant kairio delno užrašiau: MATAS.

Didelėmis raidėmis. Kiekvieną apvedžiau du kartus.

. . .

02:40 jis paskambino.

– Neužmigai? – sušnibždėjo.

– Juokauji.

Sėdėjau ant Jokūbo kilimo, nugara į lovą. Mama šiąnakt buvo namie. Už sienos miegojo suaugęs žmogus, kuris niekuo negalėjo padėti. Mėnulis degė lygiai. Jokūbas kvėpavo pro nosį, su švilpuku.

– Įsijungiau viską, – šnibždėjo Matas. – Šviestuvą, stalinę, kompiuterį. Mano kambarys kaip operacinė.

Telefone girdėjau, kaip ūžia jo kompiuterio ventiliatorius. Toks paprastas garsas. Klausiausi tik jo.

Kalbėjomės apie niekus. Apie Jasaitienės kaktusą. Apie tai, kad Valdas šiandien per vakarienę nieko neskaitė, tik du kartus įpylė jam sriubos. Paskui Matas nutilo ir ilgai kvėpavo į telefoną.

– Papasakok apie Kamilę.

– Kodėl?

– Kad žinočiau, ką ten sutiksiu. – Jis stengėsi, kad skambėtų kaip juokelis. – Nenoriu ateiti kaip į naują mokyklą ir nieko nepažinoti.

Tai aš pasakojau. Kaip ji kas rytą laukdavo autobuso prie tvarkaraščio stulpo. Kaip prie spintelių sakydavo Gabijai: „Palauk manęs.“ Rožinė gertuvė.

Šypsena kaip lempa. Balta striukė su kailiuku ant gobtuvo – rūke jis sulimpa į spygliukus.

– Ji bijojo, – pasakiau. – Bet antradienį vis tiek atėjo pas mane. Ji buvo drąsesnė už mane.

– Gerai, – pasakė Matas. – Kailiukas. Rasiu.

Paskui jis ilgai tylėjo.

– Ugne. Jei kada nors išgirsi mane. Iš spintos ar iš koridoriaus. – Jo šnibždesys už kažko užkliuvo. – Neatsiliepk. Net jei labai prašysiu. Net jei sakysiu, kad man šalta.

– Gerai.

– Pažadėk.

– Pažadu.

03:09. 03:10. Pokalbio laikmatis ekrano viršuje bėgo, ir aš stengiausi į jį nežiūrėti.

03:11 telefone nutilo ventiliatorius.

Tą pačią sekundę apačioje nutilo mūsų šaldytuvas.

Du namai skirtinguose Tylupės galuose nutilo kartu, lyg kažkas būtų uždengęs visą miestelį vienu delnu.

– Girdėjai? – sušnibždėjo jis.

– Girdėjau.

03:12. Pro Jokūbo langą matėsi tik ketvirtojo žibinto šviesos kraštas ant tvoros. Jis užgeso ir užsidegė sekunde vėliau. Į langą daugiau nežiūrėjau.

Mato kvėpavimas priartėjo. Jis prispaudė telefoną prie pat burnos.

– Ugne. Ar aš tau esu pasakojęs? – Ir jo balsas pasikeitė. Vėl buvo tas – ryto, stotelės, bandelės balsas. – Devyniasdešimt pirmais, rudenį, fabrike naktį kažkas atsitiko, ir laikrodis sus

Tyla.

Ne riksmas. Ne trakštelėjimas, ne šnypštimas, kaip būna, kai dingsta ryšys. Sakinys, kuriam tiesiog pritrūko žmogaus.

– Mat?

Laikmatis bėgo. 33:01. 33:02. Linija buvo atvira. Kitame gale nebuvo nei ventiliatoriaus, nei kvėpavimo, nei to tylaus šnarėjimo, kuris būna net tuščiame kambaryje. Tyla buvo švari kaip popierius tame laikraštyje, kur turėjo būti vardai.

Jokūbo mėnulis degė. Nemirktelėjo nė karto.

Aš vis dar laukiau to „Uuuu“.

Ir tada nebeprisiminiau, ko laukiu.

Sėdėjau ant kilimo brolio kambaryje, trečią nakties, su telefonu prie ausies, ir šnibždėjau į tylą. Kam?

Nuleidau telefoną. Ekrane – laikmatis ir vardas.

Matas.

Paprastas vardas. Tokių klasėje būna po du. Žiūrėjau į jį kaip į vardą iš svetimos mokyklos sąrašo ir laukiau, kad kas nors suskambėtų. Niekas nesuskambėjo.

Nuspaudžiau raudoną ragelį. Skambučių sąraše: „Matas – 33 min.“ Trisdešimt trys minutės. Naktį. Pasidarė gėda, lyg būčiau perskaičiusi kažkieno dienoraštį ir pamačiusi, kad rašysena mano.

Tada pamačiau delną.

MATAS. Mėlynu tušinuku, didelėmis raidėmis, kiekviena apvesta du kartus. Mano rašysena. Aš tai rašiau. Sau. Kaip „13“ ant piešinio kampo. Kaip „KAMILĖ, NEPAMIRŠK“.

Mano ranka vėl kažką žinojo be manęs.

Atidariau žinutes. Šimtai. Mažosiomis raidėmis, be taškų, su „:D“ beveik kiekvienos gale. „rytoj matika nepamiršk :D“. „ar gyva :D“. „nemirtingoji eini ar ne :D“. Kas taip rašo? Atrodė, lyg kažkas būtų rašęs ne man, o kitai Ugnei, kurios aš nepažįstu.

Galerija. Stotelė rūke, stogelis, tvarkaraščio stulpas. Per vidurį kadro – pusė bandelės. Kabo ore, prakąsta, ir jos niekas nelaiko.

Kodėl aš fotografavau bandelę?

Bandžiau prisiminti tą rytą. Stotelę prisiminiau. Rūką, autobusą. Šalia manęs po stogeliu buvo tuščia vieta, ir aš kažkodėl jai šypsojausi.

Ir nieko.

Žiūrėjau į savo pačios delną kaip į svetimą pirkinių sąrašą. Pienas. Duona. Matas.

Telefonas rankoje buvo ledinis. Tarp žemėlapio ir skaičiuotuvo švietė mažytė nuotrauka – aš miegu, nufotografuota iš kampo prie lubų. Atidariau.

SKAITIKLIS

3

Ir tada prasidėjo.

Ne iš karto. Kaip nušalę pirštai, kai juos įkiši į šiltą vandenį: pirma nieko, paskui adatos, paskui toks skausmas, kad nori rėkti, bet negali, nes už sienos miega mama.

Pusė bandelės, ištiesta man po stogeliu. *Antra – atsarginė.*

Labas rytas, nemirtingoji.

Delnas ant mano burnos fabrike, kvepiantis rūdimis, ir kaip drebėjo jo pirštai.

Jis šaltas.

Atsuktuvas, mėnulio pagrindas, „kaip dantis“. Prieš šešias valandas. Ant šito paties kilimo.

Iki rytojaus.

Prispaudžiau telefoną prie krūtinės, ekranu į save. Kaip Kamilė prie stulpo.

Paskui, nes turėjau žinoti, padėjau jį ant kilimo.

Mato veidas pradėjo slysti iš karto. Dalimis: gobtuvas, akys, šypsena vienu lūpų kampu – ir jau tik dėmė, ir jau tik žodis ant delno.

Pagriebiau telefoną. Veidas grįžo. Visas, iš karto, ir skaudėjo.

Kamilę savaitę prisiminiau ir be ekrano – tik jos veidas pamažu blanko. Bet tada man buvo likę vienuolika. Dabar – trys.

Visoje Tylupėje jį prisiminiau tik aš.

Atidariau kontaktus. Kai išėjo Kamilė, jos vardas nyko raidė po raidės, nuo galo, kol neliko nieko. Žiūrėjau į „Matas“ ir laukiau, kada pradings „s“.

Nepradingo. Matas liko ten, kur visada – tiesiai po „Mama“.

Telefonas sudrebėjo man delne. Nauja žinutė. Nuo Mato.

Išsiųsta 03:14.

Mažosiomis. Be taško. Be „:D“.

čia šalta

10

LIKO

2

Neatrašiau.

Telefonas gulėjo man ant kelių ekranu aukštyn, ir aš žiūrėjau į tuos du žodžius tol, kol jie ėmė atrodyti kaip piešinys, ne kaip raidės. Jokūbas už mano nugaros švilpė nosimi. Mėnulis ant spintelės degė lygiai, oranžiškai, taip, kaip kažkas jam buvo pažadėjęs.

Kažkas. Aš jau nebežinojau, kas.

Taip praėjo visa naktis. Kol buvo atidarytas Skaitiklis – ledinis ekranas su įspaustu trejetu, – aš jį prisiminiau: gobtuvą, šypseną vienu lūpų kampu, delną, kvepiantį rūdimis. Bet Skaitiklio ekrane nėra nieko, net laikrodžio. Žinutės ten nesirodė. Kad jas perskaityčiau, reikėjo jį uždaryti.

O uždariusi aš nebežinojau, kas man rašo.

Bandžiau gudrauti. Perskaitydavau žinutę, greitai atidarydavau Skaitiklį ir stengdavausi išlaikyti abu kartu – žodžius ir veidą. Nepavykdavo. Kai grįždavo veidas, žodžiai jau būdavo nuslydę, kaip sapnas pabudus. Kai grįždavo žodžiai, nebebūdavo veido. Ant kairio delno dar matėsi mėlynos raidės, kiekviena apvesta du kartus, pusiau nutrintos į antklodę. Žiūrėjau į jas ir nežinojau, kodėl jas parašiau.

atidaryk

03:41. Matas. Vardas kaip iš svetimos mokyklos sąrašo. Kažkoks Matas, kurio numeris kažkodėl buvo mano telefone tiesiai po „Mama“, rašė man mažosiomis raidėmis, be taško, ir aš sėdėjau ant kilimo ir galvojau: koks kvailas pokštas. Tada vėl atidarydavau Skaitiklį – ir jis grįždavo į mane visas, kaip šaltas vanduo į batą, ir aš suprasdavau, kad tai ne pokštas. Ir kad aš pažadėjau.

Neatsiliepk. Net jei sakysiu, kad man šalta.

matau tavo langą – 04:17.

jokūbui irgi šalta – 04:52.

Po šitos ilgai nesijudinau. Paskui, nepakeldama galvos, pažiūrėjau į Jokūbą. Jis miegojo susirietęs, antklodė iki ausų, ir švilpė. Kambaryje buvo šilta. Radiatorius tiksėjo po langu, ten, kur jam ir vieta.

Apie penktą po pokalbiu atsirado trys taškeliai. *rašo…*

Jie mirksėjo. Vienas, du, trys. Vienas, du, trys. Lėtai, taip niekas nerašo. Ir kieme, po langu, kažkas girgždino šerkšną tuo pačiu ritmu. Žingsnis. Žingsnis. Žingsnis. Kai taškeliai sustodavo, sustodavo ir žingsniai. Kai vėl imdavo mirksėti – vėl girgždėdavo.

Užspaudžiau ekraną delnu. Nepadėjo. Girdėjau vis tiek.

Paskui taškeliai užgeso. Žingsniai sustojo po pačiu langu ir daugiau nepasikartojo. Ta tyla truko ilgiau už visus žingsnius kartu. Sėdėjau ir klausiausi, kaip kažkas ten apačioje stovi ir nieko nedaro.

Žinutė atėjo 06:20, kai už užuolaidų jau pilkėjo.

jokūbas atidarė langą

Nepamenu, kaip atsistojau. Pamenu tik, kad jau stovėjau prie lango ir laikiau rankeną abiem rankomis, o rankena buvo nuleista žemyn, kaip ir turi būti. Uždaryta. Jokūbas lovoje sumurmėjo kažką apie stegozaurą ir apsivertė ant kito šono.

Langas buvo uždarytas.

Bet stiklas iš lauko buvo apšerkšnijęs, visas, lygiai, baltai. Ir tame šerkšne, mano veido aukštyje, antrame aukšte, virš užšalusios gėlių lysvės, kažkas pirštu buvo nupiešęs dvitaškį ir lankelį.

:D

Nežinojau, kieno tai ženklas. Atidariau Skaitiklį.

Žinojau.

Matas visada taip rašydavo, kai bijojo. O dabar šis ženklas buvo nupieštas ten, kur nėra kur stovėti.

. . .

Mama ryte rado blynus.

– Kam aš tiek prikepiau? – Ji stovėjo prie atviro šaldytuvo su aukšta, lėkšte uždengta stirta rankose. – Lyg būtume penkiese.

– Tau patinka kepti, – pasakiau.

– Matyt. – Ji pavargusiai nusijuokė ir įstūmė lėkštę atgal. – Valgykit, kol nesugedo. Aš dar pamiegosiu, vakare pamaina.

Jokūbas suvalgė keturis ir, kramtydamas penktą, paklausė, kodėl jų tiek daug. Lyg kažkas būtų turėjęs ateiti.

– Niekas, – pasakė mama jau nuo laiptų. – Valgyk.

Telefonas mano kišenėje gulėjo ekranu žemyn. Neišsitraukiau. Nenorėjau, kad mama matytų mano veidą tą akimirką, kai Matas į mane grįžta.

07:40 atvažiavo šiukšliavežė. Stovėjau virtuvės lange su Jokūbo kuprine rankose ir žiūrėjau, kaip geltonos rankos sugriebia mūsų konteinerį po ketvirtuoju žibintu, pakelia, apverčia. Kažkas tamsus, maišelyje, nuslydo į mašinos vidų kartu su bulvių lupenomis. Mašina sugurgė, suspaudė ir nuvažiavo į rūką.

Iškvėpiau. Rodos, pirmą kartą nuo vakar.

Jokūbą nuvedžiau iki pradinukų vartų. Jis pamojavo mėlyna kepure ir nubėgo. Aš į gimnaziją neėjau. Kryžkelėje, kur prieš dvi naktis kažkas be telefono ir be žibintuvėlio nubėgo į kairę, pasukau į kairę ir aš. Kas tas kažkas – nežinojau. Žinojo mano kojos.

Mato namą radau ne iš atminties. Radau iš šviesos.

Antrame aukšte, rūke, vidury dienos degė vienas langas. Ne šiaip degė – švietė viskuo iš karto: lubų lempa, staliniu šviestuvu, melsvu kompiuterio ekranu. Kaip operacinė. Visi kiti langai gatvėje buvo pilki.

Ant laiptelių su puodeliu stovėjo moteris Mato akimis. Pamačiusi mane prie vartų, priėjo.

– Tu pas ką, vaikeli?

– Pas Matą.

Ji pažiūrėjo į mane lygiai taip, kaip p. Danutė, kai pasakė, kad sekmadieniais jie nedirba.

– Čia tokio nėra. – Paskui pakėlė akis į tą langą ir susiraukė. – Nežinau, kas ten visą naktį degino šviesą. Ten sandėliukas. Dėžės, Valdo meškerės. Niekas ten negyvena.

Lange pasirodė vyras. Jis stovėjo kambaryje, kuriame niekas negyvena, ir lėtai dairėsi – į lovą, į stalą, į sieną, ant kurios kabojo kažkas, ko iš apačios nemačiau. Išjungė lubų lempą. Užgeso ekranas. Jo ranka nusileido prie stalinio šviestuvo – ir sustojo.

Jis ilgai taip stovėjo. Mato mama šūktelėjo:

– Valdai! Ir tą!

Vyras atidarė langą ir pažiūrėjo žemyn. Ne į ją. Į mane.

– Tegul dega, – pasakė. Ir, rodos, pats nežinojo, kodėl.

Išsitraukiau telefoną, atidariau Skaitiklį ir suspaudžiau taip, kad sutraškėjo dėklas.

O tu bijai tamsos? – Baisiai. – Tai įsijunk šviesą. Visą. – Pažadu.

Jis įsijungė. Visą.

. . .

Prie upės nuėjau po pietų.

Stulpai buvo grįžę.

Jie stovėjo palei taką tarp manęs ir vandens, kaip anąkart, kas keliolika žingsnių, ekranai atsukti ta kryptimi, kur ėjau. Tik dabar jų buvo daugiau. Daug daugiau. Kai kur po du, vienas už kito, lyg nebetilptų į eilę.

Telefonas kišenėje švietė pats. Neišsitraukiau. Ėjau ir skaičiavau žingsnius, kad negalvočiau.

Prie fabriko tvoros vienas stulpas buvo žemesnis už kitus. Beveik žmogaus ūgio. Su striuke, gobtuvas užmautas. Jis laikė telefoną prie krūtinės, ekranu į mane.

Pirmą akimirką mačiau tik striukę. Svetimą, pilką, tokią, kokias nešioja pusė gimnazijos. Paskui ranka pati įlindo į kišenę ir per audinį suspaudė ledinį telefoną – ir striukė tapo jo. Kairė rankovė praplyšusi prie riešo, ten, kur jis kabindavosi už tvoros skylės. Iš kišenės kyšojo atsuktuvas.

Ekrane jo rankose buvo mūsų pokalbis. Mano žinutės dešinėje, jo – kairėje. O apačioje mirksėjo trys taškeliai.

Mano kišenėje telefonas sudrebėjo. Kartą. Antrą. Trečią. Tuo pačiu ritmu.

Ėjau toliau. Nesustojau. Nežinau, kaip.

Bružo trobelė tylėjo. Nė vienas laikrodis netiksėjo. Pro atšokusį laikraščio kampą mačiau sieną – sieninius, žadintuvus, kišeninius ant vinučių – ir visų rodyklės stovėjo vienodai. 3:14.

Pasibeldžiau. Ilgai niekas neatsakė. Paskui už durų sugirgždėjo grindys.

– Ar tu viena? – Broniaus balsas buvo prikimęs, lyg jis visą naktį būtų nekalbėjęs. Arba kalbėjęs per daug.

– Taip.

Tyla.

– Tai kas tada stovi už tavęs?

Neatsisukau. Žiūrėjau į ciferblatą be rodyklių ant staktos ir jutau, kaip šaltis už nugaros truputį pasilenkia. Kaip tas, kuris nori pažiūrėti per petį, ką aš rašysiu.

Nuo lango nuplėšiau laikraščio skiautę ir pieštuku užrašiau savo numerį. Pakišau po durimis. Skiautė dingo į vidų taip greitai, lyg kas būtų ją įtraukęs.

– Ar galiu įeiti?

– Ne. Ne su tuo.

– Vakar buvo trisdešimt penkeri, – pasakė Bronius pro duris, lėtai, lyg skaitytų iš lapo. – Visą naktį laikiau jį rankoj. Ryte visi sustojo. Nė vienas neina. Tylu kaip tada.

– Mano brolis girdėjo savo vardą, – pasakiau. – Mano balsu.

Už durų ilgai nieko nebuvo girdėti. Paskui:

– Nemiegok šią nakt. Ir neleisk jam miegoti vienam.

Atgal ėjau neatsisukdama. Stulpų buvo vienu daugiau nei atėjus.

. . .

Mama išėjo septintą. Ant šaldytuvo: „BLYNAI ŠALDYTUVE (DAUG!). JOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. DURYS – TILTAS. MYLIU. M.“

Įjungiau visas šviesas. Lubų lempą Jokūbo kambaryje, jo stalinę, koridoriaus, net vonios. Mėnulį. Išsivirau mamos kavos – trigubai stipresnės, nei geria ji, – iš stiklainio, kurį ji slepia už miltų, ir prie kilimo pasistačiau dubenėlį su ledukais iš šaldiklio. Kai akys ims merktis, įsidėsiu vieną į delną.

Jokūbas iš lovos stebėjo, kaip klojuosi ant kilimo.

– Tu vėl budėsi?

– Mhm.

– Visą naktį?

– Visą.

Jis pagalvojo.

– Tada aš irgi.

Užmigo po dvidešimties minučių, mėnulio šviesa ant skruosto.

22:00. Suskaičiavau lego pilies bokštelius. Septyni. 23:30. Du kartus perskaičiau visus dinozaurų pavadinimus ant plakato, tyliai, judindama tik

lūpas. Brachiozauras. Ankilozauras. Pachicefalozauras. Kava buvo karti ir atšalusi, ir nuo jos virpėjo pirštai. Bulvė kabojo virš lovos, ir kai pro langą pravažiavo vienintelis automobilis, jos sparnų šešėlis perbėgo per lubas ir akimirkai pasidarė ilgesnis už kambarį.

Žinutės pradėjo eiti apie pirmą. Neskaičiau. Laikiau telefoną ekranu žemyn ant kilimo ir kiekvieną virptelėjimą jutau keliais, pro grindis. Kartą neišlaikiau ir pažiūrėjau, ką rodo užrakintas ekranas. *ugne jam šalta. atidaryk.* Apverčiau atgal. Kas kelias minutes suspausdavau saujoje leduką, kol jis virsdavo vandeniu tarp pirštų. Apie antrą ledukai baigėsi, ir aš kišdavau pirštus į dubenėlį su lediniu vandeniu, kol jie nustodavo jausti.

02:50 nustojau gerti kavą, nes bijojau, kad puodelis suskambės į grindis. 03:05 nustojau mirksėti.

03:11 namas nutilo.

Radiatorius. Šaldytuvas apačioje. Kaimynų šuo. Kaip kas naktį – tik šįkart žiūrėjau ne į langą, o į Jokūbą.

03:12 nutilo ir jis.

Jo krūtinė kilo ir leidosi. Lūpos buvo pravertos. Nosis turėjo švilpti – ji visą savaitę švilpė. Bet negirdėjau nieko. Jis kvėpavo be garso, kaip žmogus filme, kai išjungi garsą, ir aš pasilenkiau taip arti, kad skruostu jutau jo iškvėpimą. Šiltą. Laikiausi tos šilumos.

Mėnulis degė. Nė nemirktelėjo.

Duodu garantiją.

03:13.

Telefonas po delnu pasidarė toks šaltas, kad skaudėjo pirštus. Apverčiau jį.

SKAITIKLIS

2

Jokūbas atsiduso, pasivertė ant šono, ir jo nosis švilptelėjo. Garsiai. Tikrai.

Prispaudžiau kumštį prie burnos, kad nepravirkčiau. Ne iš baimės. Iš to, kad laimėjau. Jis čia, šiltas, švilpia, mėnulis dega, ir rūkas šiąnakt jo nepaėmė, nes aš nemiegojau.

Prieš aušrą, kai pro užuolaidas ėmė sunktis pilkuma, užsimerkiau. Tik akimirkai. Tik kol suskaičiuosiu iki dešimties.

. . .

Pabudau nuo jo balso.

– Ugne! Ugne, žiūrėk!

Jokūbas sėdėjo lovoje sukryžiavęs kojas. Ant jo pagalvės gulėjo planšetė.

Mėlyna, su dinozaurų lipdukais. Šlapia. Nuo jos ant užvalkalo buvo nutekėjusi pilka dėmė, ir kambaryje kvepėjo bulvių lupenomis ir kažkuo rūgščiu, kaip konteineris vasarą. Planšetė, kuri neįsijungdavo nuo vasaros. Kurią šiukšliavežė vakar išvežė į rūką.

Ji švietė.

– Ji pati įsijungė! – Jokūbas spindėjo. – Ir čia naujas žaidimas!

Jis atsuko ekraną į mane. Pilkas fonas. Viršuje mažomis raidėmis.

– Toks pat kaip tavo, – pasakė jis laimingas. – Tu man nedavei savo, tai man atsirado mano.

Negalėjau įkvėpti. Pirštai dar buvo sustirę nuo ledukų vandens.

– Ar čia reiškia, kad aš pirmas? – Jis bakstelėjo pirštu į skaičių, ir aš krūptelėjau, lyg jis būtų įkišęs pirštą į ugnį. – Paskaityk, kiek man. Aš nebeskaitau skaičių. Tu paskaityk. Garsiai!

Nuo tos dienos ant laiptų jis nebuvo garsiai perskaitęs nė vieno skaičiaus. Nei laikrodžio, nei pieno pakelio, nei autobuso numerio. Lyg kažkas jam būtų liepęs palaukti.

Garsiai.

– Vie…

Užsičiaupiau. Užsidengiau burną ranka taip staigiai, kad prikandau lūpą.

Nes per tą pusę skiemens spėjau suskaičiuoti. Mano du ir jo vienas. Jeigu ištarsiu – mano dvejetas dings. Liks jo vienetas. Mano. Rytoj naktį.

Ir sustojau ne dėl jo.

Sustojau dėl savęs. Kaip Bronius, kuris keturis vakarus iš eilės sakė „rytoj“.

Jokūbas nusivylęs nuleido planšetę ant kelių ir ėmė krapštyti atšokusį lipduką. Aš žiūrėjau į jo vienetą ir galvojau apie skaičius, nes apie nieką kita galvoti negalėjau.

Man davė trylika – tiek, kiek ranka parašė piešinio kampe tą patį vakarą, kai pamačiau Kamilės ekraną. Rūkas mano skaičių išrinko iš karto, ranka tik nusirašė. Matui, kai jis pamatė mano ekraną, – šešis. Tai buvo tą rytą, kai aš ištryniau programėlę ir užkišau telefoną į stalčių. Jokūbą pašaukė antradienį, mano balsu. Trys naktys. Vadinasi, jam davė keturis.

Trylika. Šeši. Keturi.

Kiekvienas mano „ne“ kažkam kainavo.

– Tu pyksti? – paklausė Jokūbas.

– Ne.

– Tai ko verki?

– Neverkiu.

Jis patikėjo. Jis visada patiki.

– Duok man ją, – pasakiau. – Prašau.

– Ne! Čia mano!

Jis prispaudė planšetę prie krūtinės abiem rankomis, ekranu į save, ir pažiūrėjo į mane per jos kraštą. Kaip aš vakar ant kilimo.

Atidavė tik tada, kai paprašiau trečią kartą ir jis išsigando mano balso.

. . .

Mama grįžo aštuntą. Girdėjau, kaip apačioje ji nusispiria batus, kaip raktai sučeža į dubenėlį. Nunešiau planšetę žemyn, laikydama per rankšluostį.

– Fu, – pasakė mama. – Kas čia taip smirda? Ta Jokūbo? Juk ji sugedusi.

Ji atrodė kaip visada po pamainos: pilka, plaukai išsprūdę iš gumytės, kvepianti ligoninės muilu. Ji pažiūrėjo į planšetę, paskui į mane, ir jos akyse nebuvo nieko, tik nuovargis. Ji nematė pilkos šviesos. Arba matė ir galvojo, kad taip šviečia visi ekranai.

Padėjau planšetę ant stalo. Atsisėdau priešais. Žinojau, kas bus. Žinojau, kiek kainuos. Ir vis tiek. Nes nors vienas suaugęs turėjo žinoti. Nors vieną kartą.

– Mama. Klausyk manęs. Iki galo, gerai? Jokūbo planšetėje yra programėlė. Ji skaičiuoja, kiek liko, ir kai…

Šaldytuvas nutilo. Virdulys, kurį mama ką tik įjungė, burbuliavo be garso, lyg už stiklo. Mano balsas nuėjo į vatą. Telefonas kišenėje apledėjo, ir aš jį išsitraukiau, kad pamatyčiau.

Dvejetas išbluko iš vidaus.

Mama palietė mano ranką. Jos pirštai buvo šilti.

– Saulyte, – švelniai pasakė ji, – žinau, kad reikia naujos planšetės. Bet ne šį mėnesį, gerai? Po algos pažiūrėsim.

Linktelėjau. Nepravirkau. Ji pabučiavo mane į viršugalvį ir nuėjo miegoti.

Ant stalo švietė dvi pilkos šviesos. Mano telefonas ir jo planšetė. Vienas ir vienas.

Lygu, būtų pasakęs Matas.

Telefonas suskambo man rankoje. Numeris nepažįstamas, prasidedantis kaip senų laidinių telefonų, kokių niekas nebeturi.

– Klausau.

Ilgai tik šnypštimas. Paskui:

– Čia Bružas.

Ragelyje jo balsas skambėjo senesnis nei pro duris. Lyg būtų atėjęs iš toli, per daug metų.

– Jam atsirado, – pasakiau. Skaičiaus garsiai netariau. – Broliui. Planšetėje. Tiek pat, kiek man. Mažiausiai iš visų.

Kitame gale kažkas sunkiai atsiduso.

– Taip jis daro, – pasakė Bronius. – Kuo labiau spiriesi, tuo mažiau duoda tiems, kuriuos myli.

– Žinau, – pasakiau. – Jau suskaičiavau.

Ragelyje kažkas tiksėjo. Vienas laikrodis. Rodos, vėl ėjo.

– Ką man daryti?

Ilga tyla. Tik tas vienas laikrodis.

– Yra vienas būdas, – pasakė Bronius. – Bet tau jis nepatiks.

11

LIKO

1

– Kokį? – paklausiau.

Bronius ilgai kvėpavo į ragelį. Tame kvėpavime girdėjau jo trobelę: krosnį, upę už sienos, tylą tarp šimto sustojusių laikrodžių.

– Perskaityk jo skaičių, – pasakė jis. – Garsiai. Jo dingsta. Tau lieka jo.

– Žinau. Tada išeisiu aš.

– Išeisi, – sutiko jis. – Bet ne laukdama. Ne lovoj, ne užsimerkus, kol jie ateis pasiimti. Eik pati. Prieš trylika po trijų. Kaip Antanas.

Už virtuvės lango rūkas gulėjo ant kiemo kaip sena antklodė. Ketvirtasis žibintas vis dar degė, nors buvo rytas. Lyg būtų pamiršęs užgesti.

– Kas eina pats, tas uždaro duris, – pasakė Bronius. Tais pačiais žodžiais kaip tada, prie arbatos, tik lėčiau, lyg juos būtų reikėję nešti per visą upę. – Trisdešimt penkeri metai, Ugne. Nė vieno. Jis uždarė, ir buvo tylu. Tu uždarysi – ir tavo broliui niekas daugiau nešnibždės.

Tuščias parašas. „_____, mūsų korespondentas.“ Lapkričio dvidešimt trečioji – keturios dienos po Antano. Popierius toks švarus, lyg ten niekada nebūtų buvę rašalo.

Durys neužsidarė. Aš tai žinojau nuo sekmadienio.

Pražiojau burną ir vėl ją užčiaupiau. Ką būčiau jam pasakiusi? Kad jo brolis išėjo veltui? Kad trisdešimt penkerius metus jis glostė tuščias vietas laikraštyje dėl nieko? Ir kas tada? Kito būdo neatsirastų. Jokūbo vienetas nepasidarytų didesnis.

O jeigu Bronius teisus? Jeigu korespondentas išėjo kitaip, ne pats?

Tuo tikėjau taip, kaip tiki, kad ledas atlaikys, kai jau stovi ant jo.

– Kodėl man tai turėtų nepatikti? – paklausiau. Balsas skambėjo keistai ramiai.

– Todėl, kad niekam negalėsi pasakyti, – tarė Bronius. – Nei atsisveikinti, nei paaiškinti. Visą dieną būsi su jais, ir jie nieko nežinos. O naktį turėsi atsikelti ir išeiti savo kojom. Niekas tavęs neatims. Turėsi atiduoti save pati.

Jis nepasiūlė perskaityti manojo. Aš nepaprašiau. Tas, kas perskaito, išeina vietoj tavęs, o aš visą savaitę mokiausi niekam nepakišti savo ekrano. Juo labiau žmogui, kurio brolis jau kartą išėjo vietoj kito.

Jis patylėjo.

– Antanas pats atidarė duris. Aš girdėjau, kaip spragtelėjo skląstis. Iki šiol girdžiu.

Tiksėjimas ragelyje buvo arti, lyg laikrodis gulėtų prie pat mikrofono.

– Kas ten tiksi?

– Antano. – Bronius kažką pajudino, ir tiksėjimas sustiprėjo. – Trisdešimt penkerius metus stovėjo. Nuo vakar eina.

– Bet jis juk be rodyklių.

– Be rodyklių, – pasakė Bronius. – Nežinau, ką jis skaičiuoja.

Paskui jis pasakė „Laikykis, vaikeli“, lyg lydėtų mane į egzaminą, ir ragelis spragtelėjo.

Ekrane užsidegė: *pokalbis baigtas, 4:12.*

O ragelyje vis dar tiksėjo.

Tik. Tik. Tik. Penkis kartus. Šešis. Be šnypštimo, be laido, be jokio Broniaus. Lyg laikrodis būtų likęs ne jo trobelėje, o kažkur tarp mūsų ir dabar ieškotų, kurioje pusėje jį padėjo.

Septintas tiksėjimas atėjo jau ne iš telefono. Iš už mano nugaros. Iš virtuvės kampo.

Paskui – tylu.

Atsisukau. Kampe ant vinies kabojo tik mamos prijuostė su citrinomis. Įkišau ranką į jos kišenę. Ten nieko nebuvo, tik trupiniai ir šaltis, toks, koks būna kišenėje palto, kurio niekas nevilkėjo visą žiemą.

Patikrinau dar kartą. Paskui ištraukiau ranką ir ilgai trynau ją į džinsus, lyg būčiau prisilietusi prie kažko gyvo.

. . .

Jokūbas nusileido laiptais su dinozaurų pižama, viena kojinė užmauta, kita rankoje.

– Ar jau? – paklausė jis. – Tu žadėjai.

Nežadėjau. Bet jis ir nelaukė atsakymo. Užsiropštė ant kėdės, kurioje ką tik sėdėjo mama, ir pastūmė planšetę prie manęs. Pilka šviesa nuslydo per staltiesę.

Į mokyklą jo nevedžiau. Mama, prieš eidama miegoti, nieko nepaklausė, o aš nieko nesakiau. Šiandien niekas niekur neis. Šiandien buvo vienintelė diena.

SKAITIKLIS

1

Jo vienetas buvo kitoks nei mano. Ne įspaustas, o lyg ką tik nubrėžtas pirštu ant rasoto stiklo. Lyg rūkas, rašydamas jam, būtų skubėjęs.

Nuo ekrano dvelkė šaltis. Bulvių lupenos. Upė.

Pagalvojau, ką jis praras. Ne mane – mane jis praras vis tiek, šiąnakt, kartu su visais kitais. Kamilės jis nepažinojo. Bet Matas taisė jo mėnulį. Matas sakė „garantija visam laikui“. Jokūbas dabar to neprisimena, nes neturi skaitiklio, ir tai gerai. Taip ir turi būti. Aštuonmetis neturi nešiotis pilnos kišenės išėjusiųjų.

Jis manęs neprisimins. Bet jis bus.

Tai buvo visa aritmetika. Matas būtų pasakęs, kad lygu.

Bandžiau įsiminti, kaip Jokūbas žiūri į mane: pakreipęs galvą, laukdamas, kad tuoj prasidės kažkas įdomaus. Kaip prieš fejerverkus.

– Vienas, – pasakiau.

Niekas nenutilo. Šaldytuvas dūzgė. Lauke, kaimynų tujose, sučirškė žvirblis.

Planšetė mano rankose sušilo. Ne iš karto – pamažu, kaip sušyla delnas, kai jį kas nors ilgai laiko. Pilka šviesa nubluko iki baltos, paskui iki nieko. Piktograma išnyko kaip kvėpavimas nuo lango, ir trumpam ekrane pasirodė

žalia pieva su animaciniu tiranozauru – Jokūbo užsklanda nuo vasaros, nuo tada, kai planšetė dar veikė.

Jokūbas palinko. Pabakstelėjo pirštu ten, kur buvo pilkas kvadratas.

– Ir viskas? – Jis susiraukė. – Kvailas žaidimas.

Nušoko nuo kėdės ir nubėgo į svetainę. Po sekundės iš ten pasipylė filmukų muzika – kažkas dainavo apie traukinį.

Apverčiau savo telefoną.

Vienetas nepajudėjo. Neišbluko, neiškilo, nesuraibuliavo. Tik telefonas delne atšalo dar labiau, iki skausmo pirštų galiukuose, ir aš supratau.

Skaičius nepasikeitė. Pasikeitė, kieno jis.

Padėjau planšetę ant stalo. Jos ekranas užgeso paprastai, kaip užgęsta sena sugedusi planšetė, kai išsikrauna baterija. Juodame stikle pamačiau save: lempą virš galvos, nesušukuotus plaukus, šešėlius po akimis.

Pakėliau akis.

Atspindys pakėlė jas sekunde vėliau.

Taip vėlavo Kamilės atspindys tualeto veidrodyje. Tik jai – trys sekundės. Man kol kas viena.

. . .

Mama atsikėlė pirmą valandą, susivėlusi, su chalatu, ir pasakė, kad apsikeitė pamainomis su Rūta.

– Šiąnakt visi trys namie, – pasakė ji ir nusišypsojo taip, lyg būtų laimėjusi loterijoje.

Pusryčius valgėme per pietus. Kiaušinienė, juoda duona, arbata su citrina. Mama sakė, kad tai „pietryčiai“, ir Jokūbas juokėsi taip, kad trupiniai biro ant dinozaurų.

Aš žiūrėjau.

Mama prieš gerdama du kartus papūtė į arbatą. Visada du. Niekada vieną ir niekada tris, net kai arbata jau atvėsusi. Kaip anksčiau to nepastebėjau? Penkiolika metų sėdėjau prie šito stalo.

Jokūbas nulupo duonos plutas ir išrikiavo jas ant lėkštės krašto, nuo ilgiausios iki trumpiausios, kaip traukinį. Paskutinę, mažiausią, pastūmė man.

– Tau vagonas.

Suvalgiau. Pluta buvo kieta ir kvepėjo kmynais. Įsiminiau ir tai.

– Žinot ką, – pasakė mama, pasirėmusi smakrą delnu. – Rytoj važiuojam į Kauną. Visi. Pirmuoju autobusu. Jokūbui pažiūrėsim planšetę, gal kokią naudotą. O tau, Ugnyte, nupirksiu tų gerų pieštukų. Minkštų. Tavieji jau nusmailinti iki nieko.

Rytoj.

– Gerai, – pasakiau.

– Paskui į kiną. Ir į tą picą su ananasais.

– Su ananasais! – sušuko Jokūbas.

Mama ištiesė ranką per stalą ir uždėjo delną man ant kaktos, kaip visada, kai tikrina temperatūrą. Jos šypsena sustojo.

– Tu šalta kaip langas, – pasakė ji. – Saulyte. Kas tau?

Jos delnas buvo šiltas. Jaučiau, kaip ta šiluma eina į mane ir dingsta, lyg vanduo, pilamas į smėlį.

Žodžiai atėjo patys. *Mama, aš rytoj nevažiuosiu. Mama, aš šiąnakt…*

Šaldytuvas nutilo.

Mačiau, kaip mamos puodelyje sustingo citrinos skiltelė. Kaip Jokūbo burna prasivėrė juoktis ir iš jos neišėjo nė garso. Telefonas kišenėje virto ledo gabalu.

Vienas.

Dar vienas minusas – ir nulis. Ne šiąnakt, ne 03:13. Čia. Dabar. Prie šito stalo, tarp duonos plutų, mamai laikant delną ant mano kaktos. Ji pajustų, kaip po jos ranka nebelieka nieko. Ir kitą akimirką nebežinotų, kodėl tiesia ranką į tuščią orą.

Prikandau lūpą taip, kad suskaudo.

Šaldytuvas vėl sudūzgė.

– Nemiegojau, – pasakiau. – Tik tiek.

– Tai šiąnakt miegosi, – griežtai pasakė mama ir atitraukė ranką. – Įsakymas.

– Miegosiu, – pamelavau.

Paskutinį kartą.

. . .

Po pietų Jokūbas užsimanė slėpynių. Atsistojo prieškambaryje veidu į sieną, užsidengė akis delnais ir pradėjo:

– Vienas. Du. Trys.

Garsiai, kiekvieną išdainuodamas, kaip mokykloje. Nuo tos dienos ant laiptų jis nebuvo ištaręs nė vieno skaičiaus, o dabar jie liejosi iš jo kaip iš atsukto čiaupo.

Jis buvo laisvas. Jis net nežinojo, kad buvo surištas.

– Keturi. Penki.

Įlindau į prieškambario spintą tarp žieminių paltų ir prisitraukiau dureles. Kvepėjo naftalinu ir mamos kvepalais. Telefonas džinsų kišenėje švietė pilkai, net pro audinį.

– Dvylika. Trylika.

Atsirėmiau nugara į spintos galą. Jis buvo šaltas. Ne medžio šalčiu. Tokiu pat kaip tapetas mano kambario kampe – drėgnu, lyg anapus lentų būtų ne siena, o lauko oras.

– Dvidešimt! Einu ieškoti!

Jo kojos nubėgo per svetainę, už sofos, į virtuvę. Grįžo. Sustojo tiesiai už spintos durelių. Plyšyje ties grindimis mačiau jo kojinių šešėlį.

Nekvėpavau.

Ir tada už mano nugaros, iš spintos gilumos, ten, kur turėjo būti tik lentos ir siena, kažkas tyliai pasakė:

– Aš čia.

Mano balsu. Su mano užkimimu, su mano praryta paskutine raide.

Aš burnos neprasižiojau.

Durelės atsilapojo. Šviesa. Jokūbas spindėjo.

– Radau! – sušuko jis. – Tu pati pasakei. Nesiskaito, kai pati pasakai.

Išlipau ir neatsigręžiau. Už nugaros sušnarėjo paltai, lyg tarp jų kažkas lėtai išsitiestų, ilgai sėdėjęs susilenkęs.

. . .

Vakare mama užmigo ant sofos per antrą filmą, su Jokūbu ant kelių. Jokūbą į lovą nunešiau aš. Mamą užklojau pledu ir išjungiau televizorių.

Paskui ilgai vaikščiojau po namus. Ne kažko ieškodama – tiesiog liesdama. Girgždančią trečią laiptų pakopą. Radiatorių, kuris tiktelėjo man po delnu, lyg atsakydamas. Vonios veidrodį, į kurį nežiūrėjau. Ant šaldytuvo kabojo mamos raštelis nuo ketvirtadienio: „BLYNAI ŠALDYTUVE (DAUG!). JOKŪBUI 20:30 Į LOVĄ. DURYS – TILTAS. MYLIU. M.“

Atsegiau magnetą ir įsikišau raštelį į džinsų kišenę. Žinojau, kad ten, kur einu, jis gali virsti švariu popieriumi. Vis tiek įsikišau.

Paskui sėdėjau prie Jokūbo rašomojo stalo, tarp jo spalvotų pieštukų ir lipdukų, ir rašiau.

Ką rašiau, čia nepasakosiu. Tai jo.

Pasakysiu tik tiek: ten buvo apie mėnulį. Kad jis visada turi šviesti į kambarį, ne į langą. Ir apie tiltą. Kad tiltu galima eiti tik į vieną pusę, ir ta pusė – pas mamą.

Rašiau tris kartus. Pirmus du suglamžiau, nes raidės ėmė kreivėti, ir aš nebežinojau, ar jas rašau aš.

Kai priėjau galą, ranka sustojo virš popieriaus.

Vardas.

Prisiminiau senelio nuotraukos nugarėlę. *Jonas P., Vytautas G., Algis Š., , Kęstutis M.* Du kableliai, tarp jų tuštuma. Rūkas pasiima vardus. Bet kablelius palieka. Palieka vietą, kur kažkas buvo, kad žinotum, jog nebeprisimeni.

Jei parašysiu „Ugnė“, ryte ten bus švarus popierius. Ir Jokūbas žiūrės į laišką be autoriaus kaip į tarpą tarp dviejų kablelių.

Parašiau tik:

U.

Viena raidė. Gal tokios mažos rūkas nepastebės.

Sulanksčiau laišką keturis kartus ir įkišau į Jokūbo dinozaurų knygą, tarp puslapių su pterodaktiliu. Iš ten jis mokė mane piešti Bulvę. Sparnai iš odos, ne iš plunksnų. Šitą puslapį jis atsiverčia dažniausiai.

Telefonas ant stalo suvirpėjo.

Atidariau Skaitiklį. Vienetas. Ir kartu su juo, kaip kiekvieną kartą, galvą užliejo veidas – gobtuvas, bandelė, „Labas rytas, nemirtingoji“. Matas.

Uždariau. Ekrano viršuje kabojo žinutė:

Matas: *ateisi?*

Žiūrėjau į ją ilgai. Matas. Kažkoks Matas. Iš kažkokios klasės. Nežinojau, kas jis, ir nežinojau, kodėl mano nykštys pats slenka prie ekrano, kad atrašytų „taip“.

Neatrašiau.

Man ir nereikėjo.

. . .

Raudonas žadintuvas mano kambaryje rodė 03:04, kai įėjau pas Jokūbą.

Jis miegojo ant pilvo, viena ranka nukarusi nuo lovos, nosis švilpė. Virš lovos kabojo Bulvė. Ant grindų stovėjo lego pilis – jau aštuoni bokšteliai. Vakar buvo septyni. Aštuntąjį jis pastatė šiandien po slėpynių ir pasakė, kad šitas – mano. „Kad turėtum kur budėti.“

Mėnulis buvo pasuktas į langą.

Nežinau, kada jis spėjo. Gal per miegus. Gal tai darė ne jo rankos. Oranžinė šviesa gulė ant stiklo, ant šerkšno, ant vis dar įžiūrimo „:D“ kontūro, ir anapus, rūke, kažkas tą šviesą matė.

Pasukau mėnulį atgal. Į kambarį, į jo lovą, į praviras duris. Tiltas turi vesti į vidų.

Pasilenkiau ir pabučiavau jį į plaukus. Jie kvepėjo braškine dantų pasta ir miegu.

– Iki rytojaus, – sušnibždėjau.

Jam tikrai bus rytoj. Tik ne man.

Kai stovėjau laiptų viršuje, namas nutilo.

Ne iš karto, o dalimis, kaip nutyla klasė, kai įeina mokytoja: pirma radiatoriai, paskui šaldytuvas apačioje, paskui kaimynų šuo, vidury lojimo. 03:11. Tik Jokūbo nosis už nugaros dar švilptelėjo kartą, ir mėnulio ruožas ant grindų nesumirksėjo.

Šį kartą tyla manęs negąsdino. Ji buvo kaip žmogus, kuris atsistoja, kai tu išeini iš kambario.

Laiptai girgždėjo kaip visada. Leidausi prie sienos. Svetainėje mama miegojo ant sofos, pledas nuslydęs nuo peties. Pataisiau jį. Ji kažką sumurmėjo, kažką su „saulyte“, ir nepabudo.

Aš ne mirti ėjau. Žinojau tai taip aiškiai, kaip žinai, kad dabar ne vasara. Ėjau uždaryti durų iš kitos pusės, kad jos daugiau neatsidarytų Jokūbui. Kad joks balsas koridoriuje nebeištartų jo vardo.

Ant mikrobangės krosnelės degė žali skaičiai: 03:12.

Skląstis spragtelėjo.

Dabar žinojau, kodėl Bronius tą garsą girdi trisdešimt penkerius metus.

Lauke rūkas stovėjo kaip pienas. Uždariau vartelius. Ketvirtasis žibintas virš manęs zyzė.

Ir užgeso.

Žengiau žingsnį. Užgeso trečiasis, priekyje.

Dar žingsnis. Antrasis.

Žibintai geso ne už manęs. Priešais mane. Vienas po kito, kas keli žingsniai, lyg kažkas, dar man neatėjus, rodytų, kur eiti.

Ir aš supratau, ką mačiau tą pirmadienio naktį pro langą, kai mama buvo pamainoje, o Jokūbas miegojo su savo nauju mėnuliu. Mačiau ne kažką, kas eina gatve. Mačiau kelią. Kas naktį jis ateidavo iki mūsų vartelių ir laukdavo, kol kas nors juo išeis.

Pirmasis, toliausias, prie posūkio į fabriką, užgeso, kai prie jo priėjau.

Už nugaros spragtelėjo šviesa. Viena, kita, trečia. Žibintai vėl užsidegė, nuo fabriko link namų.

Ketvirtasis – sekunde vėliau. Jau toli už manęs.

Neatsigręžiau.

Mūsų gatvė baigėsi. Prasidėjo posūkis į fabriką, paskui takas, paskui nieko. Rūkas buvo šaltas kaip vanduo, kai brendi į ežerą, ir aš jaučiau, kaip jis lipa man iki kelių, iki juosmens, iki pečių. Kišenėje traškėjo mamos raštelis. Girdėjau tik savo žingsnius.

Paskui ir juos – vienu žingsniu vėliau.

Rūkas priešais praretėjo, kaip praretėja minia, kai kas nors ateina. Jo pakraštyje stovėjo jie. Aukšti, ilgarankiai, su pilkais ekranais rankose, eilėmis, kaip stulpai palei taką. Visi ekranai atsukti į mane.

Telefonas delne buvo ledinis, Skaitiklis atidarytas. Vienas.

Vienas iš jų buvo žemesnis už kitus. Beveik žmogaus ūgio. Jo veidas slydo iš atminties, vos į jį pažiūrėjau.

Jis pakėlė ranką.

Ir pamojo. Ne visu delnu – tik pirštais, du trumpi mostai, kaip moja per autobuso langą žmogus, kuris rytoj vėl laikys tau bandelę.

Mato judesiu.

12

LIKO

0

Vienetas blunka iš vidaus.

Ne užgęsta – blunka, kaip garas nuo stiklo, iš vidurio į kraštus, kol ekrane nebelieka nieko, tik pilkuma. Paskui toje pilkumoje kažkas įsispaudžia. Lėtai, kaip pirštas į molį.

Laukiu, kol ekranas užges. Kamilės užgeso. Mato – irgi, vidury žodžio.

Mano neužgęsta.

Jis tik pasidaro lengvesnis. Nykščiu ieškau įskilusio kampo – kampo nėra. Nėra rėmelio, mygtukų, kameros akutės. Tik lygi pilka plokštelė, šviečianti iš vidaus. Jau ne telefonas. Ekranas, toks, kokius laiko jie.

Mano.

Rūko nebejaučiu. Dar prieš minutę jis lipo man iki pečių kaip ežero vanduo, o dabar – nieko, kaip nejauti oro savo kambaryje. Šalta tik delnui. Tik ten, kur ekranas.

Sustoju.

Žingsniai už nugaros sustoja kartu su manim. Ne vienu vėliau. Kartu.

Visą kelią maniau, kad kažkas eina paskui mane. Dabar suprantu: tai buvo mano pačios žingsniai. Jie vijosi mane nuo pat vartelių.

Ir pasivijo.

Aplink stovi jie. Eilėmis, kaip stulpai palei taką, ir visi vienu metu nuleidžia ekranus, prispaudžia juos prie krūtinių. Nebereikia man rodyti kelio. Aš jau atėjau.

Kažkas paima mane už riešo.

Keturi pirštai. Lankas. Lygiai ten, kur prieš vienuolika dienų liko dėmelės.

Pirštai ne lediniai. Tokie pat kaip mano.

Atsisuku. Arklio uodega. Balta pūkinė striukė, kailiukas ant gobtuvo sulipęs į spygliukus. Žiūriu į veidą, ir jis slysta, kaip vanduo nuo stiklo, kaip slydo visą savaitę. Bet pirštai lieka. Aš atpažįstu ne ją. Atpažįstu, kaip ji laiko.

– Kamile, – sakau.

Garso nėra. Lūpos juda, o tarp jų tuščia, kaip popierius tame laikraštyje.

Ji tebelaukė. Dabar sulaukė.

Šalia jos – kitas. Žemesnis už ilgarankius, pilka striukė, kairė rankovė praplyšusi prie riešo, iš kišenės kyšo atsuktuvo rankena. Jis pakreipia galvą į šoną – taip, kaip pakreipdavo, kai meluodavo, kad nebijo. Lūpos juda lėtai, kad suprasčiau:

Čia šalta.

Pažadėjau jam niekada neatsiliepti. Dabar jau galiu.

– Žinau, – sakau be garso. – Man ne.

Tai tiesa. Ir tai baisiausia, ką esu kada nors pasakiusi.

Pažiūriu į savo ranką Kamilės delne. Riešas kyšo iš striukės rankovės per du pirštus. Vakare, kai rengiausi, rankovė siekė delną.

Bandau prisiminti savo veidą. Vonios veidrodį, į kurį vakar nežiūrėjau. Atspindį užgesusioje planšetėje, vėlavusį sekunde. Nieko. Tik ovalas, iš kurio viskas nuslydo.

. . .

Kamilė veda mane gilyn – švelniai, už riešo, kaip vesdavo Gabiją prie spintelių. Ilgarankiai prasiskiria prieš mus ir susiveria už nugarų.

Ten, kur rūkas tirščiausias, iš jo išeina ilgarankis. Aukštesnis už visus, sulinkęs, kaip žmogus, kuris per ilgai stovėjo po per žemomis lubomis. Rankose ne ekranas. Kišeninis laikrodis, atidarytas, ciferblatas be rodyklių. Tas pats ilgarankis, kuris Mato nuotraukoje buvo pasilenkęs virš jo telefono po staklėmis.

Jis tiksi.

Pažįstu tą tiksėjimą. Girdėjau jį ragelyje. Paskui – mūsų virtuvės kampe, prie mamos prijuostės su citrinomis.

Kuo arčiau jis prieina, tuo mažesnis darosi. Ne susitraukia – greičiau kaip šešėlis, kai prie jo prineši lempą. Rankos trumpėja. Pečiai siaurėja. Paskutinį žingsnį prieš mane žengia vaikinas.

Šešiolikos. Gal ir jaunesnis. Sportinė striukė su dryžiais ant rankovių, tokia, kokias mačiau senose mamos nuotraukose. Nagai nudilę iki pusės, lygūs, balti nuo tinko dulkių, kaip iki galo nudrožti pieštukai.

Jo veido neįsimenu. Bet ausis – taip. *Ausys atlėpę. Viską imdavo į rankas.*

Antanas.

Tik jis nieko neima. Jis atiduoda.

Ištiesia man laikrodį. Ant ciferblato, ten, kur turėtų būti rodyklės, – eilutės, įspaustos taip smulkiai, kad turiu pasilenkti. Viršutinė be raidžių. Švari, nutrinta, lyg ją kas trisdešimt penkerius metus būtų glostęs pirštu. O po tuštuma – kablelis.

Prisimenu laikraščio parašą. _____, *mūsų korespondentas.*

Žiūriu į Antano lūpas. Jos sučiauptos taip, kaip sučiaupia žmogus, kuris laiko burnoje kažką, ko bijo nuryti. Ir aš suprantu, kad jis jas sučiaupė ne šiąnakt. Seniai. Pačioje pradžioje, po to pirmojo karto, kai neišlaikė.

Kamilės pirštai ant mano riešo sustingsta. Matas atsitraukia per žingsnį.

Paimu laikrodį.

Vos mano pirštai paliečia ciferblatą, laikrodžio nebėra. Yra tik mano ekranas – truputį sunkesnis, lyg kažkas į kuprinę būtų įdėjęs akmenį.

Tiksėjimas nutrūksta vidury tiksnio.

Kažkur toli, už fabriko, prie upės, trobelėje su laikraščiais ant langų, senas žmogus turbūt dabar pakelia galvą nuo stalo ir nebežino, ko klausosi.

Antanas nusišypso.

Ne man. Pečiai nusileidžia. Atlėpusios ausys parausta, lyg jam vėl būtų šešiolika ir lauke spaustų tikras šaltis.

Jo lūpos sujuda vieną kartą, be garso. Tą žodį Kamilė kartojo užsirakinusi tualete. Aš jį sušnibždėjau miegančiam Jokūbui.

Atleisk.

Čia, pasirodo, visi jį moka.

Ir jis išsisklaido. Ne nueina – išsisklaido, kaip kvapas iš kambario, kai atidarai langą. Pirmiausia striukė, paskui ausys, paskui šypsena. Ten, kur jis stovėjo, rūkas akimirką būna šiltesnis.

Tokią šypseną esu girdėjusi. Broniaus balse.

Palengvėjimą.

Taip jautėsi Bronius, kai Antanas juokais perskaitė „Keturi“. Dabar taip jaučiasi Antanas.

Nes dabar – ne jis.

. . .

Pažiūriu į ekraną.

Žodžio SKAITIKLIS nebėra. Nulio nebėra. Yra tik vardas, įspaustas taip pat giliai:

JOKŪBAS

Po juo – tuščia eilutė. Kaip po mano vardu Kamilės ekrane. Sąrašai čia nesibaigia.

Šįkart man nereikia, kad Matas skaičiuotų sąsiuvinyje. Žinau, kas pirmas.

Bronius sakė: kas eina pats, tas uždaro duris.

Durys niekada neužsidarė.

Tylupė buvo rami, nes po to pirmojo karto Antanas iš baimės tylėjo – trisdešimt penkerius metus, po brūkšnį už kiekvieną išlaikytą naktį. Šį rudenį jo lūpos pavargo, ir pirmas vardas, kurio jos nebeišlaikė, buvo Kamilės. O tą naktį, kai bokšto laikrodis pajudėjo į 3:14, jis paleido ir ėmė laukti, kas ateis jo pakeisti.

Aš atėjau.

Aš išėjau ne uždaryti durų. Aš išėjau perimti eilės. Pati, savo kojomis, kaip Antanas. Ir atnešiau rūkui tai, ko jam labiausiai reikėjo: naują šnibždėtoją. Tokį, kuris pirmą vardą šiame sąraše moka ištarti geriau už visus pasaulyje.

Jie visą savaitę mokėsi mano balso.

Dabar jiems nebereikia mokytis.

. . .

Rytas ateina pilkas, kaip ekranas.

Stoviu po ketvirtuoju žibintu. Nepamenu, kaip čia atsiradau. Žinau tik, kad Kamilė stovėjo čia prieš mane ir kad iš šios vietos geriausiai matyti mūsų virtuvės langas.

Stikle turėčiau matyti save – žibintą, tvorą ir mane po juo. Matau tik žibintą ir tvorą.

Mama jau apsirengusi kelionei – su geru megztiniu, tuo, kurį vadina „miesto“. Ji dengia stalą. Dvi lėkštės. Du šaukšteliai. Juoda duona su kmynais.

Paskui ji atidaro spintelę ir išima trečią puodelį. Geltoną, su nuskilusia ąsele. Iš jo niekas kitas negeria.

Ji ilgai jį laiko. Žiūri į dugną, lyg ten kas būtų parašyta.

Jos lūpos juda. Pažįstu jas geriau už savo.

Kam aš...

Ir padeda puodelį atgal.

Ant stalo guli jos sąrašas, didžiosiomis raidėmis, matau jį net iš čia: KAUNAS. PLANŠETĖ. KINAS. PICA (SU ANANASAIS!). PIEŠTUKAI. Mama paima tušinuką. Žiūri į paskutinį žodį. Paskui jį perbraukia.

Mano kišenėje traška kitas raštelis. Jis netapo švariu popieriumi. Jame nebuvo mano vardo – rūkui nebuvo ko paimti. *MYLIU. M.* Mama niekada nerašydavo, ką myli. Manė, kad ir taip aišku.

Laiptais nusileidžia Jokūbas su dinozaurų knyga po pažastimi – kelionei, autobusui. Nulupa duonos plutas ir išrikiuoja jas traukiniu. Mažiausią vagoną palieka lėkštės krašte. Žiūri į jį susiraukęs, lyg būtų pamiršęs, kam jį paliko. Paskui suvalgo pats.

Atsiverčia knygą ten, kur visada. Prie pterodaktilio.

Ant lėkštės iškrenta keturis kartus sulankstytas lapas.

Jis išlanksto. Jo lūpos juda. Jis skaito garsiai – vėl skaito garsiai, ir aš noriu juoktis, bet čia nėra kuo.

Negirdžiu jo. Man nereikia. Žinau kiekvieną žodį, nes rašiau juos tris kartus.

Mėnulį visada suk į kambarį, ne į langą, net jei kas nors už lango sakys, kad jam šalta.

Matau, kaip jo lūpos užstringa ties „šalta“. Jis visada užstringa ties „š“. Kaip tada, ant laiptų, su mano telefonu rankoje.

Ir paskutinė eilutė, prieš raidę:

Aš budžiu.

Jis žiūri į tą raidę. U. Apverčia lapą, lyg kitoje pusėje turėtų būti paaiškinimas. Parodo mamai. Mama perskaito, gūžteli pečiais ir kažką trumpai pasako, su pavargusia šypsena. Iš jos lūpų išskaitau tik „gal iš mokyklos“.

Jokūbas nesupranta. Matau, kad nesupranta. Bet jis baksteli pirštu į lapą – *čia taip parašyta* – ir nubėga laiptais aukštyn.

Jo langas antrame aukšte šviečia oranžiškai. Visą rytą švietė tiesiai į mane. Kažkas naktį vėl atsuko mėnulį į rūką, ir aš nežinau, kas.

Ir bijau, kad žinau.

Oranžinė dėmė ant stiklo nuslysta į šoną ir dingsta. Kambario gilumoje lieka šiltas švytėjimas. Jau ne man.

Turėčiau džiaugtis. Jis padarė, kaip parašyta.

Bet jaučiu ne liūdesį. Liūdesys būtų žmogiškas.

Jaučiu trauką. Kaip sušalusius pirštus traukia prie karšto puodelio. Jo langas šiltas, ir aš noriu prie jo – ne pas jį, prie jo. Prisiglausti prie stiklo. Pasakyti, kad man šalta.

Laiškas be vardo. Raštelis be vardo. Meilė, kuri nebežino, kieno ji.

Ir tai, kas iš jos liko, traukia mane prie mano brolio lango.

Žengiu žingsnį nuo žibinto.

Sustoju.

. . .

Vakare jie grįžta iš Kauno paskutiniu autobusu. Jokūbas neša dėžę su planšete, apkabinęs abiem rankom, kaip šuniuką. Mama neša picos dėžę, ir aš net iš čia matau, kad joje liko trečdalis. Jie praeina visai šalia manęs. Ties žibintu Jokūbas sulėtina žingsnį, pakelia akis į stulpą, lyg būtų kažką išgirdęs. Paskui mama jį paragina, ir varteliai užsitrenkia.

Be dviejų minučių trylika po trijų Vaitkų namas nutyla.

Šįkart tyla ateina ne iš lauko, o iš vidaus: pirma nutyla laiptai, kurie girgžda keičiantis temperatūrai, paskui radiatoriai, paskui šaldytuvas apačioje. Lyg ji sklistų iš ten, kur stoviu.

Aš esu koridoriuje.

Nepamenu, kaip įėjau. Durys užrakintos dviem apsukimais, ir mama vakare dar patikrino rankeną, nors niekada taip nedarydavo. Bet rūkas neprašo raktų. Jis įropoja pro plyšį ties grindimis. Aš – kartu su juo.

Ant sienos, kur krenta Jokūbo tilto šviesa, matau savo šešėlį. Jis per ilgas. Rankos siekia grindis. Galva palinkusi po lubomis, kampe, kaip sulankstyta kėdė.

Taip atrodė tai, kas stovėjo mano kambario kampe, kai aš miegojau.

Taip atrodau aš.

Tapetas už mano nugaros drėgnas ir šaltas kaip langas naktį. Rytoj ten bus tamsi dėmė, ir mama, pažiūrėjusi aukštyn, pagalvos, kad vėl reikės kviesti meistrą dėl stogo.

Pro praviras duris matau lego pilį ant kilimo. Aštuoni bokšteliai. Aštuntas – kad turėčiau kur budėti.

Jokūbas miega ant pilvo, nosis švilpia. Mamos kambaryje girgžteli lova, ji apsiverčia ir kažką sumurma per miegus. Ne „saulyte“. Daugiau niekas man nesako „saulyte“.

Ekranas prie krūtinės šąla. Vardas jame sunkėja, kaip sunkėja akys, kai labai nori miego.

Ir aš pajuntu, kaip mano lūpos prasiveria.

Ne aš jas praveriu.

– Jo…

Su tuo pačiu lūžiu per vidurį. Tuo pačiu, kuriuo kas rytą žadindavau jį į mokyklą: *Jo-kūbai, keltis, košė atšąla.* Lūpos jį prisimena geriau už mane. Lūpos jį myli.

Sustoju per pusę skiemens.

Sukandu dantis. Sukandu viską, ką dar turiu.

Nosis nebešvilpia.

Lova girgžteli. Jis atsisėda.

– Kas ten? – paklausia tamsos.

Ne „Ugne?“

Kas ten. Taip klausiama svetimo.

Jis ilgai sėdi, įsikibęs į antklodę. Aš nejudu. Aš nekvėpuoju – nebeturiu kuo. Paskui jis atsigula ir užsitraukia antklodę ant galvos, kaip darydavo, kai buvo mažas ir griaudėdavo.

Ateina trylika po trijų. Vardas ekrane sušvinta ryškiau, lyg kažkas iš kitos pusės spaustų jį pirštu. Aš laikau lūpas sukąstas, kaip Antanas, ir žiūriu į mėnulį, į tiltą, į šviesos ruožą, kuriuo galima eiti tik į vieną pusę.

Trylika po trijų praeina.

Mėnulis neužgęsta. Mato garantija laikosi.

Ir aš suprantu, kas visą tą laiką šaukė iš koridorių, spintų ir rūko. *Ugne. Palauk manęs. Čia šalta.* Maniau, kad tai jie – apsimeta tais, kurie mus myli, kad suviliotų.

Ne visi jie apsimetinėjo.

Kartais tai buvo kažkas, kas myli. Ir vis tiek šaukia.

. . .

Prieš aušrą grįžtu į fabriką.

Siena tokia, kokią palikome su Matu: brūkšniai nuo grindų iki lubų, po penkis, ir paskutinė grupė prie lango – keturi, be penkto. Penkto aš nebrėžiu. Jis ne mano.

Šalia, ant švaraus tinko, įremiu nagą. Tinkas byra kaip cukrus.

Vienas.

Antrą vakarą ateinu čia dar nesutemus. Kuo toliau nuo jo lango. Jau žinau, kodėl Antanas trisdešimt penkerius metus stovėjo čia, o ne po mūsų langais.

Išlaikau. Prieš aušrą – antras.

Jo siena – nuo grindų iki lubų. Mano – du brūkšniai, kuriuos galima uždengti delnu.

Ir suprantu, kaip jis išlaikė. Antano sąraše buvo svetimi. Žmogus iš laikraščio. Mergaitė baltoje striukėje, kurios jis niekada nebuvo matęs. Tylėti lengviau, kai vardas svetimas.

Mano sąraše – Jokūbas.

Rūkas tai žinojo. Todėl jam nereikėjo manęs vytis. Užteko palaukti, kol ateisiu pati.

Dabar trečia naktis.

Ant grindų eilėmis guli telefonai, ekranais aukštyn. Tamsūs. Laukia trylikos po trijų. Kamilė stovi tarpduryje. Matas – prie staklių, ten, kur pametė savo telefoną. Jie nieko neprašo. Tik žiūri į mane, kaip kažkada kiti žiūrėjo į Antaną.

Čia kartą Matas užspaudė man burną delnu, kvepiančiu rūdimis. Jo pirštai drebėjo.

Dabar niekas neužspaus.

Trečią brūkšnį įbrėžiu iš anksto. Lėtai, giliai, kad būtų už ko laikytis.

Kažkur Pušyno gatvėje nutyla šaldytuvas. Aš to negirdžiu. Jaučiu lūpomis.

Bronius, prieš padėdamas ragelį, man pasakė: *Laikykis, vaikeli.*

Jis turėjo galvoje ką kita.

Antanas laikėsi trisdešimt penkerius metus.

Aš laikausi trečią naktį.

Ir mano lūpos jau pačios pradeda formuoti pirmą garsą.

APIE AUTORIŲ

David Oganesian sako, kad yra ateivis.
Kol kas niekas to nepaneigė.

Žemėje jis „vibe codina“, žaidžia šachmatais
ir skraidina droną.

„Skaitiklį“ jis parašė 2026-ųjų rudenį.